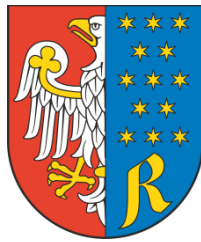

Załącznik do
uchwały Nr 11/2024
Zarządu Powiatu Radomskiego
z dnia 27 maja 2024 r.

ZARZĄD POWIATU RADOMSKIEGO

RAPORT O STANIE POWIATU RADOMSKIEGO W 2023 ROKU

RADOM, maj 2024 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
CZĘŚĆ I: POWIAT RADOMSKI - CHRAKTERYSTYKA OGÓLNA	8
1.1. Pojęcia podstawowe	8
1.2. Organizacja powiatu radomskiego	9
1.3. Powiat radomski – informacje ogólne	12
1.3.1. Położenie, obszar, ludność, gospodarka	12
1.3.2. Finanse powiatu	13
1.4. Majątek powiatu	16
CZĘŚĆ 2: REALIZACJA POWIATOWYCH STRATEGII, PLANÓW I PROGRAMÓW ROZWOJU ORAZ UCHWAŁ RADY POWIATU W RADOMIU	17
2.1. Polityka zrównoważonego rozwoju powiatu radomskiego	18
2.2. Przebieg wdrażania powiatowych strategii, programów i planów rozwoju	20
2.2.1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 r.	20
2.2.2. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024	22
2.2.3. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023	24
2.2.4. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024	28
2.2.5. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025	31
2.2.6. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019–2023	32
2.2.7. Powiatowy Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020 - 2023 w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania	34
2.2.8. Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023	35
2.2.9. Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV- VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu Powiatu Radomskiego, na lata 2022-2023	37
2.2.10. Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego	38
2.2.11. Program "KOPERTA ŻYCIA"	38
2.2.12. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”	38
2.2.13. Program dot. przyznawania stypendium studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku lekarskim	43
2.2.14. Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2023 rok	43
2.2.15. Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego do roku 2030	45

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

2.2.16. Plan zrównoważanego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu radomskiego...	47
2.3. Realizacja uchwał Rady Powiatu w Radomiu.....	50
CZĘŚĆ 3: CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA GŁÓWNYCH WSKAŹNIKÓW ROZWOJOWYCH POWIATU RADOMSKIEGO.....	60
3.1. Ład społeczny.....	60
3.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu.....	60
3.1.2. Edukacja.....	64
3.1.3. Ochrona zdrowia.....	70
3.1.4. Pomoc społeczna.....	72
3.1.5. Bezpieczeństwo publiczne.....	73
3.1.6. Kultura, kultura fizyczna, sport i turystyka.....	75
3.2. Ład gospodarczy.....	83
3.2.1. Stan gospodarki.....	83
3.2.2. Infrastruktura drogowa.....	87
3.3. Ład środowiskowy.....	88
3.3.1. Ochrona środowiska, leśnictwo.....	88
3.4. Ład instytucjonalny.....	89
3.4.1. Finanse powiatu – analiza strukturalno-porównawcza.....	89
3.4.2. Administracja samorządowa.....	92
3.4.3. Organizacje pozarządowe, partycypacja społeczna.....	101
ZAKOŃCZENIE.....	103
Bibliografia.....	110
Spis tabel, wykresów i map.....	112

WPROWADZENIE

Raporty o stanie powiatów (także gmin i województw) to instytucja posiadająca status normy ustawowej od sześciu lat. Obowiązek opracowywania i publikowania tych dokumentów – przypomnijmy – wprowadzony został na mocy nowelizacji ustaw samorządowych, które weszły w życie w styczniu 2018 r. Zgodnie z brzmieniem art. 30a ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107) „*Raport obejmuje podsumowanie działalności zarządu powiatu w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady powiatu i budżetu obywatelskiego*”. Dokument ten zarząd zobligowany jest przedstawiać radzie powiatu co roku do dnia 31 maja (art. 30a ust. 1 u.s.p.). Rada natomiast rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium zarządowi (art. 30a ust 4 u.s.p.).

Ważnym instrumentem pogłębiania społecznej partycypacji i zaangażowania w sprawy samorządu, obok prezentacji samego raportu, jest publiczna debata nad sporządzonym dokumentem, którą przeprowadza się obligatoryjnie (art. 30a ust. 4 u.s.p.). Mogą w niej wziąć udział nie tylko radni; prawo do wyrażenia opinii mają również mieszkańcy powiatu reprezentujący różne organizacje i środowiska, o ile wcześniej we właściwym trybie zgłoszą chęć uczestnictwa w dyskusji. Raport adresowany jest więc do bardzo szerokiego grona odbiorców, daleko liczniejszego niż gremium konstytuujące organ stanowiący (uchwałodawczy) powiatowej jst.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r. to w 25-letniej historii samorządu **szósty** z kolei dokument o takim kształcie i zawartości treściowej, jak określona w art. 30 a ust. 2 u.s.p.. Pierwszy przygotowany i opublikowany został dokładnie przed pięcioma laty. Wychodząc naprzeciw duchowi i literze ustawy, również niniejsze opracowanie prezentuje w sposób całościowy, zwarty, spójny oraz analitycznie pogłębiony podsumowanie działalności zarządu - w tym przypadku w roku 2023.

Ustawa nie określa szczegółowych wymogów zawartości raportu. Dyspozycja art. 30a ust. 2 u.s.p. wyznacza jedynie ogólne jej ramy. Organom wykonawczym samorządów pozostawiono więc szeroki margines swobody w kwestii selekcji i formy prezentowania informacji. Niniejszy *Raport...*, w tym jego struktura, dobór treści, sposób analizy danych oraz ich interpretacja, stanowią zatem w istocie autorski dokument Zarządu Powiatu Radomskiego. Warstwie merytorycznej opracowania starano się nadać przede wszystkim walor wszechstronności, transparentności, obiektywizmu, rzetelności, a także atrybut informacyjno-poznawczy (w kontekście prezentacji szerokiej panoramy zagadnień), zaś na poziomie formalnym – przymiot spójności, klarowności oraz przystępności wywodu.

Wobec bardzo szerokiego spektrum różnorodnych zagadnień, do których odnosi się niniejszy *Raport...*, wymóg uczynienia go przejrzystym i uporządkowanym nabiera szczególnego znaczenia. W tym celu za punkt odniesienia i wspólny mianownik dla sposobu przedstawiania większości informacji, danych i wskaźników przyjęto podział według **komponentów polityki zrównoważonego rozwoju**, czyli w świetle **ładów: społecznego, gospodarczego, ekologicznego oraz instytucjonalnego**. Założeniu temu podporządkowano wywód zawarty zwłaszcza w drugiej i trzeciej części niniejszego dokumentu. Aby wyrazistość przekazu dodatkowo wzmocnić, dane w znakomitej większości prezentowane są w formie

tabel, dzięki czemu wskaźniki stają się bardziej czytelne niż gdyby miały być zawarte w opisowych omówieniach. Tych ostatnich, rzecz jasna, nie sposób zupełnie pominąć; służą jako krótkie streszczenia najważniejszych faktów wynikających z często obszernych tabelarycznych zestawień.

Na całościowy natomiast układ *Raportu...*, podobnie jak przed rokiem, składają się:

- **część 1** - zawierająca informacje ogólne w postaci podstawowych danych o powiecie radomskim jako jednostce terytorialno-samorządowej, czyli m.in. o jego położeniu, obszarze, ludności, gospodarce, strukturze organizacyjnej, finansach, stanie powiatowego mienia;
- **część 2** - obejmująca informacje o strategiach, programach i planach wdrażanych w 2023 r. przez Powiat Radomski, a także o realizacji przez Zarząd uchwał Rady. W tym kontekście rysuje się również obraz współpracy powiatu z innymi środowiskami, społecznościami samorządowymi czy organizacjami pozarządowymi;
- **część 3** - analityczna, prezentująca informacje oraz wskaźniki statystyczne (szczegółowe) obrazujące sytuację w tych obszarach życia publicznego, na które zgodnie z ustawą samorząd powiatowy, a w szczególności Zarząd Powiatu, ma wpływ. Są to m.in.: edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, wsparcie osób niepełnosprawnych, utrzymanie dróg publicznych, komunikacja i transport zbiorowy, ład architektoniczno-budowlany, przeciwdziałanie bezrobociu, ochrona środowiska naturalnego, porządek publiczny oraz bezpieczeństwo obywateli, kultura, sport i rekreacja;
- **zakończenie**, w którym – w oparciu o szczegółowe analizy i wnioski interpretujące dane zawarte w tabelach i wykresach prezentowanych w poprzednich częściach *Raportu...* – sformułowano konkluzje horyzontalne. Identyfikują one powiatowe obszary strategicznej interwencji, flagowe przedsięwzięcia inwestycyjne oraz kierunki działań, które Zarząd Powiatu przyjął za wyznaczniki polityki rozwojowej na najbliższe lata.

W *Raporcie...* brakuje odniesień do wskazanego w ustawie budżetu obywatelskiego. W powiecie radomskim formuła ta, wdrażana przez samorzady fakultatywnie, jak dotąd nie jest praktykowana.

Treść *Raportu...*, struktura zawartości, selekcja wskaźników oraz metoda ich analizy to efekt, jak już wspomniano, autorskiego podejścia i kierunkowych wyborów dokonanych przez Zarząd Powiatu. Przygotowanie dokumentu w przedkładanym kształcie nie byłoby jednak możliwe, gdyby nie cenne sugestie oraz wskazówki metodologiczne, których dostarcza literatura przedmiotu. Układ niniejszego *Raportu...* oraz jego treściowa zawartość stanowi w dużej mierze odzwierciedlenie rekomendacji przedstawionych w opracowaniu Związku Miast Polskich¹. Dedykowane jest ono wprawdzie gminom, ale dostosowania proponowanych zaleceń do specyfiki funkcjonowania powiatu można było dokonać bez trudu. Bardzo pomocną okazała się również podręcznikowa publikacja Fundacji

¹

Raport o stanie gminy - założenia (opracowanie Związku Miast Polskich), <http://www.zmp.poznan.pl>.

im. Stefana Batorego². Wskazówki w niej zawarte stanowiły przede wszystkim cenną inspirację do przyjęcia w *Raporcie...* określonych założeń metodologicznych.

Uwzględniając te rekomendacje, opracowanie niniejszego dokumentu oparto m.in. na następujących przesłankach³:

- po pierwsze, niezawężanie prezentacji wskaźników wyłącznie do roku 2023; jeśli tylko było to możliwe, dokonywano zestawień wieloletnich lub porównań przynajmniej do roku 2022, co umożliwia ewaluację danych (np. w kategoriach: postęp-regres) oraz obserwację trendów (dynamiki) zmian występujących w danej dziedzinie;
- po drugie, odnoszenie wskaźników oraz danych statystycznych do średniej wojewódzkiej lub krajowej bądź też do uwarunkowań innych powiatów, porównywalnych z radomskim pod względem liczby ludności czy obszaru;
- po trzecie, zestawianie nie tylko samych liczb, ale także obiektywna interpretacja (omówienia) prezentowanych danych;
- po czwarte, eksponowanie tych wskaźników, które informują o efektach działania władz samorządowych, w szczególności Zarządu, wpływających na jakość życia mieszkańców, tzn. pokazują postęp lub regres w procesie zaspokajania społecznych potrzeb.

Źródłem informacji zawartych w niniejszym *Raporcie...* są przede wszystkim dane własne, zagregowane i przekazywane przez poszczególne wydziały Starostwa Powiatowego w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu oraz powiatowe służby, inspekcje i straże. Przy dokonywaniu analiz porównawczych oraz prezentacji szerszego kontekstu wybranego zagadnienia niezwykle pomocne były także w szczególności informacje Głównego Urzędu Statystycznego lub Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Statystyki własne dotyczą najczęściej roku 2023. W przypadku danych publikowanych przez inne instytucje, w tym GUS, wskaźniki aktualne na koniec roku ubiegłego niejednokrotnie nie były jeszcze dostępne w czasie, gdy opracowywano niniejszy *Raport...* W tej sytuacji z konieczności posiłkowano się danymi z okresów nieco wcześniejszych, zwykle według stanu na 31 grudnia 2022 r.

²

Dawid Sześciło, *Raport o stanie samorządu terytorialnego*, Fundacja im. Stefana Batorego (Forum Idei), <http://www.batory.org.pl>.

³

Zob.: ibidem, s. 1-2.

CZĘŚĆ 1: POWIAT RADOMSKI – CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

1.1. Pojęcia podstawowe

Wyjaśnienie znaczeń podstawowych pojęć, które powinno ułatwić lekturę niniejszego *Raportu...*, zawiera poniższe zestawienie (w kolejności: od terminów bardziej ogólnych do szczegółowych):

Tabela 1. Słownik pojęć

Termin	Wyjaśnienie
Powiat	Lokalna wspólnota samorządowa oraz odpowiednie terytorium ⁴
Samorządność terytorialna	Prawo i zdolność społeczności lokalnych, w granicach określonych prawem, do kierowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych, na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców ⁵ .
Samorząd	System służący reprezentowaniu wspólnotowych interesów mieszkańców i rozwiązywaniu ich własnych spraw. Samorząd, w tym powiatowy, obejmuje zatem: <ul style="list-style-type: none"> ▪ wspólnotę zainteresowanych obywateli; ▪ władze, które ci obywatele wybierają w celu rozwiązywania wspólnych spraw; ▪ majątek należący do wspólnoty; ▪ urzędy; ▪ wielorakie narzędzia, w tym instrumenty prawne, służące realizacji wspólnych celów⁶.
Samodzielność samorządu	Najważniejszymi atrybutami samodzielności samorządów są w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> ▪ osobowość prawna, ▪ prawo własności i niezależne dysponowanie własnym majątkiem, ▪ prawo uchwalania własnego budżetu i dysponowania swymi środkami finansowymi, a także zaciągania pożyczek, kredytów, emisji obligacji itp., zgodnie z ustawą o finansach publicznych, ▪ własna administracja, ▪ prawo do ustalania sposobu realizacji zadań wynikających przede wszystkim z właściwej ustawy samorządowej, ▪ prawo do ustalania organizacji urzędu i innych własnych jednostek⁷.
Subsydiarność (pomocniczość)	Model polskiego samorządu oparty jest na trójstopniowym podziale struktur terytorialno-administracyjnych: gminy – powiaty – województwa. Zadania powiatu nie mogą jednak naruszać ani pokrywać się z zadaniami gmin, w tym tych, które leżą w graniach danego powiatu. W kontekście zadań wykonywanych przez gminy mają charakter uzupełniający i pomocniczy. O jakimkolwiek podporządkowaniu wójta staroście nie może być mowy. Zasada pomocniczości odrzuca więc klasyczny układ hierarchiczny. Neguje bowiem zależność opartą na podporządkowaniu jednostki „niższej”, np. gminy, podmiotowi „wyższemu”, np. powiatowi czy województwu, co zrozumiale, skoro ten „wyższy” ma być tylko pomocniczy (subsydiarny) wobec tej „niższej” ⁸ .
Rada powiatu	Organ władzy stanowiącej powiatu, powołany do tworzenia aktów prawa miejscowego (uchwał), obowiązujących na obszarze powiatu.
Zarząd powiatu	Organ władzy wykonawczej powiatu, powołany do wykonywania uchwał rady powiatu i zadań powiatu.
Jednostka organizacyjna powiatu	Struktura urzędowo-administracyjna utworzona przez radę, która pomaga zarządowi wykonywać zadania powiatu.
Starosta	Wybierany przez radę powiatu. Kieruje powiatem, reprezentuje go na zewnątrz, jest przewodniczącym zarządu powiatu oraz zwierzchnikiem pracowników starostwa, w tym sekretarza powiatu i skarbnika powiatu, a także kierowników jednostek organizacyjnych powiatu, powiatowych służb, inspekcji i straży.
Starostwo powiatowe	Jednostka pomocnicza powiatu (aparatus pomocniczy) stanowi wyłącznie strukturę pracowniczą. Celem funkcjonowania tego urzędu jest wykonywanie poleceń zarządu, jego przewodniczącego oraz uchwał rady. Służy ponadto obsłudze organów powiatu. Starostwo nie posiada statusu jednostki organizacyjnej, nie ma też osobowości prawnej.

Źródło: Opracowanie własne.

⁴Art. 1 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym (Dz.U.2024 poz. 107 t.j.).

⁵*Europejska Karta Samorządu Terytorialnego*, sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1985 r., art. 3 ust 1, Dz.U. 1994 nr 124 poz. 607.

⁶Zob.: J. Reguński, *Samorząd terytorialny*, [w:] *ABC samorządu terytorialnego. Poradnik nie tylko dla radnych*, (red.) B. Imiołczyk, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, http://www.frdl.org.pl/pliki/frdl/document/publikacjeFRDL/Poradnik%20dla%20radnych_ABC_samorządu.pdf, s. 9.

⁷*Ibidem*, s. 10.

⁸*Ibidem*, s. 11.

1.2. Organizacja powiatu radomskiego

Ustrój wewnętrzny powiatu radomskiego, w tym strukturę organizacyjną oraz tryb pracy jego organów: stanowiącego (rady) oraz wykonawczego (zarządu) określa Statut Powiatu Radomskiego. Zgodnie z zapisami § 1-2 tego dokumentu, powiat radomski stanowi lokalną wspólnotę samorządową osób zamieszkałych na jego terytorium, które według stanu na 31 grudnia 2023 r. obejmuje:

- 1) miasto Pionki;
- 2) miasta i gminy: Iłża, Jedlnia-Letnisko Skaryszew;
- 3) gminy: Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Kowala, Pionki, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew.

Organem wykonawczym powiatu radomskiego jest 5-osobowy zarząd, w którego skład wchodzi: przewodniczący–starosta, a także wicestarosta i trzech pozostałych członków. Od listopada 2018 r. funkcję starosty radomskiego pełni **Waldemar Trelka**. Pozostałymi członkami zarządu są (stan na 31 grudnia 2023r.): **Zbigniew Dziubasik**, **Roman Frąk**, **Krzysztof Kozera** (wicestarosta) oraz **Ewa Tkaczyk**. W pracach zarządu, z głosem doradczym, uczestniczą także: sekretarz powiatu – Rafał Czajkowski i skarbnik powiatu – Joanna Wotrorska.

Do zadań zarządu, w myśl § 84 ust. 3 Statutu Powiatu Radomskiego⁹, należy w szczególności:

Tabela 2. Wyszczególnienie zadań zarządu powiatu

Zadania zarządu powiatu
• przygotowanie projektów uchwał rady,
• określenie sposobu wykonywania uchwał rady,
• realizacja uchwał podjętych przez radę,
• gospodarowanie mieniem powiatu,
• sporządzanie projektu uchwały budżetowej i jej zmian, projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu powiatu i przekazywanie go, wraz z informacją o stanie mienia, do Regionalnej Izby Obrachunkowej,
• sporządzanie i przedstawianie radzie co roku do 31 maja raportu o stanie powiatu,
• wykonanie budżetu powiatu,
• zatrudnianie i zwalnianie kierowników powiatowych jednostek organizacyjnych,
• udzielenie przewodniczącemu zarządu upoważnień do składania jednoosobowo oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności powiatu,
• prawidłowe prowadzenie gospodarki finansowej powiatu.

⁹Statut Powiatu Radomskiego, załącznik nr 1 do uchwały nr 553/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r., <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/002/005>

Zadania zarządu powiatu (cd.)
<ul style="list-style-type: none">• zaciąganie zobowiązań do wysokości ustalonej przez radę,
<ul style="list-style-type: none">• przedkładanie radzie sprawozdań z działalności finansowej powiatu,
<ul style="list-style-type: none">• zaciąganie pożyczek i kredytów krótkoterminowych do maksymalnej wysokości ustalonej przez radę,
<ul style="list-style-type: none">• emitowanie papierów wartościowych na podstawie upoważnienia udzielanego przez radę,
<ul style="list-style-type: none">• przedkładanie wniosków o zwołanie sesji rady,
<ul style="list-style-type: none">• udzielanie informacji radnym powiatu o założeniach projektu budżetu, kierunkach polityki społecznej gospodarczej oraz o wykorzystaniu środków budżetowych,
<ul style="list-style-type: none">• wnoszenie i zbywanie udziałów i akcji według zasad określonych przez radę,
<ul style="list-style-type: none">• zawarcie umowy o bankowej obsłudze budżetu z bankiem,
<ul style="list-style-type: none">• wydawanie decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości powiatu na podstawie przepisów szczególnych,
<ul style="list-style-type: none">• opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
<ul style="list-style-type: none">• uchwalanie regulaminu organizacyjnego starostwa powiatowego.

Zródło: Statut Powiatu Radomskiego.

Swoje zadania zarząd wykonuje przy pomocy powiatowej administracji zespolonej. Istotą zespolenia jest skupienie pod jednym zwierzchnictwem całego aparatu administracyjnego i pomocniczego. Zwierzchnictwo nad administracją zespoloną sprawuje starosta. W powiecie radomskim składają się na nią:

- Starostwo Powiatowe w Radomiu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu, będący jednostką organizacyjną powiatu radomskiego,
- jednostki organizacyjne stanowiące aparat pomocniczy kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży.

Najważniejszym komponentem administracji zespolonej w powiecie jest starostwo. Jako jednostka pomocnicza powiatu (aparat pomocniczy) stanowi wyłącznie strukturę pracowniczą. Celem funkcjonowania tego urzędu jest wykonywanie poleceń zarządu, jego przewodniczącego oraz uchwał rady. Służy ponadto obsłudze organów powiatu. Starostwo nie posiada statusu jednostki organizacyjnej, nie ma też odrębnego bytu prawnego. Finansowane jest w formie jednostki budżetowej. Wspólnie z jednostkami organizacyjnymi powiatu wspiera zarząd powiatu w wykonywaniu jego zadań. Kierownikiem starostwa powiatowego oraz zwierzchnikiem służbowym jego pracowników, w tym wicestarosty, sekretarza powiatu i skarbnika powiatu, jest starosta¹⁰.

Powiatowy Urząd Pracy realizuje zadania powiatu radomskiego w zakresie polityki rynku pracy. Nie posiada osobowości prawnej, a finansowany jest, podobnie jak starostwo, w formie jednostki budżetowej. Zwierzchnictwo nad PUP sprawuje starosta. Wojewoda natomiast pełni nadzór w zakresie realizacji założeń polityki rynku pracy.

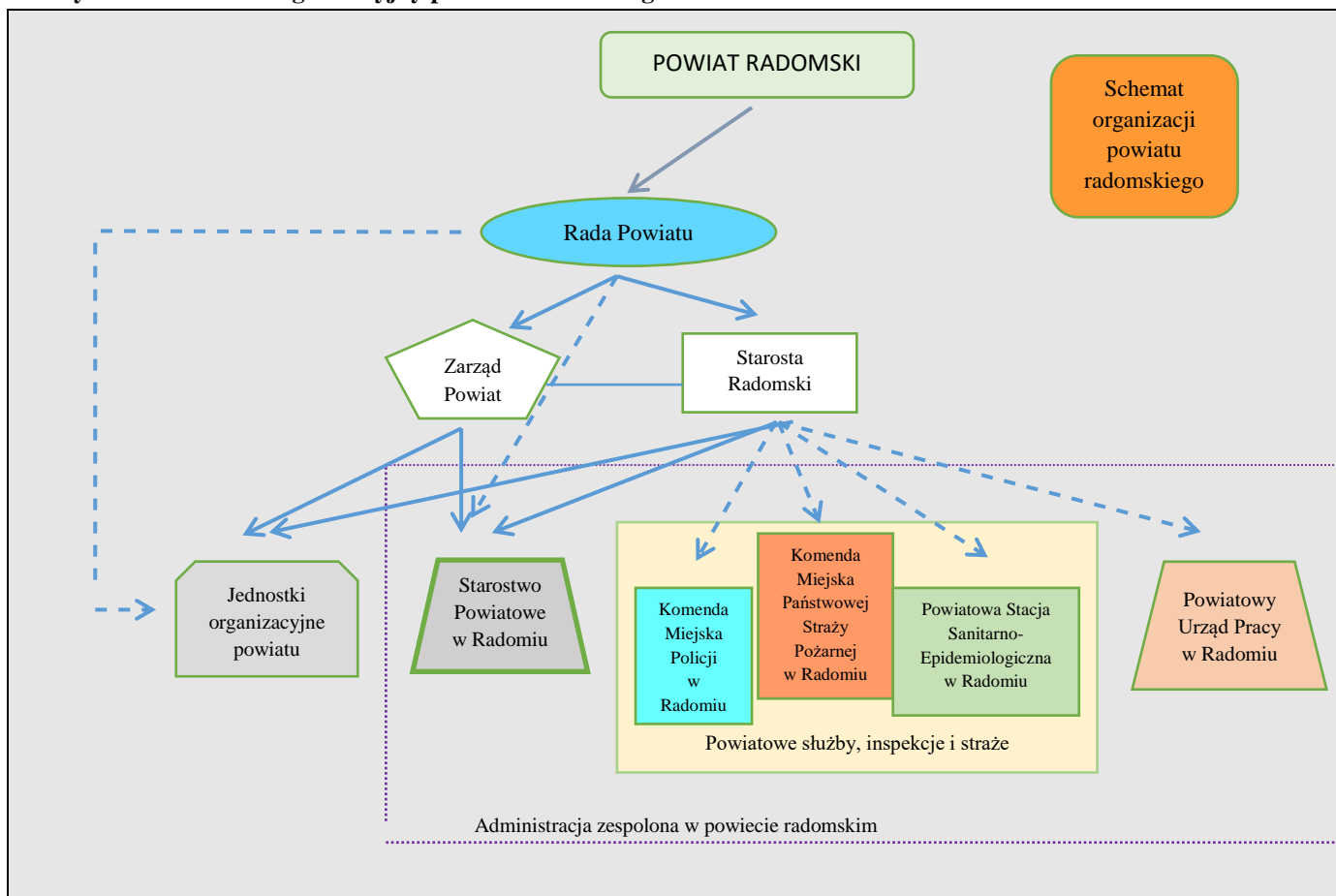
Powiatowe służby, inspekcje i straże w powiecie radomskim tworzą: Komenda Miejska Policji w Radomiu, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Radomiu. Funkcjonują one również jako jednostki organizacyjne, ale nie powiatu, lecz na podstawie odrębnych ustaw, i stanowią aparat

¹⁰Encyklopedia Zarządzania, https://mfiles.pl/pl/index.php/Starostwo_powiatowe

pomocniczy kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży, w tym przypadku komendantów miejskich: Policji i Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Są to organy administracji rządowej pozostające pod zwierzchnictwem starosty. Szczegółowy zakres zwierzchnictwa regulują ustawy dotyczące poszczególnych służb, inspekcji i straży. Zwierzchnictwo to nie wynika jednak z podległości służbowej kierowników służb, inspekcji i straży staroście, lecz z realizacji zadań starosty z ich pomocą.

Poniżej schemat organizacji powiatu radomskiego:

Wykres 1. Schemat organizacyjny powiatu radomskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Poniżej wykaz jednostek organizacyjnych powiatu radomskiego wspierających Zarząd w wykonywaniu zadań powiatu.

Tabela 3. Wykaz jednostek organizacyjnych powiatu radomskiego wg stanu na 31 grudnia 2023 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna powiatu radomskiego
1.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu
3.	Dom Pomocy Społecznej w Jedlance
4.	Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach
5.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy
6.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance
7.	Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Krzyżanowicach
8.	Powiatowe Centrum Usług Wspólnych w Krzyżanowicach
9.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Ilży

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna powiatu radomskiego
10.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej
11.	Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Iłży
12.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Iłży
13.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach
14.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Pionkach
15.	Zespół Szkół w Pionkach
16.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach
17.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczych w Wierzbicy
18.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Iłży
19.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pionkach
20.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radomiu
21.	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu
22.	Powiatowy Instytut Kultury z/s w Iłży

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Powiatu Radomskiego, <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/006>.

1.3. Powiat radomski – informacje ogólne

1.3.1. Położenie, obszar, ludność, gospodarka

Podstawowe informacje dotyczące położenia, obszaru, ludności oraz gospodarki powiatu radomskiego zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 4. Powiat radomski: położenie, obszar, ludność, gospodarka wg stanu na 31 grudnia 2023 r.

Powiat radomski	
Położenie:	południowa część woj. mazowieckiego. Graniczy z siedmioma powiatami: szydlowieckim, przysuskim, białobrzeskim, kozienickim, zwoleniskim, lipskim oraz starachowickim (woj. świętokrzyskie). Usytuowany na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych. Przecinające teren powiatu drogi krajowe nr: 7, 9 i 12 mają charakter tranzytowy. Dzięki nim powiat bezpośrednio włączony jest w „krwiobiegi” komunikacyjny na poziomie ogólnopolskim, a nawet międzynarodowym.
Obszar:	1 530 km ² pod względem obszaru zajmuje 4. miejsce na Mazowszu, większymi terytorialnie jednostkami są tylko powiaty: ostrołęcki, płocki i siedlecki.
Ludność:	Powiat: 151.331 mieszkańców, w tym: 76.337 kobiet. 74.994 mężczyzn. Największym ośrodkiem jest miasto Pionki.
Inne JST na terenie powiatu:	13 jednostek samorządu terytorialnego (gmin): miasto Pionki, miasto i gmina Iłża, Jedlnia-Letnisko oraz Skaryszew, gminy: Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Kowala, Pionki, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew.
Gospodarka:	ma charakter rolniczy – w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie zatrudnionych jest ponad połowa ogółu pracujących. Ok. 20% mieszkańców powiatu zatrudnionych jest w przemyśle, a niespełna 10,0% w handlu, naprawie pojazdów samo-chobowych, transporcie i gospodarce magazynowej, zakwaterowaniu i gastronomii, informacji i komunikacji.

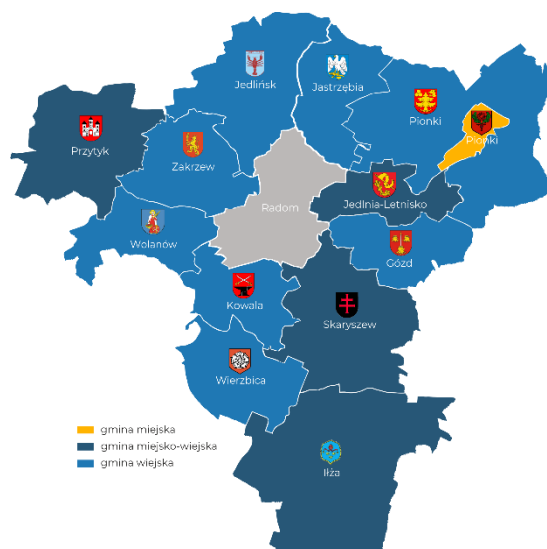
* Liczba mieszkańców powiatu - stan na 31 grudnia 2023 r.;

** Źródło: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku,
<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/012>

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Poniżej - mapa powiatu radomskiego z granicami gmin:

1.3.2. Finanse powiatu¹¹

a) budżet powiatu

Informacje o finansach powiatu według stanu na koniec 2023 r. prezentują następujące podstawowe wskaźniki ujęte w poniższym zestawieniu:

Tabela 5. Budżet powiatu - plan i wykonanie w 2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość wskaźnika	Uwagi
Plan (w zł)			
1.	Dochody ogółem budżetu	185 637 046,32	Plan na 2023 r. w uchwale budżetowej przyjętej 28.12.2022 r.
2.	Dochody własne	56 562 340	j.w.
3.	Wydatki ogółem budżetu	215 285 145,14	j.w.
4.	Wydatki majątkowe (w wydatkach ogółem)	55 977 770	j.w.
5.	Deficyt budżetowy	-29 648 098,82	j.w.
6.	Kredyt bankowy	10 000 000	j.w.
7.	Dochody ogółem budżetu	228 757 321,88	Plan po zmianach na 31.12.2023 r.
8.	Dochody własne	58 640 103,54	j.w.
9.	Wydatki ogółem budżetu	268 693 220,92	j.w.
10.	Wydatki majątkowe (w wydatkach ogółem)	95 967 457,19	j.w.
11.	Deficyt budżetowy	-39 935 899,04	j.w.
12.	Kredyty	10 000 000	j.w.

¹¹Szczegółowe informacje o stanie finansów powiatu zawiera: *Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2023 rok* - załącznik do uchwały nr 1412/2024 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie przedłożenia Radzie Powiatu oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej rocznego sprawozdania z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2023 rok, <https://www.spradom.finn.pl/rok-2024> – przyp. red.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość wskaźnika	Uwagi
Wykonanie na 31 grudnia 2023 r.(w zł / %)			
1.	Dochody ogółem budżetu	241 013 727,35	<ul style="list-style-type: none"> 129,8% planowanych w budżecie przyjętym 28.12.2022 r.; 105,4% planow. na 31.12.2023 r.
2.	Dochody własne budżetu	65 920 439,44	<ul style="list-style-type: none"> 116,5% planowanych w budżecie przyjętym 28.12.2022 r.; 112,4% planow. na 31.12.2023 r.
3.	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	27,4	-
4.	Dochody budżetu powiatu z tytułu udziału w podatku PIT i CIT	28 516 030	-
5.	Udział dochodów z podatku PIT i CIT w dochodach ogółem budżetu oraz w dochodach własnych	11,8	-
		43,3	
6.	Wydatki ogółem budżetu	248 603 135,79	<ul style="list-style-type: none"> 115,5% planowanych w budżecie przyjętym 28.12.2022 r.; 92,5% planow. na 31.12.2023 r.
7.	Wydatki majątkowe (w wydatkach ogółem)	83 991 607,99	<ul style="list-style-type: none"> 150,0% planowanych w budżecie przyjętym 28.12.2022 r.; 87,5% planow. na 31.12.2023 r. <p>Relatywnie niższy poziom faktycznej realizacji wydatków majątkowych w stosunku do planowanych na 31.12.2023 r. to wynik głównie niewykonania w pełnym zakresie zadań związanych z modernizacją dróg powiatowych. Przyczynami były m.in. przedłużające się procedury formalne i opóźnienia w opracowaniu dokumentacji projektowych.</p>
8.	Deficyt budżetowy	- 7 589 408,44	Deficyt budżetowy: różnica wykonania dochodów i wydatków na 31.12.2023 r.
9.	Kredyty	10 000 000	-
10.	Nadwyżka budżetowa oraz nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym – wynik budżetu na 31.12.2022 r.	49 030 831,07	Nadwyżka = (dochody + przychody) - (wydatki + rozchody).
11.	Wynik operacyjny	31 536 897,31	Nadwyżka operacyjna = dochody bieżące – wydatki bieżące
12.	Zadłużenie ogółem	10 000 000	4,2% dochodów ogółem - poziom bezpieczny
13.	Środki zewnętrzne pozyskane spoza budżetu powiatu*	45 764 201,04	-

*Tu: środki zewnętrzne, tzn.: środki unijne; środki samorządu województwa i pozostałych jednostek wliczanych do sektora finansów publicznych; dotacje oraz pomoc finansowa z gmin na zadania inwestycyjne i bieżące, które powiat pozyskał nie obligatoryjnie, np. w oparciu o dyspozycje i algorytmy ustawowe, lecz fakultatywnie, w wyniku własnej aktywności: składając wnioski o przyznanie (przekazanie) środków pomocowych, konkurując o nie z innymi podmiotami i skutecznie aplikując o finansowe wsparcie, np. w drodze konkursów – przyp. red.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu

Informacje o finansach powiatu, ujęte w formie analizy strukturalno-porównawczej, zamieszczone zostały w trzeciej części *Raportu...* (zob.: pkt 3.4.1.).

b) wieloletnia prognoza finansowa (WPF)

Zgodnie z czasową cezurą, którą dla niniejszego *Raportu...* wyznacza koniec 2023 r., prezentowane w poniższej tabeli wskaźniki oparto na wybranych wskaźnikach WPF wynikających z uchwały nr 650/LXII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2023 r. W świetle zawartych w niej założeń kształt powiatowego budżetu rysuje się następująco (okres prognozowania wartości poszczególnych wskaźników wynika z ustawy o finansach publicznych):

Tabela 6. Założenia WPF wg stanu na 28 grudnia 2023 r.

Wskaźnik	Rok			
	2024	2025	2026	2027
	(w zł)			
Dochody ogółem	192 755 253,41	186 182 238,09	187 286 057,72	191 968 209,16
Wydatki ogółem	209 251 200,05	186 668 634,46	185 943 057,72	190 625 209,16
Wydatki majątkowe	37 070 241,43	12 175 000	8 000 000	4 000 000
Wydatki na obsługę długu	900 000	720 000	540 000	360 000
Wynik budżetu	- 16 495 946,64	- 486 396,37	1 343 000	1 343 000
Kredyty	0	0	0	0
Nadwyżka operacyjna (różnica między dochodami bież. a wydatkami bież.)	6 723 391,44	8 388 603,63	9 343 000	5 343 000
Kwota długu	8 000 000	6 000 000	4 000 000	2 000 000

Źródło: uchwała nr 650/LXII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały nr 517/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20231>.

1.4. Majątek powiatu

Dane o zasobie mienia powiatu radomskiego oraz spadku/wzroście jego wartości inwentarzowej według stanu na 31 grudnia 2023 r. zawierają dwa poniższe zestawienia:

Tabela 7. Zasób mienia powiatu i jego wartość w 2023 r.

Dysponent mienia powiatu radomskiego		Starostwo Powiatowe w Radomiu	Jednostki organizacyjne powiatu
Nieruchomości		I 1. grunty zabudowane budynkami, budowlami, urządzeniami siedziby Starostwa Powiatowego, SPZZOZ Szpitala w Iłży, SPZZOZ w Pionkach; 2. teren położony w Jedlance gmina Jedlińsk, w Pionkach przy ul. Marii Garszwo (grunt niezabudowany); 3. grunty położone w Pionkach przy ul. Harcerskiej (garaże). Łącznie 64 działek o pow. 13,3556 ha.	Grunty wraz z budynkami, budowlami i urządzeniami: 1. DPS w Jedlance, Wierzbicy i Krzyżanowicach; 2. CKZiU w Pionkach, 3. Zespołu Szkół w Pionkach, im. J. Śniadeckich 4. ZSP w Iłży, 5. Zespół Szkół w Pionkach , 6. Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach, 7. PUP w Radomiu i Filii w Pionkach, 8. PZDP w Radomiu; Łącznie 38 działek o pow. 90,4060 ha.
		II Grunty pod drogami powiatowymi: ➤ 5978 działek o łącznej pow. 611,4397 ha.	
Wartość inwentarzowa mienia (w zł)	grunty stanowiące własność	244 633 096,28	1.824.531,06
	grunty w wieczystym użytkowaniu	260.530,00	27.566,32
	budowle, budynki i urządzenia stanowiące własność	115 614 332,87	89 253 552,30
	nakłady na budowę i przebudowę dróg	-	433 755 626,75
	Razem:	360 507 959,15	524 861 276,43
Razem wartość inwentarzowa mienia powiatu w 2023 r. (w zł):		885 369 235,58	

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 8. Wzrost/spadek wartości inwentarzowej mienia powiatu w 2023 r.

Wzrost/spadek wartości inwentarz. mienia powiatu w 2023 roku (w zł)	Wzrost wartości majątku powiatu na skutek:	+ 17.714.346,00
	1.przejęcia na mocy decyzji własnościowych gruntów zajętych pod rozbudowę dróg powiatowych - uwłaszczenia na łączną powierzchnię 45,4214 ha (293 działki); 2.przeprowadzonych prac remontowych i modernizacji obiektów będących w dyspozycji Starostwa oraz jednostek organizacyjnych powiatu; oraz realizacji nowych inwestycji budowlanych; 3.budowy, przebudowy i rozbudowy dróg powiatowych.	+ 67 877 174,23
	Zmniejszenie wartości majątku na skutek:	+ 72 595 823,76
	1. Zmniejszenie wartości jest wynikiem likwidacji budynków i budowli tj. budynku portierni, budynku agregatowni, nawierzchni betonowej i asfaltowej będących w użyczeniu SPZZOZ w Pionkach. Konieczność rozbioru ww. budynków i budowli wynikała z realizacji zadań inwestycyjnych prowadzonych przez Szpital, tj. „Rozbudowy szpitala w Pionkach – budowy pawilonu zachowawczego, budowy kontenerowego budynku ochrony, budowy kotłowni, budowy modułowej wiaty na śmieci” w ramach zadania inwestycyjnego „Poprawa stanu infrastruktury Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w	- 193 302,12

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

	<p>Pionkach poprzez rozbudowę infrastruktury, rewitalizację istniejącego budynku w jednej lokalizacji wraz z dokumentacją, nadzorem inwestorskim oraz zakup pierwszego wyposażenia – etap II” na kwotę 92 062,90 zł..</p> <p>Ponadto zmniejszenie wartości jest związane z przekazaniem do Gminy Miasta Radomia nakładów inwestycyjnych w kwocie 78 405,68 zł związanych z realizacją inwestycji drogowej tj. remontu odcinka ulicy T. Mazowieckiego w Radomiu wraz z remontem nawierzchni chodnika i miejsc postojowych przy budynku Starostwa Powiatowego w Radomiu, zgodnie z uchwałą Nr 1315/2023 Zarządu Powiatu w Radomiu z dnia 14 grudnia 2023.</p> <p>Dodatkowo zmniejszenie wartości jest wynikiem likwidacji (rozbiórki) środka trwałego budynku składowo-magazynowego i śmietnika oraz składu opału będących w dyspozycji Domu Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach, zgodnie z uchwałą Nr 1314/2023 Zarządu Powiatu w Radomiu z dnia 14 grudnia 2023 roku w sprawie wyrażenia zgody na likwidację ww. środków trwałych. Likwidacja środków trwałych stała się konieczną z uwagi na ich zły stan techniczny na kwotę 15.413,00 zł</p> <p>Zmniejszenie środków trwałych jest wynikiem zmniejszenia wartości budowli wodno-kanalizacyjnych będących w dyspozycji Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach zgodnie z fakturą korygującą nr KOR/21/9/1 z dnia 30.062021 do dokumentu FS/4/06/2021 na kwotę 7. 420,54 zł.</p> <p>2. Zmniejszenie wartości nakładów na drogi powiatowe jest związane z nieodpłatnym przekazaniem linii napowietrznej NN do PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna i dotyczy nakładów poniesionych na drogi powiatowe nr 3564W Radom-Augustów-Kowala-Parznice w kwocie 45 317,11 zł oraz drogi powiatowej nr 3547W Iłża –Antoniów w kwocie 39 626,86 zł.</p>	- 84 943,97
Wzrost per saldo wartości inwentarzowej mienia powiatu w 2023 r. (w zł)		157. 909 097,90

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

CZĘŚĆ 2: REALIZACJA POWIATOWYCH STRATEGII, PLANÓW I PROGRAMÓW ROZWOJU ORAZ UCHWAŁ RADY POWIATU W RADOMIU

2.1. Polityka zrównoważonego rozwoju powiatu radomskiego

Rozwój zrównoważony w wymiarze lokalnym (rozwój lokalny) to *prowadzenie działań na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki terytorialnej, z wykorzystaniem jej zasobów oraz uwzględnieniem potrzeb mieszkańców i równocześnie przy ich udziale*¹². Według nieco innej definicji rozwój lokalny to *zharmonizowane i systematyczne działanie, prowadzone w społeczności lokalnej, z udziałem zainteresowanych, którego rezultaty służą zaspokajaniu potrzeb społecznych miejscowej ludności i przyczyniają się do ogólnego postępu; przy czym pod pojęciem „lokalny” rozumie się przestrzeń historyczną, ekonomiczną, społeczną, ekologiczną, kulturową i symboliczną, posiadającą własną dynamikę*¹³.

W powiecie radomskim planowy charakter rozwojowi lokalnemu nadaje polityka zrównoważonego rozwoju, którą określić można jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju powiatu, jego spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali lokalnej¹⁴. Filarami polityki zrównoważonego rozwoju są tzw. łady: zintegrowany, będący wizją pozytywnego stanu docelowego zmian rozwojowych, łączący w harmonijny sposób łady składowe, tzn.: społeczny, ekonomiczny, środowiskowy oraz instytucjonalny.

Formalny kształt polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego tworzą strategie i programy. Opracowywanie ich, zgodnie z art. 32 ust. 2 pkt 2a ustawy o samorządzie powiatowym, należy do zadań zarządu powiatu. Wśród tych dokumentów planistycznych wyjątkowy status i pozycję posiada:

❖ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku przyjęta uchwałą nr 503/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022r. Po pierwsze, egzemplifikując ład zintegrowany, jako jedyna ujmuje całokształt zagadnień rozwojowych, w dodatku z uwzględnieniem horyzontu sięgającego 2030 r. Po drugie, dokument ten stanowi zasadniczy punkt odniesienia dla innych programów i planów, które muszą być zgodne. po przyjęciu przez Radę Powiatu strategia stanowić będzie zasadniczy punkt odniesienia dla innych programów i planów, które muszą być z nią zgodne.

W 2023 r., oprócz strategii zrównoważonego rozwoju, Powiat Radomski wdrażał 16 innych programów, strategii oraz planów. Wykaz ich prezentuje poniższe zestawienie:

¹² A. Sztando, *Wdrażanie strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego* [w:] *Dylematy rozwoju lokalnego i regionalnego na początku XXI wieku*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 101, Wrocław 2010, s. 189.

¹³ A. Łuczyszyn, *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach*, CedeWu Sp. Z o.o., Warszawa 2013, s. 63.

¹⁴ Zob.: art. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity), Dz. U. z 2019 r. poz. 1295, 2020. z późn. zm.

Tabela 9. Zestawienie i struktura (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju) powiatowych strategii oraz programów wdrażanych w 2023 r.

Ład polityki zrównoważonego rozwoju powiatu	Nazwa strategii / programu	Jednostka wdrażająca	Liczba strategii/programów
zintegrowany	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku przyjęta uchwałą nr 503/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022r.	Powiat Radomski	1
społeczny	Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024, przyjęty uchwałą nr 37/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR)	12
	Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023, przyjęty uchwałą nr 275/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r.	PCPR	
	Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024, przyjęta uchwałą nr 36/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1lutego 2019 r.	PCPR	
	Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025, przyjęty uchwałą nr 274/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r.	PCPR	
	Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019–2023, przyjęty uchwałą nr 154/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 r.	Powiatowy Urząd Pracy	
	Powiatowy Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020 - 2023 w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania, przyjęty uchwałą nr 229/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r.	Powiatowy Urząd Pracy	
	Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023, przyjęty uchwałą nr 176/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecz. Starostwa	
	Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu Powiatu Radomskiego, na lata 2022-2023, przyjęty uchwałą nr 493/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r.		
	Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego, przyjęta uchwałą nr 125/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 października 2019 r.		
	Program „KOPERTA ŻYCIA”, przyjęty uchwałą nr 313/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r.		
	Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”, przyjęty uchwałą Nr 409/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r.		

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

	Program dot. przyznawania stypendium studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku lekarskim, przyjęty Uchwałą Nr 373/XXXIV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 września 2021 r.		
instytucjonalny	Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2023 r., przyjęty uchwałą nr 504/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022 r.	PCPR, wydziały: Promocji i Rozwoju Powiatu; Organizacji i Nadzoru Starostwa	1
ekologiczny	Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego do roku 2030, przyjęty uchwałą nr 508/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r.	Wydz. Ochrony Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa, Starostwa	1
gospodarczy	Plan Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego dla Powiatu Radomskiego przyjęty uchwałą nr 298/XXXIII/2013 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 października 2013 r.; aktualizacja planu przyjęta uchwałą nr 79/X/2015 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 października 2015 r.	Wydział Komunikacji Starostwa	1
Razem powiatowych strategii, programów i planów rozwoju:			16

Zródło: Opracowanie własne.

2.2. Przebieg wdrażania powiatowych strategii, programów i planów rozwoju

2.2.1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku¹⁵

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Powiatu i jego mieszkańcom w działaniach zmierzających do rozbudowy potencjału regionu. Stanowi zatem jasny drogowskaz, w jakim kierunku rozwijać się będzie Powiat Radomski oraz jakie wartości uznaje za nadrzędne. Uwzględniając przyjęte założenia MISJA Powiatu Radomskiego brzmi: „Powiat Radomski buduje i pogłębia poczucie więzi łączącej lokalną wspólnotę, motywuje ją do podejmowania działań służących zrównoważonemu rozwojowi oraz zaspakaja potrzeby mieszkańców w oparciu o swój potencjał”.

Z kolei wizja to obraz Powiatu, który będzie efektem realizacji przyjętych w Strategii działań. Ukazuje Powiat Radomski w perspektywie strategicznej – do 2030 roku. Wizja została wypracowana przy aktywnym udziale mieszkańców. Ma on podkreślać przyjęte w misji wartości oraz ich wpływ na kształtującą się rzeczywistość. Celem wizji jest motywowanie i inspirowanie do działania zarówno władz Powiatu, jak i jego mieszkańców na rzecz osiągnięcia przedstawionych w Strategii celów. WIZJA Powiatu Radomskiego to: „Powiat Radomski to miejsce bezpieczne i przyjazne, którego mieszkańcy tworzą nowoczesną wspólnotę świadomą swojej tożsamości lokalnej”.

¹⁵ <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/012>

Cel strategiczny I, II i III oraz powiązane z nimi **cele operacyjne** (nr 1.1.-1.3., 2.1.-2.3. oraz 3.1.-3.3.) to:

1. Zapewnienie mieszkańcom Powiatu wysokiego standardu życia poprzez podnoszenie jakości i dostępności usług w obszarze zdrowia, edukacji i pomocy społecznej;
 - 1.1. Rozwój usług pomocy społecznej, pieczy zastępczej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
 - 1.2. Podniesienie jakości kształcenia i rozwój placówek edukacyjnych Powiatu;
 - 1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Powiatu;
2. Zrównoważony i spójny rozwój przestrzenny Powiatu przy zachowaniu jego walorów przyrodniczych;
 - 2.1. Poprawa dostępności komunikacyjnej Powiatu i mobilności mieszkańców;
 - 2.2. Rozwój współpracy w zakresie kształtowania atrakcyjnej przestrzeni publicznej dla mieszkańców i przedsiębiorców;
 - 2.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego;
3. Wzrost konkurencyjności Powiatu dzięki wykorzystaniu jego potencjału gospodarczego, kulturalnego oraz turystycznego;
 - 3.1. Rozwój przedsiębiorczości oraz przeciwdziałanie bezrobociu;
 - 3.2. Rozwój infrastruktury turystycznej;
 - 3.3. Promocja Powiatu i jego oferty turystyczno-gospodarczej

Poszczególnym celom operacyjnym strategia przyporządkowuje **kierunki działań realizacyjnych**. W 2023 r. działania powiatu, wpisujące się w strategię, koncentrowały się na następujących obszarach i polegały m.in. na:

- w zakresie likwidacji niedoborów w sferze infrastruktury technicznej oraz ochrony środowiska przyrodniczego (polityka zrównoważonego rozwoju w dziedzinie ładu gospodarczego i ekologicznego):
 - modernizacji dróg powiatowych wraz z budową urządzeń zapewniających wzrost bezpieczeństwa ruchu pieszych, rowerzystów i samochodów;
 - współpracy z gminami w zakresie poprawy standardu gminnego układu drogowego;
 - wspieraniu ograniczania ilości odprowadzonych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, wody i gleby;
 - wspieraniu ochrony cennych przyrodniczo obszarów przed zabudową i degradacją, poprawa retencji wód, zalesianie przestrzeni rolniczo nieprzydatnych;
- w zakresie poprawy efektywności i specjalizacji sektora rolnego (polityka zrównoważonego rozwoju w obszarze ładu gospodarczego):
 - wspieraniu rozwoju systemu szkoleń i doszkalania ogólnego i zawodowego rolników w zakresie upowszechniania postępu organizacyjnego, technicznego i biologicznego w gospodarstwach rolnych (wzrost jakości produkcji rolniczej);
 - upowszechnianiu i wspieraniu stosowania metod rolnictwa ekologicznego (rozwoju produkcji żywności ekologicznej);
- rozwoju aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (polityka zrównoważonego rozwoju w sferze ładu społecznego i gospodarczego):

- wsparciu publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy - szkolenia i doskonalenia zawodowe pracowników służb zatrudnienia, wyposażenie w odpowiednie narzędzia i systemy informatyczne;
- rozwój i doskonalenie usług świadczonych przez instytucje rynku pracy oraz instrumentów aktywizacji zawodowej;
- promocji przedsiębiorczości i samozatrudnienia;
- aktywizacji zawodowej kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.
- w zakresie podniesienia poziomu wykształcenia, wiedzy i umiejętności praktycznych mieszkańców (polityka zrównoważonego rozwoju w obszarze ładu społecznego):
 - podnoszeniu jakości kształcenia w szkołach i placówkach oświatowych – doskonalenie kadr nauczycielskich, komputeryzacja i doposażenie szkół w niezbędny sprzęt, wymiana młodzieży i współpraca międzynarodowa szkół, itd.;
 - dostosowaniu bazy edukacyjnej i sportowej do zmieniających się standardów i potrzeb - modernizacja budynków, budowa i modernizacja przyszkolnych obiektów sportowych, rozwój sportu szkolnego;
 - wyrównywaniu szans edukacyjnych młodzieży - zajęcia wyrównawcze, stypendia;
 - rozwoju nauczania języków obcych i zajęć pozalekcyjnych;
 - korelowaniu kierunków kształcenia i nauczania praktycznego w szkołach ponadgimnazjalnych z potrzebami lokalnego rynku pracy;
- w zakresie poprawy stanu zdrowia mieszkańców oraz pomocy społecznej (polityka zrównoważonego rozwoju w obszarze ładu społecznego):
 - poprawie dostępności i jakości świadczonych usług medycznych –modernizacja szpitali, zakup sprzętu medycznego;
 - likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych;
 - wspieraniu rozwoju rodzinnych form opieki;
 - poprawie standardu funkcjonowania (modernizacja) domów pomocy społecznej;
 - aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych – wspieranie warsztatów terapii zajęciowej.

Wymierne efekty ww. działań osiągnięte w 2023 r. - m.in. w oparciu o prezentację wielkości najważniejszych wskaźników, ich porównania oraz zestawienia (w podziale na poszczególne łady polityki zrównoważonego rozwoju) - omówione zostały szczegółowo w części 3 tegoż *Raportu*...

2.2.2. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024¹⁶

Cele programu to:

1. poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
2. zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji,
3. zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
4. zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych,
5. przeciwdziałanie dyskryminacji i poszanowanie praw osób niepełnosprawnych.

¹⁶<https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

Działania dedykowane realizacji ww. celów to:

- dofinansowywanie: zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacja barier funkcjonalnych (architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych) w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, a także udział powiatu w programach celowych PFRON: „Aktywny Samorząd”, „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III” (dotyczy celu 1);
- udział powiatu w programie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego (dotyczy celu 1);
- dofinansowanie do przyrządów urządzeń wspierających funkcjonowanie i rehabilitację (sprzęt rehabilitacyjny) do turnusów rehabilitacyjnych, które obok poprawy stanu zdrowia służą aktywności społecznej (dotyczy celu 2);
- dofinansowywanie imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych podnoszących aktywność osób niepełnosprawnych w tych dziedzinach, finansowanie kosztów uczestnictwa mieszkańców powiatu radomskiego w warsztatach terapii zajęciowej (WTZ) działających na terenie powiatu i warsztatach działających na terenie innego powiatu niż powiat radomski oraz wzmocnienie potencjału osób niepełnosprawnych poprzez udział w programie „Zajęcia Klubowe w WTZ” (dotyczy celu 3);
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie organizowania aktywności społecznej niepełnosprawnych mieszkańców powiatu. Podnoszenie kompetencji społecznych osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, opiekunów w innym środowisku niż miejsce zamieszkania. (dotyczy celu 4);
- współdziałanie z podmiotami zwalczającymi dyskryminację osób niepełnosprawnych poprzez prowadzone przez pracowników PCPR na rzecz zainteresowanych osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im uprawnień, pomoc w przywróceniu im bardziej aktywnego i samodzielnego życia oraz poprawy ich funkcjonowania w społeczeństwie. (dotyczy celu 5);

Efekty ww. działań osiągnięte w 2023 r. (i porównanie z rokiem 2022) to m.in.:

- ❖ dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych – 490.161,36 zł dla 350 osób;
 - w 2022 r. odpowiednio: 341.754,80 zł dla 266 beneficjentów;
- ❖ dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny 29.821,37 zł. dla 33 osób,
 - w 2022 r. odpowiednio: 29.465,47 zł. dla 25 osób;
- ❖ dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny – 1.598.144,11 zł dla 1.143 osób;
 - w 2022 r. odpowiednio: 1.261.655,88 zł dla 581 beneficjentów;
- ❖ dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się – 318.492,42 zł dla 24 beneficjentów;
 - w 2022 r. odpowiednio: 210.383,45 zł dla 58 osób;
- ❖ środki pomocowe pozyskane z PFRON na likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową w kwocie 840.572 zł dla 87 beneficjentów;
 - w 2022 r.: kwota 580.398 zł dla 91 osób;
- ❖ dofinansowanie z PFRON na pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym w kwocie 304.944 zł dla 78 beneficjentów;
 - w 2022 r.: kwota 219.530 zł dla 64 osób;

- ❖ dofinansowanie likwidacji barier transportowych i przeciwdziałanie degradacji placówek warsztatów terapii zajęciowej, na łączną kwotę – 882.618,27 zł., w tym:
- ❖ zakup autobusu do przewozu osób z niepełnosprawnością Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach - Kwota dofinansowania ze środków PFRON - 300.000,00 zł., udział własny Powiatu Radomskiego wynosi - 300.916,50 zł., wartość projektu ogółem 600.916,50 zł.
- ❖ zakup samochodu osobowego typu „mikrobus” do przewozu dzieci z niepełnosprawnością na potrzeby wychowanków Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, Domy dla Dzieci w Jasieńcu Ilżeckim Dolnym. Kwota dofinansowania ze środków PFRON - 110.000,00 zł., udział własny Caritas Diecezji Radomskiej - 65.252,00 zł., wartość projektu ogółem 175.252,00 zł.
- ❖ zakup autobusu przystosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnością, w tym jedno stanowisko do kotwiczenia wózka inwalidzkiego dla gminy Gózd. Kwota dofinansowania ze środków PFRON - 330.000,00 zł., udział własny gminy Gózd - 181.680,00 zł., wartość projektu ogółem 511.680,00 zł.
- ❖ modernizacja budynku Warsztatu Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym – poprzez wykonanie prac malarskich w pracowniach warsztatu, izolacji cieplnej stropodachów i poddaszy wełną mineralną, wymianę pokrycia dachowego z papy na pokrycie warstw papy nawierzchniowej- kwota dofinansowania ze środków PFRON - 112.618,00 zł., udział własny Beneficjenta - 28.155,08 zł., wartość projektu ogółem 140.773,08 zł.
- ❖ wsparcie finansowe ze środków Funduszu Solidarnościowego na poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnością w kwocie 562.832 dla 27 beneficjentów;
- ❖ dofinansowanie imprez sportowych, kultur. itp. – 76.340 zł (w 2022 r. – 96.114,40 zł);
- ❖ liczba uczestników imprez sportowych, kultur. itp. – 543 os. (w 2022 r. – 861 os.);
- ❖ dofinansowanie kosztów uczestnictwa w WTZ (łącznie) – 4.277.532,21 zł (w 2022 r. – 3.686.077,75 zł);
- ❖ liczba beneficjentów dofinansowania uczestnictwa w WTZ (łącznie) – 157 os. (w 2022 r. – 158 os.);
- ❖ dofinansowanie programu pn. „Zajęcia Klubowe w WTZ – 55.620 zł (w 2022 r. – 35.100 zł.);
- ❖ liczba beneficjentów dofinansowania Zajęć Klubowych w WTZ – 9 os. (w 2022 r. – 9 os.);

2.2.3. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023¹⁷

Cele szczegółowe programu to:

1. tworzenie warunków do organizowania form pieczy zastępczej, zwłaszcza rodzinnych jako alternatywy w sytuacji braku możliwości sprawowania opieki nad dziećmi ze strony rodziców biologicznych;
2. rozwijanie systemu wsparcia dla już istniejących form pieczy zastępczej;

¹⁷<https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.

3. wsparcie dla wychowanków opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej;
4. współpraca na rzecz stworzenia warunków umożliwiających powrót wychowanków pieczy zastępczej do naturalnego środowiska rodzinnego;
5. podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie – doskonalenie zawodowe i podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania z zakresu pieczy zastępczej.

Działania dedykowane realizacji ww. celów w 2023 r. to:

- stworzenie dzieciom opuszczonym, skrzywdzonym, zaniedbywanym przez najbliższych możliwości wychowywania się w zastępczym domu w ramach skutecznego i kompleksowo działającego systemu pieczy zastępczej; pozyskanie nowych osób gotowych do podjęcia się roli opiekunów zastępczych, wyposażenie ich w wiedzę i umiejętności dotyczące prawidłowego wypełniania roli rodzica dla dzieci w różnym wieku i o różnych potrzebach. (dotyczy celu 1);
- zapewnienie dzieciom możliwości funkcjonowania w rodzinach zastępczych, właściwie przygotowanych do opieki nad wychowankami w różnym wieku i o różnych potrzebach, zapewniających optymalne warunki rozwoju w sytuacji trwałej lub przejściowej przeszkody w sprawowaniu władzy rodzicielskiej przez rodziców biologicznych; kompleksowo działający system wsparcia zapewniający zróżnicowane formy pomocy osobom podejmującym się trudnej życiowo roli opiekuna zastępczego, przeciwdziałanie ich wypaleniu zawodowemu; stałe rozwijanie oferty pomocowej w oparciu o interdyscyplinarną współpracę różnych służb (dotyczy celu 2);
- przygotowanie młodych ludzi – podopiecznych rodzin zastępczych i różnego rodzaju placówek do samodzielnego odpowiedzialnego, dojrzałego życia i integracji ze środowiskiem lokalnym; odpowiednie zmotywowanie ich do wykorzystywania swoich mocnych stron, tak aby byli gotowi na budowanie swojej niezależności oraz kształtowanie pozytywnego obrazu siebie samego; zapewnienie komfortu psychicznego poprzez zróżnicowane wsparcie i pomoc (także materialną), zgodnie z obowiązującymi zasadami wynikającymi z uregulowań prawnych (dotyczy celu 3);
- współobecność rodziców biologicznych i opiekunów zastępczych w życiu dziecka; pomoc w przywróceniu równowagi w rodzinie biologicznej; motywowanie jej do podjęcia obowiązków przypisanych roli rodzica i zadbania o stworzenie warunków umożliwiających powrót dziecka do naturalnego środowiska, przy współpracy różnych służb, opartej na porozumieniu, otwartości, wspólnych ustaleniach, spójnych komunikatach na rzecz szeroko rozumianego dobra dziecka (dotyczy celu 4);
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań z zakresu rozwiązywania problemów dziecka i rodziny; wspólne seminaria, konferencje, dające możliwość wymiany doświadczeń, ustalania zasad współdziałania, możliwości realizacji różnych działań w partnerstwie, poszerzenie współpracy o nowe obszary; profesjonalnie przygotowana kadra umożliwiająca realizację na właściwym poziomie zadań w zakresie pieczy zastępczej, dostosowaną do zmieniających się przepisów i nowych wyzwań. (dotyczy celu 5).

Efekty ww. działań osiągnięte w 2023 r. (i porównanie z rokiem 2022) to m.in.:

- ❖ liczba kampanii i działań promocyjnych: - 95 emisji spotów radiowych, dodruk 800 sztuk poradnika rodzicielstwa zastępczego dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinny dom dziecka (2022 -70 emisji spotu radiowego, wydanie 1200 sztuk poradnika rodzicielstwa zastępczego dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinny dom dziecka)
- ❖ liczba badań psychologicznych i pedagogicznych dla kandydatów na opiekunów zastępczych – 58 (w 2022 r. – 28);
- ❖ liczba szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych i prowadzących rdd i liczba uczestników - 3 i 16 uczestników (w 2022 - odpowiednio 1 i 17);
- ❖ liczba nowoutworzonych rodzin zastępczych – 14 (w 2022 r. – 15);
- ❖ liczba nowych zawartych umów z nowymi zawodowymi rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rdd – 2 (w 2022 r. – 2);
- ❖ liczba pełnoletnich podopiecznych przebywających w rodzinach zastępczych – 33 (w 2022 r. – 38);
- ❖ Łączna kwota wypłaconych świadczeń za IV kwartały 2023 roku wynosi **2.116.451,33 zł., w tym na:**
 - świadczenia miesięczne w łącznej wysokości **1.971.564,35 zł.** dla 113 rodzin zastępczych, w których przebywało 192 dzieci.
 - na poprawę jakości sprawowanej opieki wypłacono kwotę **10.000,- zł** dla 5 rodzin zastępczych
 - na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych w wysokości **6.000,- zł.**
 - świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dzieci do rodziny zastępczej w łącznej wysokości **71.674,58,- zł** dla 44 dzieci w 21 rodzinach.
 - środki finansowe na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania przyznano 5 rodzinom zawodowym w łącznej wysokości **56.562,40 zł.**
 - dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wysokości **650,- zł.**
- ❖ Łączna kwota wypłaconych świadczeń miesięcznych w ramach udziału własnego Projekt „Szansa dla Ciebie” w 2023 roku wynosi **16.874,00 zł** dla 9 rodzin zastępczych, w których przebywało 9 dzieci.
- ❖ Łączna kwota wypłaconych świadczeń na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka pochodzącego z Ukrainy w rodzinie zastępczej za IV kwartały 2023 roku wynosi **6.762,12 zł.** w tym na:
 - świadczenia miesięczne w łącznej wysokości **6.762,12 zł.** dla 1 rodziny zastępczej, w której przebywało 1 dziecko.
- ❖ liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – 6 (2022 r. – 6);
- ❖ liczba rodzin zastępczych będących pod opieką koordynatorów – 86 (w 2022 r. – 100);
- ❖ liczba dzieci w pieczy zastępczej pod opieką koordynatorów – 168 (w 2022 r. – 148);
- ❖ liczba szkoleń/warsztatów dla rodzin zastępczych i prowadzących rdd – 11; (w 2022 r. – 9);

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

- ❖ liczba opinii dotyczących predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej – 49 (w 2022 r. – 41);
- ❖ liczba spotkań grup wsparcia dla opiekunów zastępczych i podopiecznych – odpowiednio 29 (w 2022 r. – 25);
- ❖ liczba udzielonych porad i konsultacji, diagnoz psychofizycznych, spotkań o charakterze integracyjnym – W roku 2023 w rejestrze poradnictwa psychologicznego odnotowano **81** udzielonych porad. Wsparcia psychologicznego udzielono **21** dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej, **8** osobom sprawującym funkcje rodziny zastępczej i **13** mieszkańcom powiatu radomskiego (wsparciem objęto 3 małoletnich oraz 10 osób dorosłych). Poradnictwo dotyczyło trudnej sytuacji życiowej, problemów rodzinnych, zaburzeń afektywnych. Udzielono ogółem **41** porad dla osób z terenu powiatu, **40** porad dla rodzin zastępczych. Oprócz udzielania wsparcia na miejscu, psycholog przeprowadza wizyty w środowisku. W omawianym okresie odbyło się **10** takich wizyt (**8** wizyt w rodzinach, **1** zespół wychowawczy w szkole podopiecznej, **1** wsparcie dla dziecka w środowisku domowym). Po umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej psycholog sporządza diagnozę psychofizyczną. W roku 2023 sporządzono ich **51**.
- ❖ Specjalistyczne poradnictwo, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego świadczył również prawnik. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku, zostało udzielonych 20 porad. W omawianym okresie odbyły się 4 imprezy o charakterze integracyjnym, w których wzięło udział ogółem 184 osoby.
- ❖ liczba zespołów ds. oceny sytuacji dziecka – 261 (w 2022) - 243;
- ❖ liczba osób biorących udział w realizowanych projektach – w minionym roku Centrum realizowało projekt pn. „Szansa dla Ciebie” – dla 28 wychowanków pieczy zastępczej (w 2022 - dla 27 wychowanków);
- ❖ liczba rodzin pomocowych – 5 (w 2022 – 3);
- ❖ usamodzielniający się wychowankowie pozostawali pod opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych – odpowiednio 33 i 25 (w 2022 – 38 i 31);
- ❖ liczba pełnoletnich wychowanków, którzy pozostali w rodzinach zastępczych, będących pod opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – 33 (w 2021 -38);
- ❖ liczba pełnoletnich wychowanków, którzy zdecydowali się na opuszczenie pieczy zastępczej, będących pod opieką pracowników socjalnych – 25 (w 2022 r. – 31);
- ❖ liczba indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków – 12 (w 2022 – 12)
- ❖ liczba, rodzaj i kwota świadczeń przyznanych pełnoletnim wychowankom - na kontynuowanie nauki wypłacono świadczenia miesięczne na łączną kwotę **91.322,48 zł** dla 18 dorosłych wychowanków rodzin zastępczych:
 - świadczenia na zagospodarowanie w wysokości **15.797 zł.** dla 7 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.
 - świadczenia na usamodzielnienie w wysokości **87.994 zł.** dla 12 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

- na rzecz wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej dokonano wypłaty pomocy finansowej z przeznaczeniem na kontynuowanie nauki na kwotę **10.170,90 zł.**,
- 4 świadczenia na usamodzielnienie w formie pieniężnej w kwocie **27.736,- zł.** i 3 świadczenia na zagospodarowanie w kwocie **5.860,- zł.**
- ❖ liczba wychowanków biorących udział w projektach współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – **28**,
- ❖ liczba wychowanków korzystających z różnych form wsparcia np. psychologicznego - **58**
- ❖ liczba osób biorących udział w realizowanych projektach –Projekt „Szansa dla Ciebie” — **28**,
- ❖ liczba przygotowanych planów pomocy dziecku – 43 (w 2022 -38);
- ❖ liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych – 1 (w 2022 -1);
- ❖ liczba organizacji i instytucji, współpracujących na rzecz pomocy dziecku i rodzinie – 4 (w 2022 -5);
- ❖ liczba programów profilaktycznych i osób w nich uczestniczących – odpowiednio 2 i 65 (w 2022 - 62);
- ❖ liczba szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy PCPR – 36 (w 2022 r. – 25);
- ❖ liczba przeszkolonych pracowników PCPR – 9 (w 2022 r. – 10);
- ❖ liczba pozyskanych specjalistów – 5 (w 2022 r. – 5);
- ❖ liczba wspólnych spotkań przedstawicieli różnych służb zaangażowanych w pomoc dziecku i rodzinie (i udzielonych na nich porad i konsultacji) – 261.

2.2.4. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024¹⁸

Cele strategiczne to:

1. zintegrowany system wsparcia dziecka i rodziny w naturalnym środowisku;
2. zintegrowany, sprawnie i skutecznie działający system pieczy zastępczej;
3. wsparcie środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym – aktywizacja i integracja;
4. rozwój kapitału społecznego i ludzkiego;

Działania dedykowane realizacji ww. celów w 2023 r. to:

- promowanie modelu zdrowej, prawidłowo funkcjonującej rodziny, tworzenie lokalnych programów służących działaniom profilaktycznym, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych, aktywnej komunikacji w rodzinie, rozwiązywania problemów itp., integracja rodzin ze społecznością lokalną (imprezy integracyjne, pikniki rodzinne i inne), rozpowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc i dostępnych formach wsparcia, rozwijanie oferty specjalistycznego wsparcia (poradnictwo, terapia, grupy wsparcia), współpraca z asystentami rodziny, rozwijanie współpracy z sektorem organizacji pozarządowych

¹⁸<https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, poprawa systemu współpracy i przepływu informacji pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny, działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz uzależnień, ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności pomocy, podniesienie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagowanie wzorca postaw negujących zjawisko przemocy, realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej, rozwój współpracy z instytucjami zaangażowanymi w pracę na rzecz przeciwdziałania przemocy /policja, zespoły interdyscyplinarne, placówki służby zdrowia, oświaty itp.); (dotyczy celu 1);

- kreowanie warunków do rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej: promocja, pozyskiwanie kandydatów, szkolenie, organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych, w szczególności poradnictwo prawne, psychologiczne, szkolenia, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, grupa wsparcia i inne, wsparcie wychowanków pieczy zastępczej /poradnictwo psychologiczno–pedagogiczne, grupa wsparcia, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i inne formy pomocy/, zapewnienie zgodnego z obowiązującym stanem prawnym standardu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej, przygotowywanie i realizacja programów, projektów nakierowanych na wspieranie rodzin zastępczych i podopiecznych, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, wspieranie procesu wchodzenia w dorosłość, dostosowane do potrzeb usamodzielniających się podopiecznych, w tym finansowe wsparcie, specjalistyczna pomoc i poradnictwo: psychologiczne, prawne, socjalne, pedagogiczne, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, organizowanie szkoleń przygotowujących do rozpoczęcia samodzielnego życia poza pieczą, wzmacniających i rozwijających kompetencje społeczne, zawodowych itp., pozyskiwanie środków zewnętrznych, także funduszy UE na działania wspierające i aktywizujące (dotyczy celu 2);
- rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach, przysługujących formach wsparcia, zapewnienie opieki w domach pomocy społecznej, stosownie do potrzeb i stanu zdrowia osób wymagających całodobowej opieki oraz w ośrodkach wsparcia dziennego, podtrzymanie wymaganego standardu usług w funkcjonujących na terenie powiatu jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, realizacja działań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, rozpowszechnianie informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach, dostępnych formach wsparcia, działania mające na celu podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat niepełnosprawności oraz integrujące osoby niepełnosprawne ze środowiskiem, wspieranie tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej, rozwój doradztwa i poradnictwa specjalistycznego, likwidowanie barier funkcjonalnych, działania z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej poprzez realizację projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej (dotyczy celu 3);
- profesjonalizacja kadr pomocy społecznej - systematyczne podnoszenie kwalifikacji i umiejętności, pozyskiwanie nowej kadry specjalistycznej, projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań - podnoszenie jakości i dostępności usług świadczonych na rzecz mieszkańców powiatu radomskiego, zapobieganie wypaleniu zawodowemu,

rozszerzenie oferty wsparcia realizowanego przez jednostki już funkcjonujące, działania na rzecz podniesienia jakości usług świadczonych przez instytucje pomocy społecznej, wdrażanie nowych rozwiązań natury organizacyjnej, instrumentów oraz narzędzi pracy, tworzenie nowych jednostek wsparcia – stosownie do występujących potrzeb i posiadanych zasobów, zapewnienie mieszkańcom powiatu radomskiego szerszego dostępu do informacji dotyczących możliwości uzyskania pomocy oraz oferowanych form wsparcia, tworzenie sieci wymiany informacji oraz lokalnych partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, ścisła współpraca z organizacjami pożytku publicznego, koordynacja oraz realizacja wspólnych działań, propagowanie nowych form współdziałania w kolejnych obszarach pomocy społecznej, zlecanie zadań na podstawie obowiązujących przepisów, wspólne seminaria, konferencje, szkolenia, zespoły dające możliwość wymiany doświadczeń, ustalania zasad współpracy, efektywniejszego udzielania pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, promocja i wspieranie aktywności innych jednostek działających na rzecz beneficjentów pomocy społecznej (dotyczy celu 4);

Efekty ww. działań osiągnięte w 2023 r. (i porównanie z rokiem 2022) to m.in.:

- ❖ liczba osób korzystających z grupy wsparcia - 50 (w 2022 r. - 46);
- ❖ liczba zespołów ds. oceny sytuacji dziecka i udzielonych na nich porad i konsultacji – 261 (w 2022) - 243;
- ❖ liczba udzielonych porad psychologa - 81 (w 2022 r. - 71);
- ❖ liczba osób korzystających z poradnictwa prawnego – 20 (w 2022 r. - 24);
- ❖ liczba rodzin zastępczych ogółem – 114 (w 2022 r. – 107);
- ❖ liczba podopiecznych rodzin zastępczych – 193 (w 2022 r. – 174);
- ❖ liczba rodzin zastępczych zawodowych, realizujących swoje zadania na podstawie umów cywilno-prawnych – 11 (2022 r. - 9);
- ❖ liczba rodzinnych domów dziecka, realizujących swoje zadania na podstawie umów cywilno-prawnych 1 (2022 r. – 1)
- ❖ liczba osób korzystających z placówek opiekuńczo-wychowawczej (Caritas) – 54 (w 2022 r. - 52);
- ❖ liczba osób korzystających z domów pomocy społecznej – 427 (w 2022 r.- 465), szczegółowe dane dot. poszczególnych DPS w tabeli nr 30;
- ❖ liczba osób pełnoletnich, którzy opuścili pieczę zastępczą i instytucjonalną – 25 (w 2022 r. - 33);
- ❖ liczba osób pełnoletnich, którzy pozostali w rodzinie zastępczej – 33 (w 2022 -38)
- ❖ liczba szkoleń i przeszkolonych pracowników PCPR – odpowiednio 66 i 19 (w 2022 r. 54 i 21).

2.2.5. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025¹⁹

Cele programu to:

1. zwiększenie wiedzy na temat rozmiaru przemocy domowej w powiecie radomskim (diagnozowanie, monitorowanie problemu, analiza form i efektów udzielonego wsparcia).
2. profilaktyka i edukacja, podniesienie świadomości i poziomu wrażliwości społecznej na problem przemocy.
3. ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie.
4. oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc.
5. doskonalenie umiejętności podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy społecznej oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Działania dedykowane realizacji ww. celów w 2023 r. to:

- diagnoza zjawiska przemocy na terenie powiatu, gromadzenie i opracowywanie danych na temat sytuacji w tym zakresie; badanie skuteczności pomocy udzielonej w obszarze przeciwdziałania przemocy; monitoring skuteczności realizowanych programów profilaktycznych, korekcyjno - edukacyjnych itp.; wymiana informacji i współpraca pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w pomoc rodzinie z problemem przemocy (dotyczy celu 1).
- udostępnianie materiałów o charakterze edukacyjnym i informacyjnym; udzielanie wsparcia dla osób i rodzin zgłaszających się po poradę w zakresie spraw opiekuńczo - wychowawczych, metod postępowania, pożądanych postaw wychowawczych; wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego służących wzmacnianiu więzi rodzinnych; kampanie społeczne, szkolenia, konferencje dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie; realizacja programów profilaktycznych propagujących prawidłowe metody wychowawcze w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy (dotyczy celu 2).
- upowszechnienie informacji na temat dostępnych form wsparcia oraz instytucjach i placówkach zapewniających pomoc zarówno ofiarom, świadkom, jak i sprawcom przemocy domowej; współpraca z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi integrująca działanie różnych środowisk odpowiedzialnych za pomoc dziecku i rodzinie; udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez informowanie o przysługujących prawach, poradnictwo specjalistyczne, terapię, pomoc w uzyskaniu schronienia itp.(dotyczy celu 3).
- realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej; monitorowanie zachowań sprawców przemocy po zakończeniu udziału w programie; współpraca z kuratorami oraz zespołami interdyscyplinarnymi w zakresie rekrutacji i kwalifikacji sprawców przemocy do udziału w programie; indywidualne poradnictwo /w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, zachowania w sytuacjach kryzysowych, konstruktywnego wyrażania emocji itp./ (dotyczy celu 4).

¹⁹<https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.

- organizowanie szkoleń, warsztatów itp. dla pracowników realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy; organizacja wspólnych spotkań, narad umożliwiających wymianę doświadczeń, sprawny przepływ informacji; zapewnienie psychologicznego wsparcia, zapobiegającego wypaleniu zawodowemu osobom zajmującym się zawodowo przedmiotową problematyką (dotyczy celu 5).

Efekty ww. działań osiągnięte w 2023 r. (i porównanie z rokiem 2022) to m.in.:

- ❖ liczba diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie radomskim – 1 (w 2022 – 1)
- ❖ liczba przypadków wszczęcia przez PCPR tzw. procedury Niebieskiej Karty – 0 (w 2022 r. – 0);
- ❖ liczba wniosków o umieszczenie w ośrodku interwencji kryzysowej – 0 (w 2022 r. – 0);
komentarz: pierwszym ogniwem w łańcuchu pomocy osobom doznającym przemocy ze strony najbliższych jest ośrodek pomocy społecznej – zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Powyższe powoduje, że brak jest osób zgłaszających się bezpośrednio do PCPR.;
- ❖ liczba programów profilaktycznych – 2, (w 2022 r. – 2);
- ❖ liczba uczestników programów profilaktycznych – 65, (w 2022 r. – 60);
- ❖ liczba porad i konsultacji (wsparcie psychologiczne) osób i rodzin /w tym rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na skutek doznawania przemocy) – 81 (w 2022 – 71);
- ❖ liczba porad i konsultacji prawnych – 20 (w 2021 – 24);
- ❖ liczba imprez integracyjnych, wzmacniających więzi rodzinne – 4 (w 2022 – 4);
- ❖ liczba uczestników imprez integracyjnych – 184 (w 2022 r. - 120);
- ❖ liczba realizowanych programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową – 0 (w 2022 – 0);

komentarz: Warunkiem realizacji programów adresowanych do sprawców jest pozyskanie osób zainteresowanych. Najczęściej potencjalni uczestnicy programu korekcyjno – edukacyjnego są zgłaszani przez zespoły interdyscyplinarne działające przy ośrodkach pomocy społecznej lub komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. W omawianym okresie, żadna z gmin powiatu radomskiego nie zgłosiła osób chętnych do udziału w przedmiotowym programie.

- ❖ liczba szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 7 (w 2022 r. – 6);

2.2.6. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019–2023²⁰

Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019-2023 został przyjęty uchwałą nr 154/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu w dniu 29 listopada 2019 r.

Określa on przedsięwzięcia i zadania jakie Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu podejmuje we współpracy z partnerami rynku pracy, zmierzając do realizacji celów i kierunków działań określonych w Programie.

Podstawowym celem Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019-2023 jest wytyczanie głównych obszarów i kierunków działań związanych

²⁰ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

z problematyką bezrobocia, stworzenie podstaw do ograniczania bezrobocia na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu.

Priorytetem jest zwiększenie zatrudnienia oraz aktywności na rynku pracy osób bezrobotnych, tworzenie nowych miejsc pracy poprzez wsparcie przedsiębiorców, podnoszenie kwalifikacji zawodowych uczestników lokalnego rynku. Istotną rolę w promocji zatrudnienia odgrywa pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej, a także w stosunku do pracodawców, pomoc w tworzeniu stanowisk pracy. Zadania koncentrują się także na popularyzacji kształcenia ustawicznego wśród osób bezrobotnych, pracodawców i pracowników w związku z Krajowym Funduszem Szkoleniowym.

Program został opracowany przez Powiatowy Urząd Pracy jako jednostkę organizacyjną Powiatu odpowiedzialną za realizację polityki rynku pracy. Jest on również realizatorem i koordynatorem Programu, a współrealizatorami są partnerzy lokalnego rynku pracy.

Program zakłada realizację celu strategicznego, którym jest zwiększenie poziomu aktywności zawodowej wśród mieszkańców powiatu radomskiego i Miasta Radomia w latach 2019 – 2023. Będzie on osiągnięty poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

- ❖ aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- ❖ wspieranie działań na rzecz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości,
- ❖ budowanie partnerstwa lokalnego na rzecz promocji zatrudnienia i rozwoju lokalnego rynku pracy,
- ❖ promocję mobilności na europejskim rynku pracy,
- ❖ życzliwą, profesjonalną i skuteczną obsługę Klientów Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu.

Tabela 10. Aktywizacja osób bezrobotnych w 2023 roku.

POWIATOWY URZĄD PRACY W RADOMIU			POWIAT GRODZKI		POWIAT ZIEMSKI		OGÓŁEM PUP	
			OGÓŁEM	KOBIETY	OGÓŁEM	KOBIETY	OGÓŁEM	KOBIETY
Podjęcie pracy			5 248	2 666	4 862	2 373	10 110	5 039
w tym	w tym	niesubsydiowanej	4 491	2 304	4 101	2 010	8 592	4 314
		podjęcie działalności gospodarczej	186	67	167	38	353	105
		pracy sezonowej	0	0	0	0	0	0
Ogółem	Ogółem	subsydiowanej	757	362	761	363	1 518	725
		prac interwencyjnych	63	41	105	68	168	109
		robót publicznych	3	1	66	34	69	35
		podjęcia działalności gospodarczej	322	143	300	123	622	266
		w tym w ramach bonu na zasiedlenie	4	1	1	0	5	1
		podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	248	101	187	65	435	166
		podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	64	35	71	46	135	81
		podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	0	0	0	0
		podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0
		podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0
		podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0	0	0	0	0
		podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	35	23	18	13	53	36
		inne (w tym refundacja pracodawcy kosztów zatrudnienia skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia)	22	18	14	14	36	32
		rozpoczęcia szkolenia	151	39	137	27	288	66
		w tym w ramach bonu szkoleniowego	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia stażu	461	340	540	366	1 001	706		
w tym w ramach bonu stażowego	0	0	0	0	0	0		
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0		
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	181	120	62	47	243	167		
w tym w ramach PAI	0	0	0	0	0	0		
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych			0	0	0	0	0	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu.

2.2.7. Powiatowy Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020 - 2023 w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania

Powiatowy Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020 - 2023 w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania przyjęty Uchwałą Nr 229/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 roku przedstawia wszelkie działania mierzalne podjęte przez Powiatowy Urząd Pracy w 2021 roku w celu pomocy osobom niepełnosprawnym na lokalnym rynku pracy. Koordynatorem Programu jest Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu.

Analiza sytuacji zarejestrowanych jako bezrobotne osób niepełnosprawnych opiera się na sprawozdaniach sporządzanych zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej, tj. sprawozdaniu o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu (MRiPS - 07 za I i II półrocze 2023 roku), załączniku 2 do sprawozdania MRPiPS - 01 za 2023 rok - poradnictwo zawodowe, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych, kształcenie ustawiczne pracowników.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. liczba osób bezrobotnych posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zarejestrowanych w PUP w Radomiu kształtuje się następująco:

- ❖ miasto Radom: 721 osób, w tym 292 kobiety,
- ❖ powiat radomski: 321 osób, w tym 139 kobiet,
- ❖ łącznie PUP: 1.042 osoby, w tym 431 kobiet.

Tabela 11. Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu według stopnia niepełnosprawności

STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	BEZROBOTNI		POSZUKUJĄCY	
	<i>ogółem</i>	<i>% udział w ogólnej liczbie</i>	<i>ogółem</i>	<i>% udział w ogólnej liczbie</i>
ZNACZNY	27	2,7%	9	18,4%
UMIARKOWANY	337	32,3%	36	73,5%
LEKKI	678	65,1%	4	8,2%
RAZEM	1 042	100,0%	49	100,0%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu.

Wśród powodów wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych w 2023 roku spory odsetek, a mianowicie 44,54% stanowiło podjęcie pracy przez niepełnosprawne osoby. W ramach zatrudnienia subsydiowanego status utraciło 36 osób, w tym z powodu rozpoczęcia działalności gospodarczej 9 osób, pracodawcy zatrudnili w ramach prac interwencyjnych 6 osób, w ramach robót publicznych 5 osób, w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia 3 osoby. Szkolenie rozpoczęło 9 osób, z których 4 podjęły pracę w trakcie szkolenia lub do 3 miesięcy po zakończonym szkoleniu, natomiast staż u pracodawcy rozpoczęło 40 bezrobotnych niepełnosprawnych z których 24 osób podjęło pracę w trakcie stażu lub do 3 miesięcy po zakończonym stażu, prace

społecznie użyteczne podjęło 32 osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności. Zatrudnienie niesubsydiowane podjęło 349 osób niepełnosprawnych, co stanowi 91,76 % ogólnej liczby podjęć zatrudnienia.

2.2.8. Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023²¹

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 107) w związku z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.), Rada Powiatu w Radomiu, po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Mazowieckiego Konserwatora Zabytków, przyjęła Uchwałą Nr 176/VXI/2020 z dnia 31 stycznia 2020 r. Program Opieki nad zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023.

Podstawowym celem Programu Opieki nad zabytkami Powiatu Radomskiego w okresie objętym sprawozdaniem było wykorzystanie powiatowego potencjału dziedzictwa kulturowego, służącego wszechstronnemu rozwojowi regionu, podejmowaniu działań z zakresu inicjowania, wspierania i koordynowania przedsięwzięć z dziedziny z zakresu ochrony zabytków oraz upowszechnia i promowania dziedzictwa kulturowego. Podejmowane działania skierowane były głównie na zahamowanie procesów degradacji zabytków, przy jednoczesnym zwiększeniu atrakcyjności zabytków poprzez turystyczne zagospodarowanie walorów przyrodniczych powiatu i równoległym budowaniu wiedzy o lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego. Program Opieki nad zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020 – 2023 określał kierunki i działania podejmowane przez Powiat, mające na celu szeroko pojętą ochronę dziedzictwa kulturowego. Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania dla władz lokalnych. W okresie sprawozdawczym, za pomocą dostępnych i możliwych instrumentów prawnych, finansowych i społecznych były podejmowane działania, które miały na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego na terenie poszczególnych gmin Powiatu Radomskiego.

Zdecydowana większość obiektów wpisanych do gminnych ewidencji zabytków nie stanowi własności Powiatu, w związku z tym, to poszczególne gminy sprawują bezpośrednią opiekę na zabytkami. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.), na każdym właścicielu i posiadaczu zabytku spoczywają obowiązki wynikające z zasad sprawowania opieki nad zabytkami. Dbanie o stan zabytku, tym samym ponoszenie nakładów na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane spoczywają na właścicielu i posiadaczu obiektu zabytkowego, dysponującego tytułem prawnym do zabytku. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego prowadzenie i finansowanie wspomnianych prac i robót jest zadaniem własnym.

W roku 2023 dobiegł końca okres obowiązywania Programu Opieki Nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023. Z uwagi na powyższe, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych przygotował sprawozdanie końcowe z realizacji w/w Programu, przyjęte Uchwałą Nr 670/LXIV/2024 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 4 marca 2024 r. Podsumowując działania realizowane w ramach Programu, Powiat Radomski współpracował z placówkami oświatowymi, kulturalnymi, organizacjami pozarządowymi, Parafiami (Kościołami), promując wartości materialne oraz niematerialne dziedzictwa kulturowego Powiatu. W treści sprawozdania wskazane zostały liczne działania promocyjne, edukacyjne, a także te, o charakterze informacyjnym.

²¹<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.

Z uwagi na fakt zakończenia okresu obowiązywania Programu opieki nad Zabytkami Powiatu radomskiego na lata 2020-2023, Wydział Zdrowia przystąpił do przygotowania nowego Programu z terminie obowiązywania na lata 2024-2028.

Wykonywanie zadań publicznych – udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków

W świetle art. 4 ust. 1 pkt 7 i art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 107) Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Natomiast art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.) przyznaje organom stanowiącym gminy, powiatu lub samorządu województwa kompetencję do udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, na zasadach określonych w podjętych przez nie uchwałach.

Z uwagi na powyższe, Powiat Radomski w ramach realizacji zadań własnych podjął decyzję w sprawie przyjęcia zasad określających udzielanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych lub znajdujących się na terenie Powiatu Radomskiego.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 7 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 107) oraz art. 81 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840 z późn. zm.), Rada Powiatu Radomskiego Uchwałą Nr 547/LII/2023 z dnia 3 marca 2023 r. przyjęła zasady określające udzielanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych lub znajdujących się na terenie Powiatu Radomskiego.

Uchwała ta daje możliwość właścicielom obiektów zabytkowych, osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej, posiadającej tytuł prawny do zabytku, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego do ubiegania się o dotacje.

Ponadto, w związku z ogłoszeniem naboru wniosków w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Rządowy Program Odbudowy Zabytków, Powiat Radomski złożył trzy aplikacje o dofinansowanie prac remontowo-konserwatorskich, zabytków znajdujących się na terenie Powiatu Radomskiego.

Wobec powyższego, kwalifikację oraz promesy inwestycyjne otrzymali:

1. Parafia p.w. Św. Idziego w Suchej

Promesa inwestycyjna z dn. 2023.10.04 Nr Edycja2RPOZ/2023/4798/PolskiLad z przeznaczeniem na realizację inwestycji: „Prace remontowo - konserwatorskie pokrycia dachowego kościoła pw. św. Idziego w Suchej” do kwoty 392.000,00 PLN (całkowita kwota zadania: 400.000 zł.);

2. Parafia pw. Wniebowzięcia NMP w Iłży

Promesa inwestycyjna z dn. 2023.10.04 Nr Edycja2RPOZ/2023/4784/PolskiLad z przeznaczeniem na realizację inwestycji: „Konserwacja polichromii w prezbiterium Kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Iłży” do kwoty 980.000,00 PLN (całkowita kwota zadania 1.000.000 zł.);

3. Parafia pw. Św. Barbary w Pionkach

Promesa inwestycyjna z dn. 2023.07.25 Nr RPOZ/2022/367/PolskiLad z przeznaczeniem na realizację inwestycji: „Remont konserwatorski budynku kościoła pw. św. Barbary w Pionkach” do kwoty 3.430.000,00 PLN (całkowita kwota zadania 3.500.000 zł.);

W związku z powyższym, Zarząd Powiatu Radomskiego przyjął:

1. Uchwałę w sprawie wyrażenia opinii dot. udzielania dotacji na realizację zadania pn. Konserwacja polichromii w prezbiterium Kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Iłży w kwocie 1.000.000 zł
2. Uchwałę w sprawie wyrażenia opinii dot. udzielania dotacji na prace remontowo-konserwatorskie pokrycia dachowego Kościoła pw. Św. Idziego w Sucheju. w kwocie 400.000 zł

Realizacja powyższych uchwał oraz dalsze procedowanie przewidziane jest na lata 2024-2026.

Dbłość o zabytki, niezależnie od ich statusu własnościowego leży w gestii władz samorządowych oraz mieszkańców powiatu, przyznane dotacje otworzą możliwość poprawy obecnego ich stanu zaś wprowadzenie zasad umożliwi wsparcie działań służących zapewnieniu ochrony i opieki nad nimi, a przez to także włączenie się w ochronę dziedzictwa narodowego i kulturowego, którego elementy w znaczącej liczbie występują na obszarze Powiatu Radomskiego.

2.2.9. Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu Powiatu Radomskiego, na lata 2022-2023.²²

Głównym celem ww. programu była poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Radomskiego oraz przeciwdziałanie i zapobieganie istotnemu problemowi jakim jest nadwaga i otyłość wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Program podejmował działania zmierzające do polepszenia stanu zdrowia mieszkańców Powiatu Radomskiego.

Działaniami w ramach programu były:

- spotkania z koordynatorami projektu z poszczególnych gmin i pielęgniarkami medycyny szkolnej – 3 spotkania,
- pomiary antropometryczne dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych celem zdiagnozowania problemu (określenia ich liczby i wagi problemu):
16 szkół z 12 gmin powiatu radomskiego (biorących udział w programie),
2535 uczniów (pomiary przesiewowe w szkołach),
505 uczniów zakwalifikowanych do programu na podstawie BMI,
116 uczniów objętych programem (zgody rodziców),
25 uczniów biorących czynny udział w programie,
- pomiary antropometryczne dzieci i młodzieży - uczniów szkół podstawowych biorących udział w programie, podczas indywidualnych konsultacji – 38 pomiarów,
- spotkania informacyjne/prelekcje z rodzicami uczniów biorących udział w programie – 4 spotkania,
- prelekcje zdrowotne w zakresie racjonalnego odżywiania, aktywności fizycznej i elementów zdrowia psychicznego dla uczniów w szkołach podstawowych nie tylko biorących udział w programie celem uświadamiania roli i znaczenia zdrowego stylu życia – 16 szkół,
- prelekcje/pogadanki/warsztaty dla uczniów w szkołach biorących udział w programie – 16 szkół,

²²<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.

- indywidualne konsultacje ze specjalistami (lekarz, psycholog, dietetyk, specjalista ds. aktywności fizycznej) dla uczniów i rodziców biorących udział w programie – 316 konsultacji.

Wdrożenie i realizacja programu poprzez wykonanie pomiarów antropometrycznych (w szkołach oraz w trakcie konsultacji ze specjalistami) potwierdziły występowanie problemu nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych, jak również pozwoliły na zwiększenie skuteczności działań zapobiegających nadwadze i otyłości oraz ich powikłaniom wśród populacji dzieci i młodzieży Powiatu Radomskiego. Warto nadmienić, że za realizację programu Starostwo Powiatowe w Radomiu otrzymało Nagrodę w kategorii ZDROWY POWIAT w VII edycji Konkursu „Zdrowy Samorząd”, organizowanego przez redakcję Portalu Samorządowego i Rynku Zdrowia.

Środki przeznaczone na realizację Programu w 2023 r. – 79.998 zł, wykorzystano 79.998 zł.

2.2.10. Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego²³

Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego jest katalogiem wyznaczającym kierunek, w którym powinien zmierzać Powiat Radomski w celu zapewnienia poszanowania praw rodziny - zarówno w obszarze tworzenia prawa miejscowego, regulaminów, programów, jak i w relacjach z biznesem i organizacjami pozarządowymi.

W 2023 roku w ramach Karty ogłaszano także otwarty konkurs ofert na wspieranie i promowanie działań na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka. Zadanie realizowane było na rzecz rodzin Powiatu Radomskiego. Służyło zapobieganiu powstawania i eskalacji konfliktów w relacjach rodzinnych, małżeńskich, narzeczeńskich, poprzez zapewnienie wsparcia psychoedukacyjnego, terapeutycznego, zdrowotnego dla mieszkańców Powiatu Radomskiego. Podjęte działania przyczyniły się do zniwelowania konsekwencji nieprawidłowego funkcjonowania w małżeństwie i rodzinie.

2.2.11. Program „KOPERTA ŻYCIA”²⁴

Celem głównym programu „KOPERTA ŻYCIA” było podjęcie niezbędnych działań wspierających osoby po 65 roku życia, osoby samotne, przewlekle chore, niepełnosprawne w zakresie przyznania zestawu „KOPERTA ŻYCIA” stanowiącego informację o rodzaju schorzeń i przyjmowanych lekach dla służb medycznych udzielających pomocy.

Poprzez stworzenie programu „KOPERTA ŻYCIA” ukierunkowanego na osoby po 65 roku życia oraz przewlekle chore, niepełnosprawne, zamieszkujące samotnie zwiększyła się skuteczność, a także efektywność działań służb medycznych niosących pomoc. Wzrosło również poczucie bezpieczeństwa wśród starszych i przewlekle chorych mieszkańców z terenu Powiatu Radomskiego. Istotą programu jest zapewnienie osobom po 65 roku życia, a także osobom, które nie ukończyły 65 roku życia, ale borykają się z chorobami przewlekłymi, niepełnosprawnością bądź zamieszkują samotnie, wsparcia w sytuacji wystąpienia zagrożenia ich zdrowia i życia.

Priorytetem „KOPERTY ŻYCIA” obok bezpieczeństwa było zapewnienie właściwej i szybkiej diagnozy podczas udzielania pomocy przez służby medyczne. „KOPERTA ŻYCIA” znajdująca się w domu pacjenta, który samodzielnie nie może udzielić wyczerpujących informacji na temat swojego stanu zdrowia jest nieocenioną pomocą dla służb medycznych. Zapewnia nie tylko niezbędne informacje o stanie zdrowia, chorobach i przyjmowanych lekach ale również przyspieszy wszelkie działania ratujące zdrowie i życie.

Do końca roku 2023 zostało wydanych 625 szt. „KOPERT ŻYCIA”.

²³ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

²⁴ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.

2.2.12. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”

Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski” został przyjęty Uchwałą Nr 409/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r., realizowany był przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Radomiu we współpracy z:

- Komendą Miejską Policji w Radomiu
- Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu
- Dyrekcjami, gronem pedagogicznym i rodzicami oddziałów przedszkolnych, szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu radomskiego.

Celem programu było m.in. zapobieganie i ograniczanie wszelkiego rodzaju przestępczości oraz przeciwdziałanie i ograniczanie zjawisk patologicznych, edukacja na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz przeciwdziałanie pojawiającym się coraz częściej nowego rodzaju przestępstwom związanych z Internetem i cyberprzestępczością, jak też zapobieganie zagrożeniom kryzysowym na terenie Powiatu Radomskiego. Głównym celem programu była także integracja samorządu lokalnego ze wszystkimi służbami i strażami powiatowymi przy udziale mieszkańców Powiatu Radomskiego. Wspólne podejmowanie zadań wynikających z niniejszego programu przyniosło korzystne efekty. Program spełniał też funkcję integracyjną samorządu lokalnego ze wszystkimi służbami powiatowymi przy udziale mieszkańców Powiatu Radomskiego. W ramach programu „Bezpieczny Powiat Radomski” odbyło się w 2023 roku w sumie pięć konkursów dla oddziałów przedszkolnych i uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu Powiatu Radomskiego.

Konkurs nr 1 „POMAGAMY- numer 112 wybieramy”

Konkurs plastyczny przeznaczony był dla najmłodszych mieszkańców powiatu. Miał na celu edukację dzieci, poprzez promowanie i propagowanie numeru alarmowego 112. Konkurs plastyczny polegał na wykonaniu przez grupę dzieci przedszkolnych plakatu promującego numer 112. W szczególności służył skierowaniu uwagi przedszkolaków na rodzaj niesionej pomocy, sposobu zgłaszania zagrożeń dla życia i zdrowia innych osób oraz przebieg rozmowy z operatorem numeru 112. Wszystkich prac nadesłano 48. Zwycięska grupa przedszkolna została nagrodzona. Zadanie realizowane było przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych we współpracy z Komendą Miejską Policji w Radomiu i Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej. Zwycięska praca została wydrukowana w formie plakatu, który następnie został przekazany do Placówek Oświatowych oraz Instytucji Publicznych.

Konkurs nr 2 „Bezpieczni na drodze”

W Konkursie wzięli udział uczniowie szkół podstawowych (klasy I-IV) z terenu Powiatu Radomskiego. Polegał on na zaprojektowaniu hasła promującego bezpieczeństwo na drodze, poprzez formy plastyczne, które promowały noszenie elementów odblaskowych wśród dzieci i młodzieży, a także seniorów. Głównym celem konkursu była poprawa bezpieczeństwa oraz podniesienie wiedzy w zakresie bezpieczeństwa na drodze.

Hasło zostało umieszczone na elementach odblaskowych, takich jak:

- worek (plecak) odblaskowy,
- parasolka mała składana,

- opaska odblaskowa samozaciskowa,
- breloki odblaskowy plastikowy,
- torba na zakupy odblaskowa,
- opaska na rękę frotka,
- smycz.

z przeznaczeniem dla dzieci jak i seniorów.

Konkurs miał na celu wzrost wiedzy dzieci oraz seniorów (60+) na temat przepisów ruchu drogowego, zasad bezpiecznego poruszania się po drodze oraz uświadomienie o konieczności noszenia odblasków i obowiązku ich posiadania w porze o ograniczonej widoczności. Wszystkich prac nadesłano 229.

Decyzją Kapituły Konkursu nagrodzono oraz wyróżniono następujących uczestników w kategorii klas I-II:

- I miejsce Krystian Jończyk kl. 1 Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Jedlni–Letnisku,
- II miejsce Bartłomiej Matejek kl. 2 Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Podgórzu,
- III miejsce Filip Mendryk kl. 1 Publiczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Myśliszewicach,

W Kategorii klas III-IV:

- I miejsce Lena Konopka kl. 4 Szkoła Podstawowa w Mąkosach Starych,
- II miejsce Jadwiga Stadrzyński kl. 4 Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Mazowszanach, Kowala
- III miejsce Jagoda Jabłońska kl. 3 Szkoła Podstawowa w Pakosławiu

Konkurs nr 3 „Test z wiedzy – praca Straży Pożarnej”

W zadaniu brali udział uczniowie szkół podstawowych (klasy V-VIII) z terenu Powiatu Radomskiego w dwóch kategoriach wiekowych. Konkurs miał na celu edukację dzieci i młodzieży szkolnej nt. zagrożeń spowodowanych niewłaściwym i nieodpowiedzialnym posługiwaniem się ogniem, substancjami łatwopalnymi, a także nieprzestrzeganiem podstawowych przepisów przeciwpożarowych. W szczególności służył popularyzowaniu wśród dzieci i młodzieży wiedzy ze znajomości przepisów przeciwpożarowych, zasad postępowania na wypadek pożaru, praktycznych umiejętności posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym. Uczniowie, którzy wykazali się największą wiedzą otrzymali nagrody rzeczowe, sfinansowane ze środków własnych Powiatu Radomskiego. Zadanie było realizowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Radomiu we współpracy z Państwową Strażą Pożarną. Konkurs polegał na napisaniu prawidłowo testu zawierającego 22 pytania. W Konkursie mogli uczestniczyć uczniowie w dwóch grupach. Pierwsza grupa to klasy V–VI. Druga grupa to klasy VII–VIII.

Decyzją Kapituły Konkursu nagrodzono następujących uczestników.

W kategorii klas V-VI:

- I miejsce zajął Nikodem Banaszek z Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 5 w Pionkach,
- II miejsce zajęła Magdalena Tomczyk z Publicznej Szkoły Podstawowej we Wrzeszczowie,
- III miejsce zajął Piotr Drela z Publicznej Szkoły Podstawowej w Jaroszkach.

Natomiast w kategorii klas VII-VIII:

- I miejsce zajęła Oliwia Pośnik z Publicznej Szkoły Podstawowej z Ludwikowa,
- II miejsce zajął Bartłomiej Kot z Publicznej Szkoły Podstawowej w Dąbrówce Podlęznej,
- III miejsce zajęła Natalia Wesołowska z Publicznej Szkoły Podstawowej z Mazowszan.

Konkurs nr 4 „Uzależnienie ogranicza Twoją wolność”

Konkurs przeznaczony był dla uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu Powiatu Radomskiego. Zadaniem uczniów było zaprojektowanie ulotki informacyjnej w pliku jpg., która miała na celu propagowanie zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień wśród młodzieży w szkołach średnich z terenu Powiatu Radomskiego. Wszystkich prac nadesłano 10.

Konkurs był jednoetapowy i przeznaczony dla uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu. Edycja w 2023 r. miała na celu przeciwdziałanie uzależnieniu od Internetu i smartfonizacji, polegającymi na nadmiernym i niekontrolowanym korzystaniu z sieci kosztem innych sfer życia np. izolacją od rodziny i przyjaciół, zaniedbywaniu obowiązków czy zapominaniu o podstawowych potrzebach życiowych. Uczniowie, którzy wykazali się kreatywnością twórczą i jednocześnie największą wiedzą w temacie, otrzymali nagrody rzeczowe, sfinansowane ze środków własnych Powiatu Radomskiego.

Decyzją Kapituły konkursowej wybrano i nagrodzono następujące osoby:

- Martynę Opszyńską z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego z Wierzbicy,
- Wiolettę Urbanik z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego z Wierzbicy,
- Karolinę Durasiewicz z Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Ilży.

Zadanie było realizowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Radomiu we współpracy z Komendą Miejską Policji w Radomiu.

Konkurs nr 5 „Znam Krajową Mapę Zagrożeń Bezpieczeństwa”

Konkurs miał na celu promocję Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa (zwaną w skrócie KMZB), rozpropagowanie wiedzy o niej wśród młodzieży Powiatu Radomskiego oraz dążenie do zwiększenia świadomości na temat zagrożeń w przestrzeni publicznej. Zadaniem uczniów było rozwiązanie testu z wiedzy na temat Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa.

Konkurs polegał na napisaniu testu składającego się z 30 pytań i był jednoetapowy, indywidualny skierowany do uczniów szkół podstawowych z klas VII i VIII z terenu Powiatu Radomskiego. Do Konkursu złożono 50 deklaracji, do udziału w konkursie przystąpiło 47 uczniów.

Decyzją Kapituły Konkursowej, zgodnie z Regulaminem Konkursu, wybrano i nagrodzono następujące osoby:

- Joannę Majewską z Publicznej Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego we Wrzeszczowie, Przytyk (24 punkty),
- Helenę Grzywacz z Publicznej Szkoły Podstawowej im. J. Kochanowskiego w Jaroszkach, Pionki (23 punkty),
- Pawła Woźniaka z Publicznej Szkoły Podstawowej w Dzierzkówku Starym, Skaryszew (22 punkty).

Najpopularniejszy Dzielnicowy Roku 2023

Konkurs zorganizowany został przez Wydział Prewencji Komendy Miejskiej policji w Radomiu. Konkurs na Najlepszego Dzielnicowego z terenu powiatu trwał przez miesiąc, a o miano najlepszego wśród policjantów walczyli w listopadzie dzielnicowi z komisariatów w Ilży, Zakrzewie, Skaryszewie, Jedlińsku, Pionkach, a także posterunku w Goździe, Wolanowie, Wierzbicy, Przytyku, Jastrzębi i Kowali. Celem konkursu było przybliżenie sylwetek dzielnicowych oraz podniesienie społecznego zaufania do tych funkcjonariuszy. Mieszkańcy powiatu mogli oddawać głosy na poszczególnych dzielnicowych do końca listopada 2023, poprzez wypełnienie ankiety konkursowej, która udostępniona była we wszystkich komisariatach, posterunkach i rewirach dzielnicowych oraz urzędach samorządu terytorialnego.

Najpopularniejszymi Dzielnicowymi 2023 roku zostali:

- sierż. szt. Jakub Skórzewski Dzielnicowy - Zespołu do spraw Prewencji Posterunku Policji w Goździe, który zajął miejsce pierwsze,
- na drugim miejscu znalazł się st. sierż. Dawid Janicki Dzielnicowy Zespołu do spraw Prewencji Posterunku Policji w Goździe,
- trzecie miejsce zajął sierż. szt. Dariusz Pastuszka Dzielnicowy Zespołu do spraw Prewencji Posterunku Policji w Wolanowie.

Nagrody dla laureatów ufundowało Starostwo Powiatowe w Radomiu w ramach Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2022-2024 pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”.

„Uczymy się ratować ludzkie życie”

W ramach Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2022 – 2024 „Bezpieczny Powiat Radomski” wpisuje się również organizacja szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej dla uczniów szkół podstawowych z terenu Powiatu Radomskiego. Głównym zadaniem szkolenia było pozyskiwanie wiedzy ratowania ludzkiego życia, które było odpowiedzią na potrzeby wynikające z rzeczywistego zapotrzebowania edukacji w szkołach podstawowych. Było to zadanie edukacyjno-szkoleniowe, które dostarczyło wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej.

Celem zadania było przeprowadzenie w 13 gminach na terenie szkół z Powiatu Radomskiego szkolenia, pokazu udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej oraz nauki ratowania ludzkiego życia w sytuacjach zagrażających życiu dla klas VII i VIII.

„Kampania informacyjna”

Kampania informacyjna obejmowała tematykę na temat Uzależnień. Termin profilaktyki uzależnień oznaczał świadome działanie nastawione na jednostki lub grupy społeczne mające na celu ograniczenia rozmiarów używania lub nadużywania psychoaktywnych substancji oraz zapobieganie różnorodnym problemom z tym związanym zanim one wystąpią. Zadanie polegało na przeprowadzeniu kampanii informacyjnej skierowanej do dzieci, młodzieży i ich rodziców, której głównym celem było zapobieganie i przeciwdziałanie uzależnieniom. Kampania była działaniem zaplanowanym w konkretnym czasie, skierowanym do określonej grupy docelowej podnoszącej wzrost zmian myślenia i zachowania wobec określonego problemu społecznego jakim jest uzależnienie.

W zakresie kampanii zaprojektowano dwa poradniki oraz wyprodukowano dwa interaktywne filmy dotyczące uzależnień w ramach „Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli Porządku Publicznego na lata 2022-2024 pn. Bezpieczny Powiat Radomski”. Poradniki zostały rozdysponowane wśród uczniów szkół podstawowych, natomiast filmy udostępnione są na stronie Powiatu Radomskiego, regionalnego dziennika „Echo Dnia” oraz portalu echodnia.eu, a także w mediach społecznościowych.

2.2.13. Program dot. przyznawania stypendium studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku lekarskim

Niedobór lekarzy jest problemem bezpośrednio dotykającym większość podmiotów leczniczych. Do tych podmiotów należą m.in. szpitale, dla których Powiat Radomski jest organem tworzącym. Wzmocnienie lokalnego personelu medycznego powiatowych szpitali jest istotnym czynnikiem utrzymywania wysokiej jakości świadczeń opieki zdrowotnej dla mieszkańców Powiatu Radomskiego. Stworzenie skutecznego systemu motywacji i zachęty do pracy w SPZZOZ w Pionkach lub SPZZOZ-Szpital w Iłży poprzez min. przyznawanie stypendium ze środków budżetu Powiatu Radomskiego dla studentów medycyny ma na celu pozyskiwanie młodego personelu.

Zgodnie z art. 96 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce - stypendium, dla studentów może być przyznawane przez jednostki samorządu terytorialnego. Wobec powyższego, w dniu 17 września 2021 r. Uchwałą Nr 373/XXXIV/2021 Rady Powiatu w Radomiu został wprowadzony program przyznawania stypendium studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku lekarskim.

W związku z powyższym, ogłoszonych zostało łącznie VII naborów wniosków o przyznanie stypendium, w ramach których przyznano stypendium - w 2023 r. 6 studentom, którzy oprócz spełnienia warunków dot. przyznawania stypendium, zobowiązali się do podjęcia w okresie zatrudnienia jednej ze specjalizacji priorytetowych dla SPZZOZ w Pionkach lub SPZZOZ – Szpital w Iłży i przepracowania co najmniej 2 lat po zakończeniu studiów w SPZZOZ w Pionkach lub SPZZOZ – Szpital w Iłży w terminie do 12 miesięcy po zakończeniu stażu podyplomowego.

Stypendium ma charakter finansowy i przyznawane jest na okres maksymalnie 18 miesięcy, tj. od dnia 1 października do 30 czerwca w dwóch kolejnych latach akademickich (V i VI), w maksymalnej wysokości 2.000 zł brutto miesięcznie.

Środki własne Powiatu Radomskiego przeznaczone na realizację programu w 2023 r. to 54.000 zł.

2.2.14. Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2023 rok²⁵

Celem głównym (nadrzędnym) programu jest: zapewnienie efektywnego wykonywania zadań powiatu wynikających z przepisów prawa poprzez włączenie organizacji pozarządowych w ich realizację oraz budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem powiatu a organizacjami pozarządowymi (NGO).

Cele szczegółowe to:

1. poprawa dostępności mieszkańców Powiatu do informacji publicznej;
2. poprawa jakości życia mieszkańców powiatu poprzez pełniejsze zaspakajanie ich potrzeb;
3. integracja podmiotów realizujących zadania publiczne;
4. prezentacja dorobku podmiotów działalności pożytku publicznego i promowanie ich osiągnięć;

²⁵ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.

5. wzmacnianie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnianie równych szans w realizacji zadań publicznych przez powierzanie i wspieranie zadań z jednoczesnym zapewnieniem odpowiednich środków na ich realizację;
6. stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców powiatu;
7. zwiększenie udziału mieszkańców powiatu w rozwiązywaniu lokalnych problemów;
8. promowanie postaw obywatelskich i prospołecznych;
9. tworzenie warunków i zachęt do rozwoju już istniejących oraz powstawania nowych organizacji pozarządowych;
10. ożywianie społecznej aktywności mieszkańców, w tym działalności wolontariackiej;
11. kształtowanie świadomości prawnej obywateli.

Działania dedykowane realizacji ww. celów to:

- zlecanie realizacji zadań publicznych należących do kompetencji powiatu organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert poprzez powierzenie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na jego realizację bądź też wsparcie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na częściowe dofinansowanie jego realizacji;
- ogłoszenie i rozstrzygnięcie konkursów ofert na realizację zadań publicznych (zleczanych organizacjom pozarządowym) w zakresie: pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy; upowszechniania kultury oraz kultury fizycznej, udzielania bezpłatnej pomocy prawnej;
- zawieranie umów z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych zleczonych im przez powiat;
- nadzorowanie, bieżąca ocena oraz kontrola stanu realizacji zadań, efektywności, rzetelności i jakości ich wykonania, a także prawidłowości wykorzystania środków przekazanych na realizację poszczególnych zadań oraz prowadzenia dokumentacji poprzez wizytacje, kontrole okresowe i sprawdzające, weryfikację sprawozdań z realizacji zadań publicznych;

Efekty ww. działań osiągnięte w 2023 r. (i porównanie z rokiem 2022) syntetycznie prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 12 Efekty wdrażania Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2023 r.

Priorytet programu / obszar zleconych zadań	Liczba zadań zleconych przez powiat		Liczba NGO realizujących zadania powiatu		Planowane wydatki (w zł)		Wartość zawartych umów (w zł)		Wykonanie planu (w %)	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Pomoc społeczna, rodzina, piecza zastępcza, przeciwdział. przemocy	4	4	3	3	2.338.379	2.823.730	2.338.379	2.823.730	100,00	100,00

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Ochrona i promocja zdrowia, zdrowie publiczne, wspieranie i promowanie działań na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka (środki z budżetu powiatu)	1	1	1	1	20.000	22.000	20.000	22.000	100,00	100,00
Kultura fizyczna (środki z budżetu powiatu)	27	35	18	22	121.337	150.000	120.337	139.500	99,18	93,00
Kultura i dziedzictwo narodowe (środki z budżetu powiatu)	8	9	8	9	38.612	50.300	36.300	50.240	94,01	99,88
Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej (środki z budżetu Wojewody)	1	1	2	2	192.060	192.060	192.060	192.060	100	100
Razem program:	41	50	32	37	2.710.388	3.238.090	2.707.076	3.227.530	99,88	99,67

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

2.2.15. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego do roku 2030²⁶

Celami realizacji programu ochrony środowiska jest poprawa stanu i ochrona środowiska przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Po przeprowadzeniu analizy stanu środowiska wyznaczono cele oraz określono zadania, których realizacja przełoży się na poprawę stanu środowiska w powiecie. **Cele oraz kierunki interwencji w podziale na poszczególne obszary interwencji** prezentuje poniższa tabela:

²⁶ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

Tabela 13. Cele i kierunki interwencji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	Ograniczenie emisji powierzchniowej
Zagrożenia hałasem	Poprawa klimatu akustycznego	Zmniejszenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas
Gospodarka wodno-ściekowa	Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Sprawny i funkcjonalny system wodociągowy
	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Doskonaleństwo systemu gospodarowania odpadami komunalnymi
		Racjonalne zarządzania, wdrażanie i monitorowanie gospodarki odpadami
Zasoby przyrodnicze	Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	Zwiększenie różnorodności biologicznej
Zagrożenia poważnymi awariami	Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.	

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Efekty programu: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego do roku 2030 został przyjęty Uchwałą Nr 508/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022r. Szczegółowe zestawienie wartości wskaźników „środowiskowych” zamieszczone zostało w części trzeciej niniejszego *Raportu*.... W tym miejscu ograniczymy się więc tylko do kilku ogólnych stwierdzeń.

Realizacja celów i zadań ujętych w programie przyniosła szereg korzyści, przyczyniając się do poprawy stanu środowiska na terenie powiatu radomskiego. Systematycznie rośnie liczba osób korzystających z sieci wodociągowej, jak również kanalizacyjnej. Zwiększyła się też liczba przyłączy kanalizacji prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz liczba oczyszczalni przydomowych. Zmniejszyła się ilość emisji pyłowych i gazowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych.

Wzrost masy odpadów przypadających na jednego mieszkańca wynika z uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami, w tym ograniczenia masy odpadów przedostających się w sposób nielegalny do środowiska. Na stałym poziomie utrzymywana jest powierzchnia parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu.

2.2.16. Plan zrównoważanego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu radomskiego²⁷

W 2013 r. Powiat Radomski, realizując zadania wynikające z ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, opracował plan zrównoważanego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, zwany Planem Transportowym. Jego nadrzędnym celem jest poprawa zarówno jakości systemu transportowego, jak i standardu życia mieszkańców w kontekście zrównoważonego rozwoju gospodarczego.

Dokument zakłada zorganizowanie powiatowych przewozów pasażerskich na trasach przebiegających przez teren co najmniej dwóch gmin i niewykraczających poza obszar powiatu. Służyć temu miało utworzenie na głównych szlakach, tzn. drogach krajowych nr 9 i 12 oraz wojewódzkich nr: 733, 740, 744, czterech linii komunikacyjnych, łączących gminy: Przytyk-Zakrzew, Wierzbicę-Kowalę, Iłżę-Skaryszew oraz Gózd – Jedlnię - Letnisko z Radomiem, aby zapewnić mieszkańcom powiatu radomskiego dostęp do komunikacji zbiorowej. W roku 2023 r. została przeprowadzona aktualizacja powyższego dokumentu, przyjęta uchwałą Rady Powiatu w Radomiu Nr 635//LXI/2023 z dnia 30 listopada 2023r. Głównym celem aktualizacji Planu Transportowego było wyznaczenie linii komunikacyjnej w relacji Pionki - Suskowlą – Zwoleń jako linii o charakterze użyteczności publicznej oraz modyfikacja trybu wyboru operatora, co podyktowane było zmianą ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz niektórych innych ustaw z dnia 16 czerwca 2023 r., opublikowaną w dniu 28 sierpnia 2023 r. w Dz. U. pod pozycją 1720. Ministerstwo Infrastruktury poinformowało, że jest to duża nowelizacja ustawy i wychodzi ona naprzeciw oczekiwaniom organizatorów PTZ. Wśród najważniejszych nowych przyjętych rozwiązań należy wymienić:

- z 800 mln do 1 mld zł zwiększony został budżet Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej – rozwiązanie to pozwoli na zwiększenie dostępności transportu publicznego dla pasażerów;
- od 2024 r. utrzymano na stałe obecny poziom dopłaty z Funduszu dla organizatorów ptz w kwocie nie wyższej niż 3 zł do 1 wozokilometra przewozu;
- od 1 stycznia 2025 r. wojewoda będzie mógł zawierać z organizatorem – oprócz rocznych umów o dopłatę także wieloletnie umowy o dopłatę z FRPA na okres do 10 lat – zapewni to większą przewidywalność i stabilność dopłat z funduszu, a tym samym zachęci organizatorów do organizacji przewozów, zwłaszcza na obszarach, gdzie dostępność transportu nie jest obecnie wystarczająca;
- 70 % puli przeznaczono na dopłaty wieloletnie z FRPA;
- utrzymano możliwość ubiegania się o dopłatę z budżetu państwa, jeśli chodzi o stosowanie ulg ustawowych za przejazd przez przewoźników, którzy nie są operatorami publicznego transportu zbiorowego – rozwiązanie to umożliwi szeroką dostępność biletów ulgowych dla pasażerów, zarówno w przewozach o charakterze użyteczności publicznej, jak i przewozach realizowanych przez tzw. przewoźników komercyjnych.

²⁷<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/13858710>.

Warto zwrócić uwagę, że zgodnie z przywołaną nowelizacją ustawy organizatorzy na 2024 r. będą jeszcze mogli zakontraktować operatorów w trybie przeciwwakłóceniovym, ale od 2025 r. będzie to już problematyczne, ponieważ termin opublikowania ustawy (28.08.2023r.) do momentu wejścia w życie przepisów umożliwiających wieloletnie kontraktowanie dopłat (1.01.2025 r.), umożliwia wymagane prawem zamieszczenie z rocznym wyprzedzeniem ogłoszeń intencyjnych o zamiarze zawarcia równie długich kontraktów z operatorami. Jednakże występuje tu pewna rozbieżność, ponieważ rozporządzenie unijne (WE) 1370/2007 wymaga zamieszczenia tego ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (ted.europa.eu), a nasza krajowa ustawa o publicznym transporcie zbiorowym – w BIP-ie. Zmiany wprowadzone w obu ustawach to jedynie kosmetyka, gdyż nie odważono się na generalne zreformowanie prawa transportowego w naszym kraju i stworzenia narzędzi do realnego powstawania zintegrowanych systemów transportowych, poprzez zmniejszenia liczby organizatorów publicznego transportu zbiorowego.

Problemu nie rozwiązuje również ustawa z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2024r., poz. 402), która weszła w życie 18 lipca 2019 r. Na pewno jedną z niepokojących tendencji, widocznych po kilku latach funkcjonowania funduszu jest powstawanie stosunkowo dużej liczby komunikacji gminnych. Finansowanie komunikacji gminnej najczęściej sprawia, że zapewniony jest transport uczniom szkół podstawowych przy jednoczesnym spełnieniu tego obowiązku przez gminę. Poza uczniami z tak utworzonej komunikacji nie korzysta nikt, ponieważ pojazdy nie kursują tam gdzie ludzie chcą się przemieszczać, a tylko i wyłącznie tam, gdzie chce tego gmina. Dlatego jedną z kluczowych zmian powinno być premiowanie dużych organizatorów, którzy zapewnią komunikację na jak największym terenie, co powinno przełożyć się na atrakcyjność oferty i zaspokojenie podstawowych potrzeb społecznych. Takie samo stanowisko zostało przyjęte przez XXX Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich w dniu 13 marca 2024 r., w sprawie konieczności wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w wykonywaniu zadań z zakresu publicznego transportu zbiorowego. ZPP w pełni popiera postulat m.in. modyfikacji zasad przyznawania środków z FRPA i przyznania pierwszeństwa w uzyskaniu dotacji związkowi powiatowo – gminnym, a następnie powiatom i związkowi międzygminnym.

W roku 2023 dopłatę na realizację zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej ze środków FRPA, wojewoda mazowiecki przyznał na rok 2024 poniższym gminom z powiatu radomskiego:

- gm. Gózd – 186 372,00 PLN;
- m. gm. Iłża – 350 817,60 PLN;
- gm. Jastrzębia – 518 940,67 PLN;
- m. gm. Jedlnia Letnisko – 577 472,13 PLN;
- gm. Kowala- 319 226, 18 PLN;
- gm. Przytyk 163 560,00 PLN;(od nowego roku 2024 miasto, gmina miejsko – wiejska);
- m. gm. Skaryszew – 2 216 448 PLN;
- gm. Wierzbica – 892 066,50 PLN;
- gm. Wolanów – 334 511,20 PLN;
- gm. Zakrzew – 712 221,24 PLN

Powyższą dopłatę uzyskali na rok 2024 r. również organizatorzy, z którymi powiat radomski podpisał stosowne porozumienia w sprawie powierzenia zadania z zakresu organizacji publicznego transportu zbiorowego i współfinansowania, t.j.:

Powiat grójecki na 1 linii: Grójec - Mogielnica – Nowe Miasto nad Pilicą- Kłwów- Odrzywół - Potworów – Przytyk - Zakrzew- Radom.;

Powiat lipski na 7 liniach: Lipsko – Zwoleń – Radom; Lipsko – Iłża – Radom; Lipsko - Iłża przez Jawor Solecki; Iłża – Prędocinek – Płósy- Michałów – Pawliczka- Jawor Solecki – Lipsko; Lipsko – Jawor Solecki – Sienno – Rzecznów- Grabowiec- Kotlarka – Iłża; Ciepeliów – Antoniów – Chwałowice – Iłża; Sienno – Iłża przez Rzecznów, Grabowiec, Rybiczna, Dubrawa.

Należy zaznaczyć, że współfinansowanie występuje tylko w przypadku porozumienia zawartego z powiatem grójeckim na w/w linii komunikacyjnej i obejmuje po stronie powiatu radomskiego kwotę 24.696,00 PLN na całkowity przebieg linii komunikacyjnej na terenie powiatu radomskiego 61.740 km.

Powyższy przegląd strategii, programów i planów oraz charakterystyka przebiegu ich wdrażania w 2023 r. odnoszą się, zgodnie z przyjętą interpretacją art. 30a ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym, wyłącznie do tych opracowań, które po pierwsze, są dokumentami planistyczno-programowymi, a po drugie, mają specyfikę ściśle powiatową. Przesądza o niej nie tylko przedmiotowo-terytorialny zasięg danej strategii czy programu, ale również status formalny dokumentu, wynikający z przyjęcia go przez radę w drodze uchwały. Nie obejmują one więc, siłą rzeczy, wszystkich zagadnień, które leżą w obszarze zadań powiatu, a w szczególności zarządu. Dlatego też istotne dane zawarte w dokumentach niemających statusu powiatowej strategii czy programu, ale np. rocznej informacji (sprawozdania) o sytuacji na rynku pracy, w tym skali bezrobocia, stanie bezpieczeństwa publicznego czy postępach modernizacji infrastruktury drogowej, stanowią przedmiot analizy prezentowanej w innych miejscach niniejszego *Raportu...*, w szczególności w części trzeciej.

Wprowadzie budżet powiatu i wieloletnia prognoza finansowa to również plany spełniające wszystkie ww. kryteria, ale w odróżnieniu od dokumentów omawianych w tej części *Raportu...*, przekładają się one na całokształt zadań powiatu, a nie tylko na konkretne, „sektorowe” dziedziny. Z tego m.in. powodu nie przyporządkowano im precyzyjnie sprecyzowanych celów oraz zadań, jak w przypadku „klasycznych” programów. O wyodrębnieniu w *Raporcie...* analizy wdrażania budżetu i WPF nie ma też mowy w ustawie. Założenia i stan realizacji obu tych dokumentów bardzo wyraźnie jednak wybrzmiewają czy to w pkt. 1.3.2. dotyczącym finansów powiatu (część pierwsza *Raportu...*), czy to w całej części trzeciej - w kontekście analizowania wskaźników

polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego w zakresie łądów: społecznego, gospodarczego środowiskowego, instytucjonalnego.

Zważywszy na powyższe kryteria doboru szerzej omawianych w tej części *Raportu...* powiatowych strategii i programów, poza obszarem szczegółowej analizy pozostawiono również dokumenty planistyczno-analityczne opracowywane przez wydział zarządzania kryzysowego starostwa, które nie są uchwalane przez radę, lecz powstają w ścisłej współpracy i porozumieniu z Wojewodą Mazowieckim oraz Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim w Warszawie. Gwoli więc tylko informacji:

- w zakresie obronności są to m.in. plan akcji kurierskiej na terenie powiatu radomskiego, plan przygotowań podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa, plan operacyjny funkcjonowania powiatu radomskiego w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i czasie wojny wraz z załącznikami, plan szkolenia obronnego na 2023 r., program szkolenia obronnego na lata 2021-2023, plan zasadniczych przedsięwzięć w zakresie pozamilitarnych przygotowań obronnych w powiecie radomskim w 2023 r.;
- w zakresie zarządzania kryzysowego – plan zarządzania kryzysowego powiatu radomskiego, plan pracy Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego na 2019 r. – aktualizacja 2023;
- W ramach Rządowego Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka na lata 2022 – 2024 powiat radomski realizuje projekt: „Lotem za kłopotem - monitoring zagrożeń Bezpieczeństwo Górą!”, polegający na zwiększeniu skuteczności działań w zakresie ochrony bezpieczeństwa publicznego;
- W 2023 roku odbyło się również ćwiczenie doskonalące w zakresie obronności pk. „Radomka 2023”. Ćwiczenie polegało na osiągnięciu wyższych stanów gotowości obronnej oraz realizacji przedsięwzięć wynikających z Planu Operacyjnego Funkcjonowania Powiatu Radomskiego w warunkach zagrożenia terrorystycznego i militarnego.

2.3. Realizacja uchwał Rady Powiatu w Radomiu

W 2023 r. Rada Powiatu przyjęła łącznie 123 uchwały, czyli o 9 więcej niż w 2022 r. Blisko połowa z nich (55) związana była z łądem społecznym i dotyczyła: 18 – rodziny i pomocy społecznej, 11 – kultury i sportu, 10 – ochrony zdrowia, 8 – edukacji, 6 – bezpieczeństwa publicznego, 2 – rynku pracy.

Podobna liczba uchwał (47) nawiązywała do łądu instytucjonalnego, w tym 26 – finansów powiatu, 18 – administracji samorządowej, 3 – partycypacji obywatelskiej.

Z łądem ekologicznym związanych było 11 uchwał (wszystkie dotyczyły szeroko rozumianej ochrony środowiska), zaś z łądem ekonomicznym (gospodarczym) – 10 uchwał (dotyczyły one infrastruktury dróg lokalnych).

Zarząd zrealizował wszystkie uchwały Rady. Kontrola realizacji uchwał, przeprowadzona przez komisję rewizyjną na posiedzeniu w dniu 20 lutego 2023 r., nie wykazała żadnych nieprawidłowości w realizacji uchwał Rady Powiatu w Radomiu

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

w 2023 roku. Komisja nie zgłosiła uwag i uznała realizację uchwał przez zarząd za prawidłową.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Warszawie orzekła nieważność w części uchwały Nr 547/LII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 marca 2023 r. w sprawie wprowadzenia zasad określających udzielanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych lub znajdujących się na terenie Powiatu Radomskiego.

Powiat Radomski nie wniósł odwołania do Kolegium RIO, nie wniósł także skargi do sądu administracyjnego na uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie z dnia 14 lutego 2024 roku..

Statystykę uchwał Rady Powiatu w Radomiu w 2023 r. zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 14. Statystyka i struktura uchwał Rady Powiatu w Radomiu przyjętych w 2023 r. wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju

Ład polityki zrównoważonego rozwoju powiatu	Obszar przedmiotowy	Liczba uchwał rady	% wszystkich uchwał
instytucjonalny	administracja samorządowa	18	14,63
	finanse powiatu	26	21,14
	partycypacja obywatelska	4	2,43
Razem ład instytucjonalny:		47	38,2
społeczny	rynek pracy	2	1,62
	rodzina i pomoc społeczna	18	14,63
	edukacja	8	6,5
	ochrona zdrowia	10	8,2
	bezpieczeństwo publiczne	6	4,87
	kultura i sport	11	8,9
Razem ład społeczny:		55	44,7
gospodarczy	infrastruktura drogowa	10	8,2
Razem ład gospodarczy:		10	8,2
ekologiczny	ochrona środowiska	11	8,9
Razem ład ekologiczny:		11	8,9
Razem uchwały Rady Powiatu w Radomiu:		123	100

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Szczegółowy wykaz uchwał przyjętych w 2023 r. przez Radę Powiatu w Radomiu prezentuje poniższa tabela:

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Tabela 15. Uchwały Rady Powiatu w Radomiu przyjęte w 2023 r. (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego oraz obszarów zagadnień)

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
Ład społeczny	Rynek pracy	2	Nr 566/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie zajęcia stanowiska dotyczącego sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu za 2022 rok
			Nr 592/LVI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie przyjęcia raportu z realizacji przez Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu "Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019 - 2023" za rok 2022
	Rodzina i pomoc społeczna	18	Nr 562/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Powiatowym Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnym w Krzyżanowicach
			Nr 563/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2023
			Nr 569/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, którego załącznik stanowi sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
			Nr 570/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie oceny zasobów pomocy społecznej
			Nr 573/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie podwyższenia wysokości wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka
			Nr 576/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie powołania składu osobowego Rady Społecznej przy Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej -Szpital w Iłży
			Nr 599/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Raportu za 2022 rok opracowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu z realizacji Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Zakresie Rehabilitacji Zawodowej i Zatrudniania na lata 2020 - 2023
			Nr 601/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia zmian w załączniku do Uchwały Nr 233/XXVI/2017 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 czerwca 2017 roku w sprawie nadania Statutu Domowi Pomocy Społecznej w Jedlance
			Nr 619/LVIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 8 września 2023 r. w sprawie nadania Statutu Środowiskowemu Domowi Samopomocy w Jedlance
			Nr 623/LVIX/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 października 2023 r. w sprawie uchylenia uchwały Nr 125/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 października 2019 r. w sprawie przyjęcia Karty Praw Rodziny Powiatu Radomskiego
			Nr 627/LVIX/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 października 2023 r. w sprawie wprowadzenia zmian w załączniku do Uchwały Nr 513/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 roku w sprawie nadania Statutu Domowi Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach
			Nr 628/LVIX/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 października 2023 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Powiatowym Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnym w Krzyżanowicach
			Nr 629/LVIX/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 października 2023 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2023r
			Nr 634/LXI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023- 2027

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			Nr 637/LXI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu
			Nr 638/LXI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczane są przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2023r.
			Nr 648/LXII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie nadania Statutu Domowi Pomocy Społecznej w Wierzbicy
			Nr 649/LXII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie określenia zadań, na które przeznaczane są przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2023r.
	Edukacja	8	Nr 534/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2023 roku za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Radomski
			Nr 535/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie zmiany imienia Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Dąbrowskiej wchodzącego w skład Zespołu Szkół w Pionkach, Aleje Lipowe 23, 26-670 Pionki
			Nr 536/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie nadania imienia II Technikum wchodzącego w skład Zespołu Szkół w Pionkach, Aleje Lipowe 23, 26-670 Pionki
			Nr 545/LII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 marca 2023 r. w sprawie złożenia wniosku do Ministra Obrony Narodowej o udzielenie zezwolenia na utworzenie oddziału przygotowania wojskowego w II Technikum im. Marszałka Józefa Piłsudskiego wchodzącego w skład Zespołu Szkół w Pionkach
			Nr 561/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmu oraz wysokości minimalnych stawek opłat za korzystanie z pomieszczeń oraz obiektów sportowych w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Radomski
			Nr 575/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie wyrażenia woli dokonania darowizny nieruchomości przez Powiat Radomski na cel publiczny związany z zapewnieniem pomieszczeń dla Państwowej Uczelni Zawodowej z siedzibą w Pionkach
			Nr 581/LV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie przez Powiat Radomski partnerstwa z organizacją: Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich w celu wspólnej realizacji przedsięwzięcia pn.: "Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w Pionkach"
			Nr 633/LXI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie utworzenia Branżowego Centrum Umiejętności w Pionkach i włączenia go do Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Pionkach
	Ochrona zdrowia	10	Nr 559/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie sprawozdania z realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego za lata 2020 - 2022
			Nr 560/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie zmiany Regulaminu stanowiącego Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 373/XXXIV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 września 2021 roku w sprawie określenia zasad przyznawania stypendium studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku lekarskim, zmienionej Uchwałą Nr 475/XLIV/2022 z dnia 28 czerwca 2022 roku w sprawie zmiany Regulaminu stanowiącego Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 373/XXXIV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 września 2021 roku w sprawie określenia zasad przyznawania stypendium studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku lekarskim

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			Nr 593/LVI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich - Pary Prezydenckiej
			Nr 594/LVI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie powołania składu osobowego Rady Społecznej przy Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich - Pary Prezydenckiej
			Nr 597/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich - Pary Prezydenckiej
			Nr 598/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej - Szpital w Iłży
			Nr 600/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Radomskiego na 2023 rok
			Nr 613/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2023r.
			Nr 617/LVIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 8 września 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich - Pary Prezydenckiej
			Nr 618/LVIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 8 września 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej - Szpital w Iłży
	Bezpiecz. publiczne	6	Nr 530/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Powiatu Radomskiego za 2022 rok
			Nr 557/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie zmiany Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. "Bezpieczny Powiat Radomski" na lata 2022-2024, stanowiącego załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 409/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu, z dnia 29 grudnia 2021 r.
			Nr 567/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia informacji Komendanta Miejskiego Policji w Radomiu o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Powiatu Radomskiego w 2022 roku
			Nr 568/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie rozpatrzenia informacji Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i Powiatu Radomskiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2022 rok
			Nr 574/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w roku 2023 Gminie Iłża na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej
			Nr 579/LV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie zajęcia stanowiska dotyczącego informacji o stanie sanitarnym powiatu radomskiego przedłożonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Radomiu
	Kultura i sport	11	Nr 537/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu i Gminie Skaryszew na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie kultury

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			Nr 538/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Jedlińsk na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie kultury
			Nr 539/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie powierzenia Miastu Pionki zadań z zakresu kultury w 2023 roku
			Nr 540/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie powierzenia Miastu i Gminie Iłża zadań z zakresu kultury w 2023 roku
			Nr 547/LII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 marca 2023 r. w sprawie wprowadzenia zasad określających udzielanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków położonych lub znajdujących się na terenie Powiatu Radomskiego.
			Nr 550/LII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 marca 2023 r. w sprawie powierzenia Gminie Pionki zadania z zakresu kultury w 2023 roku
			Nr 558/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020 - 2023 za okres sprawozdawczy: lata 2020 - 2021
			Nr 572/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie zmian w Statucie Powiatowego Instytutu Kultury w Iłż
			Nr 584/LV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie powierzenia Gminie Przytyk zadania z zakresu kultury w 2023 roku
			Nr 585/LV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie powierzenia Gminie Gózd zadania z zakresu kultury w 2023 roku
			Nr 625/LVIX/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 października 2023 r. w sprawie przyjęcia wzorów flagi stolikowej, pieczęci i sztandaru Powiatu Radomskiego oraz zasad ich używania
Ład ekonomicz.	Infrastrukt. drogowa	10	Nr 555/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Powiatu Radomskiego do POROZUMIENIA MIĘDZYGMINNEGO z dnia 20 kwietnia 2022 r. w sprawie powierzenia Gminie Miasta Radomia zadania publicznego polegającego na opracowaniu dokumentu pn.: "Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gmin Obszaru Funkcjonalnego Radomia 2030+" i ustalenia zasad współpracy w tym zakresie
			Nr 582/LV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie z Gminą Miasta Radomia Porozumienia dotyczącego remontu chodnika i miejsc postojowych w pasie drogowym urządzonym na części działki o nr ew. 1/3 obręb 0100-Glinice, ark. 117 w Radomiu w ramach zadania inwestycyjnego pn. "Modernizacja elewacji budynku Starostwa Powiatowego w Radomiu wraz zagospodarowaniem terenu i przebudową schodów"
			Nr 583/LV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Powiatem Lipskim w zakresie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego
			Nr 609/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie ustalenia nowego przebiegu istniejącej drogi powiatowej (tzw. Południowej Obwodnicy Radomia) na terenie powiatu radomskiego, gminy Kowala
			Nr 610/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie przystąpienia Powiatu Radomskiego do wspólnej realizacji zadania inwestycyjnego polegającego na budowie odcinka drogi łączącej drogę powiatową nr 3565W oraz ulicę Małcużyńskiego w Radomiu wraz z odwodnieniem i oświetleniem z Gminą Miasta Radomia, Gminą Kowala oraz Gminą Wolanów
			Nr 611/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej Gminie Miasta Radomia

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			Nr 624/LVIX/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 października 2023 r. w sprawie przyjęcia "Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gmin Obszaru Funkcjonalnego Radomia 2030+" z Prognozą Oddziaływania na Środowisko
			Nr 626/LVIX/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 października 2023 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat obowiązujących w 2024 roku za usunięcie pojazdu z drogi i jego parkowanie na parkingu strzeżonym
			Nr 635/LXI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie aktualizacji Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Radomskiego
			Nr 636/LXI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Powiatem Lipskim w zakresie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego
Ład ekologiczny	Ochrona środowiska	11	Nr 551/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie materiałów przedłożonych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Radomiu
			Nr 552/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie stanowiska dotyczącego sprzeciwu wobec próby przeniesienia dziedziny leśnictwa z kompetencji Państw Członkowskich do kompetencji dzielonych z Unią Europejską
			Nr 580/LV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie zajęcia stanowiska dotyczącego informacji przedłożonej przez Kierownika Oddziału w Radomiu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie
			Nr 602/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Białobrzegach na obszarze powiatu radomskiego za rok 2022
			Nr 603/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Iłży na obszarze powiatu radomskiego za rok 2022
			Nr 604/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Kozienicach na obszarze powiatu radomskiego za rok 2022
			Nr 605/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Przysusze na obszarze powiatu radomskiego za rok 2022
			Nr 606/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Radomiu na obszarze powiatu radomskiego za rok 2022
			Nr 607/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Szydłowcu na obszarze powiatu radomskiego za rok 2022
			Nr 608/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Zwoleniu na obszarze powiatu radomskiego za rok 2022
			Nr 642/LXII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie przyjęcia "Aktualizacji Programu Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest na lata 2008 - 2032 dla Powiatu Radomskiego"

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
Ład instytucjon.	Finanse powiatu	26	Nr 543/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 517/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 544/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok
			Nr 548/LII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 marca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 517/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 549/LII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 marca 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok
			Nr 564/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 517/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 565/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok
			Nr 577/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 517/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 578/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok
			Nr 587/LV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 517/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 588/LV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok
			Nr 595/LVI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 517/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 596/LVI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok
			Nr 614/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 517/L/2022 z dnia 28 grudnia 2022 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			Nr 615/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok
			Nr 616/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu
			Nr 621/LVIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 8 września 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 517/L/2022 z dnia 28 grudnia 2022 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			Nr 622/LVIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 8 września 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok
			Nr 630/LVIX/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 października 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 517/L/2022 z dnia 28 grudnia 2022 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			Nr 631/LVIX/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 października 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok
			Nr 640/LXI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 517/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 641/LXI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok
			Nr 643/LXII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			UCHWAŁA BUDŻETOWA NA 2024 ROK Nr 644/LXII/2023 RADY POWIATU W RADOMIU z dnia 28 grudnia 2023 r.
			Nr 650/LXII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie zmiany uchwały Nr 517/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 651/LXII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok
			Nr 652/LXII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie ustalenia wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2023
	Administr. samorząd.	18	Nr 531/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej za rok 2022
			Nr 532/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie zatwierdzenia planów pracy Komisji stałych Rady Powiatu w Radomiu na 2023 rok
			Nr 533/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie zmian w Statucie Powiatu Radomskiego
			Nr 541/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie skargi na dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Jedlance
			Nr 542/LI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie skargi na dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Jedlance
			Nr 553/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Statutu Powiatu Radomskiego
			Nr 554/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Powiatu Radomskiego do stowarzyszenia pod nazwą: "Stowarzyszenie Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego"
			Nr 556/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie przyłączenia do Gminy Zakrzew działki nr 1/46 o powierzchni 1,6301 ha położonej w Radomiu w obrębie ewidencyjnym Las Kapturski.
			Nr 586/LV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości lokalowych, stanowiących własność Powiatu Radomskiego, położonych w miejscowości Chwałowice gmina Ilża
			Nr 589/LVI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie udzielenia wotum zaufania Zarządowi Powiatu Radomskiego
			Nr 590/LVI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Powiatu z wykonania budżetu za 2022 rok i sprawozdania finansowego za 2022 rok
			Nr 591/LVI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie udzielenia Zarządowi Powiatu Radomskiego absolutorium z tytułu wykonania budżetu powiatu za 2022 rok
			Nr 612/LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia 2023 r. w sprawie skargi na działania Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu
			Nr 620/LVIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 8 września 2023 r. w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej sprzeciwu w sprawie realizacji planowanego przedsięwzięcia pn.: "Budowa zintegrowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi" zlokalizowanego na działkach ewidencyjnych nr 1, 2, 3, 4 - obręb 0021 Pieńki, gmina Ilża
			Nr 639/LXI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Powiatu Radomskiego za lata 2023-2024

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			Nr 645/LXII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej projektu planu pracy Rady Powiatu w Radomiu na 2024 rok
			Nr 646/LXII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej
			Nr 647/LXII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie skargi na działania Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu.
	Partycyp. obywatelska	3	Nr 546/LII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 3 marca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 504/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022 r. w sprawie uchwalenia Rocznoego Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego w 2023 roku
			Nr 571/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania dotyczącego realizacji Rocznoego Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego w 2022 roku przedłożonego przez Zarząd
			Nr 632/LXI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia Rocznoego Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego w 2024 roku
Podsumowanie:			Liczba uchwał rady - 123, w tym z zakresu: ładu społecznego - 55; ładu ekonomicznego - 10; ładu ekologicznego - 11; ładu instytucjonalnego - 47.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

CZĘŚĆ 3: CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA GŁÓWNYCH WSKAŹNIKÓW ROZWOJOWYCH POWIATU RADOMSKIEGO

Przedmiotem części 3. *Raportu...* jest szczegółowa analiza - głównie porównawcza - wybranych, reprezentatywnych wskaźników, które definiują stan powiatu radomskiego w 2023 r. Dla większego porządku i przejrzystości wywodu mierzalne efekty realizacji ustawowych zadań JST, w tym Zarządu, przedstawione zostały w kontekście polityki zrównoważonego rozwoju. Reprezentatywne dla poszczególnych dziedzin dane pogrupowano i przyporządkowano czterem filarom tej polityki, czyli tzw. ładom: społecznemu, gospodarczemu, środowiskowemu oraz instytucjonalnemu (analogicznie jak w przypadku powiatowych strategii i programów rozwojowych w części 2 *Raportu...*). I tak:

- ❖ ład społeczny – wskaźniki z obszaru:
 - przeciwdziałania bezrobociu (rynek pracy),
 - edukacji publicznej,
 - ochrony zdrowia,
 - pomocy społecznej i wspierania rodziny,
 - porządku i bezpieczeństwa publicznego,
 - kultury fizycznej i turystyki;
- ❖ ład gospodarczy – wskaźniki z obszaru:
 - rozwoju gospodarczego (przemysł i rolnictwo),
 - infrastruktury transportowej, w szczególności drogowej,
- ❖ ład środowiskowy – wskaźniki z obszaru:
 - ochrony środowiska i przyrody,
 - leśnictwa;
- ❖ ład instytucjonalny – wskaźniki z obszaru:
 - finansów powiatu,
 - administracji samorządowej,
 - współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych (w zakresie otwartości, partycypacji i aktywności obywatelskiej).

3.1. Ład społeczny

3.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu

Stopa bezrobocia. Najbardziej miarodajnym i obiektywnym, bo zrelatywizowanym wskaźnikiem obrazującym skalę tego rodzącego szczególnie dotkliwe i bolesne skutki społeczne zjawiska, jest stopa bezrobocia rejestrowanego. Określa ona udział (odsetek) liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w ogólnej liczbie aktywnych zawodowo na danym obszarze. Wielkość stopy bezrobocia w powiecie radomskim w 2023 r. oraz kształtowanie się jej w poprzednich (wybranych) latach prezentuje poniższe zestawienie.

Tabela 16. Stopa bezrobocia w pow. radomskim w 2023 r. i porównanie z l.: 2007, 2010, 2013, 2017-2022

Stopa bezrobocia (w %)	2007	2010	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
	28,3	29,6	30,1	19,0	17,7	17,4	17,7	15,4	17,3	Powiat	Mazowsze	Polska
										16,5	4,1	5,1

Źródło: GUS.

Jak widać, w 2023 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie radomskim wyniosła 16,5%, co oznacza spadek o 0,8 p.p. w porównaniu z rokiem 2022. W ostatnich 5 latach, z wyjątkiem roku 2021, kiedy odnotowano najniższy w analizowanym okresie jej spadek do 15,4%, stopa bezrobocia w powiecie radomskim oscylowała w przedziale 17,3% - 17,7%. W długiej, 15-letniej retrospektywie natomiast wskaźnik ten wykazywał systematyczną tendencję spadkową: w latach 2007-2022 aż o 11,0 p.p. Mimo to w powiecie radomskim stopa bezrobocia nadal utrzymuje się na relatywnie bardzo wysokim poziomie, bo 4-krotnie wyższym niż na Mazowszu i ponad 3-krotnie wyższym niż w kraju.

Sytuację na rynku pracy powiatu radomskiego ilustrują również inne wskaźniki, które zawarte zostały w poniższej tabeli:

Tabela 17. Sytuacja na rynku pracy w świetle wybranych wskaźników - rok 2023 do 2022

Lp.	Wskaźnik	Rok 2023	Rok 2022	Rok 2023 do 2022	
				Zmiana wartości wskaźnika (w liczbach bezwzględnych)	Zmiana wartości wskaźnika (w % lub punktach procentowych)
1	2	3	4	5=3-4	w %: $6=(5/4)*100$; w p.p.: 6=3-4
1.	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg stanu na koniec roku	7 458	7 476	-18	-0,24%
2.	Udział (odsetek) osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy spełniających przynajmniej 28 jedno z ustawowych kryteriów w ogólnej liczbie bezrobotnych	82,6	84,5	-	-1,90 p.p.
3.	Liczba i udział (odsetek) długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	4 183	4 324	-141	-3,3%
		56,10	57,8		-1,7 p.p.
4.	Liczba osób nabywających status bezrobotnego (napływ do bezrobocia)	8 833	9 075	-242	-2,7%

28

Kategorie osób pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, to: 1) bezrobotny do 30 roku życia; 2) bezrobotny długotrwale; 3) bezrobotny powyżej 50 roku życia; 4) bezrobotny korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej; 5) bezrobotny posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia; 6) bezrobotny niepełnosprawny – przyp. red.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

5.	Liczba i udział (odsetek) osób, które nie nabyły prawa do zasiłku w ogólnej liczbie rejestrujących się bezrobotnych	6 254	6 620	-366	-5,5%
		70,80	72,90		-2,1 p.p.
6.	Liczba osób powracających do bezrobocia po raz kolejny i jej odsetek w ogólnej liczbie rejestrujących się w danym roku (napływie do bezrobocia)	7 411	7 486	-75	-1,0%
		83,90	82,5		+1,40 p.p.
7.	Liczba osób nabywających status osoby bezrobotnej po raz pierwszy i jej odsetek w ogólnej liczbie rejestrujących się (napływie do bezrobocia)	1 422	1 589	-167	-10,5%
		16,10	17,5		-1,4 p.p.
8.	Liczba osób poprzednio pracujących nabywających status bezrobotnych i ich udział (odsetek) w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w danym roku	7 086	7 036	+50	+0,7%
		80,22	77,5		+2,72 p.p.
9.	Liczba osób wyłączonych z ewidencji PUP w danym roku	8 851	9 852	-1 001	-10,2%
10.	Liczba osób, które utraciły status bezrobotnych w danym roku z powodu podjęcia zatrudnienia i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie wyłączonych z ewidencji PUP	4 862	5 006	-144	-2,9%
		54,9	50,8		+4,1 p.p.
11.	Liczba wydanych oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemców i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie złożonych wniosków	2 609	6 634	-4 025	-60,7%
		97,2	99,9		-2,7 p.p.
12.	Liczba wydanych zezwoleń na pracę sezonową cudzoziemców i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie złożonych wniosków *	22	42	-20	-47,6%
		31,9	9,9		+22,0 p.p.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu.

W 2023 r. Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu, z myślą o osobach pozostających bez zatrudnienia, realizował projekty i programy służące wdrażaniu aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w powiecie radomskim. Prezentuje je poniższa tabela:

Tabela 18. Projekty i programy aktywizujące bezrobotnych wdrażane przez PUP na terenie Radomia i powiatu radomskiego w 2023 r.

Lp.	Program / projekt	Cel	Działania (formy wsparcia)	Beneficjenci/ stanowiska pracy	Koszty (w zł)	Uwagi
1.	Projekt konkursowy „INTERWENCJE” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.	Projekt miał na celu wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy poprzez dofinansowanie do wynagrodzeń oraz wsparcie w samozatrudnieniu.	Prace interwencyjne	5	436 251,14	Źródło finansowania: EFS
			Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	9		
2.	Projekt niekonkurencyjny pn. „Aktywizacja zawodowa osób	Celem projektu jest wsparcie osób bezrobotnych z utrudnionym dostępem do	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	229	7 131 604,24	Źródło finansowania: EFS

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Lp.	Program / projekt	Cel	Działania (formy wsparcia)	Beneficjenci/ stanowiska pracy	Koszty (w zł)	Uwagi
	bezrobotnych w powiecie radomskim i m. Radom (I)” realizowany w ramach Funduszy Europejskich dla Mazowsza 2021-2027	ryнку pracy poprzez pomoc w podnoszeniu lub zmianie kwalifikacji zawodowych; zdobyciu doświadczenia zawodowego; oraz wspieraniu samozatrudnienia i powstawania nowych miejsc pracy.	Staże	165		
			Bon na zasiedlenie	52		
3.	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia (I)	Program realizowany na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia poprzez zdobycie doświadczenia w miejscu pracy.	Staże	52	642 030,99	Źródło finansowania: FP
4.	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia (II)	Program realizowany na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia poprzez wsparcie finansowe w podjęciu samozatrudnienia.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	17	494 515,80	Źródło finansowania: FP
5.	Projekt „Wracam do Pracy” realizowany w ramach programu pilotażowego „Stabilna praca-silna rodzina”	Celem programu jest ograniczenie obszaru wykluczenia społecznego, pomoc w powrocie na rynek pracy.	Dofinansowanie do wynagrodzeń dla 20 osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem dziecka lub opieką nad osobą zależną	20	340 030,00	Źródło finansowania: FP
			wypłata premii pracodawców	20		

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu.

Więcej szczegółowych informacji o bezrobociu i rynku pracy w powiecie radomskim zawiera sprawozdanie z działalności PUP w Radomiu za 2023 r.²⁹

²⁹Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za 2023 r., załącznik do Uchwały Nr 676/LV/2024 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu za 2023 rok, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20233>

3.1.2. Edukacja

Stan edukacji w powiecie radomskim prezentują poniższe zestawienia:

Tabela 19. Wykaz placówek edukacyjnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2023/2024 – stan na 31 grudnia 2023 r.

Lp.	Nazwa placówki	Lokalizacja
1.	Liceum Ogólnokształcące	Ilża
2.	Zespół Szkół	Pionki
3.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	Pionki
4.	Zespół Szkół i Placówek	Chwałowice, gm. Ilża
5.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych	Ilża
6.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego	Pionki
7.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy	Wierzbica
8.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Ilża
9.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Pionki
10.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Radom

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak wynika z powyższej tabeli Powiat Radomski jest organem prowadzącym dla 10 podmiotów, w tym: 4 szkół ponadpodstawowych, 3 poradni psychologiczno-pedagogicznych, 2 placówek prowadzących kształcenie specjalne dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami (ZS w Pionkach im. J. Śniadeckiego oraz ZSiP w Chwałowicach) oraz 1 placówki szkolno-wychowawczej (MOW w Wierzbicy) dla dziewcząt, sprawiających kłopoty wychowawcze.

Tabela 20. Liczba uczniów i nauczycieli w szkołach ponadpodstawowych i specjalnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2023/2024

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Uczniowie / 1 nauczyciela
1	2	3	4	5=3/4
1.	Liceum Ogólnokształcące w Ilży	325	25	13
2.	Zespół Szkół w Pionkach	381	41	9
3.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach	119	60	2
4.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Ilży	345	39	9
5.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Pionkach	612	66	9
6.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach	99	53	2
7.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy	35	33	1
Razem:		1916	317	6

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak wynika z powyższego zestawienia w siedmiu szkołach i placówkach edukacyjno-wychowawczych prowadzonych przez Powiat Radomski, spośród których największą jest CKZiU w Pionkach, uczy się łącznie 1 916 uczniów. Kształcą ich 317 nauczycieli, co oznacza, że na jednego nauczyciela przypada średnio 6 statystycznego ucznia. Wyjąwszy

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

MOW w Wierzbicy, ZS im. J. Śniadeckiego w Pionkach i ZSiP w Chwałowicach, które są placówkami specjalnymi, szczególnie komfortowe warunki pod tym względem ma młodzież w CKZiU w Pionkach, ZS w Pionkach oraz ZSP w Iłży, gdzie na jednego nauczyciela przypada średnio tylko ok. 9 uczniów.

Tabela 21. Liczba uczniów w latach 2007-2023 – porównanie

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów								Spadek liczby uczniów 2007:2023 (w %)
		2007	2013	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11=(3-10)/3*100
1.	Liceum Ogólnokształcące w Iłży	438	304	211	242	244	243	294	325	25,80
2.	Liceum Ogólnokształcące w Pionkach	377	302	88	99	105	125	wchodzi w skład ZS w Pionkach	wchodzi w skład ZS w Pionkach	-
3.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach	539	439	281	343	358	382	95 (tylko szkoły specjalne)	119 (tylko szkoły specjalne)	77,92
4.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Iłży	546	332	316	353	358	334	336	345	37
5.	CKZiU w Pionkach	701	556	524	645	584	559	604	612	12,70
6.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy	nie istnieje	37	25	29	37	44	40	35	-
7	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach	x	x	x	x	x	39	62	99	-
8	Zespół Szkół w Pionkach	x	x	x	x	x	x	430 (LO-149 T-281)	381 (LO-141 T-240)	-
Razem uczniów:		3234	2 342	1 562	1 867	1 778	1726	1861	1916	41
Średnio na 1 oddział:		30	21	18	19	16	13	13	13	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak wynika z powyższych danych w 2023 r. liczba uczniów w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Radomski zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2022 o 55, gdzie największy wzrost uczniów był w LO w Iłży – 31, a spadek w ZS Pionkach – 49.

Licząc rok do roku 2007:2023, liczba uczniów zmniejszyła się o 41%. W największym stopniu zjawisko to dotknęło Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach (spadek o 77,92%). Z 30 do 13 osób, czyli o 56,7%, zmniejszyła się w ślad za tym również średnia liczba uczniów przypadających na jeden oddział w szkołach powiatowych.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Powodem spadku liczby uczniów jest głównie niż demograficzny, ale także konkurencja szkół ponadgimnazjalnych z innych ośrodków, zwłaszcza z Radomia, w których decyduje się kontynuować naukę młodzież z terenu powiatu.

Tabela 22. Abiturienti i zdawalność egzaminów maturalnych w roku szkolnym 2022/2023

Szkoła	Liceum Ogólnokształcące			Technikum			Razem		
	Przystąpiło uczniów	Świadectwo uzyskało	Odsetek zdawaln.	Przystąpiło	Świadectwo uzyskało	Odsetek zdawaln.	Przystąpiło	Świadectwo o uzyskało	Odsetek zdawaln.
1	2	3	$4=(3/2)*100$	5	6	$7=(6/5)*100$	8	9	$10=(9/8)*100$
CKZiU w Pionkach	-	-	-	93	86	92,5	93	86	92,5
ZS w Pionkach	40	40	100	25	22	88	65	62	95,4
LO w Iłży	62	62	100	-	-	-	62	62	100
ZSP w Iłży	-	-	-	46	46	100	46	46	100
Razem:	102	102	100	164	154	93,9	266	256	96,2
Średnia w woj. mazowieckim:									91,4

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak widać wskaźnik zdawalności matur w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Radomski wynosił 96,2% i był o 4,8 p.p. wyższy niż średnia wojewódzka, dla porównania w roku szkolnym 2021/2022 – był –0,7 p.p.)

W odniesieniu do poszczególnych typów szkół, podobnie jak w minionych latach z egzaminami dojrzałości lepiej radzili sobie licealiści (średnia zdawalność: 100,0%) niż abiturienti w technikach (średnia zdawalność: 93,9%). Natomiast w rankingu poszczególnych szkół największymi osiągnięciami poszczycić się mogło LO w Iłży oraz ZSP w Iłży (100% zdawalności).

Z porównania wskaźników zdawalności matur do roku szkolnego 2021/2022 wynika natomiast (zob.: tabela poniżej), że w roku szkolnym 2022/2023 wskaźnik ten w liceach utrzymał się na równym poziomie 100%, natomiast w technikach wzrósł o 3,9 p.p. W odniesieniu do poszczególnych placówek – wysoką renomę i 100 proc. zdawalność egzaminów dojrzałości potwierdziło LO w Iłży, ZSP w Iłży oraz liceum z ZS w Pionkach. Lekki spadek, bo na poziomie 6,2 p.p., odnotowało CKZiU w Pionkach.

Tabela 23. Zdawalność matur w roku szkolnym 2022/2023 oraz 2021/2022 – porównanie w %

Szkoła	Licea		Technika		Średnia dla powiatowych liceów		Średnia dla powiatowych techników		Średnia wojewódzka	
	Rok 2022/2023	Rok 2021/2022	Rok 2022/2023	Rok 2021/2022	Rok 2022/2023	Rok 2021/2022	Rok 2022/2023	Rok 2021/2022	Rok 2022/2023	Rok 2021/2022
CKZiU Pionki	-	-	92,5	98,7	100	100	93,9	90	91,4	88,3
ZS Pionki	100	100	88	-						
LO Iłża	100	100	-	-						
ZSP Iłża	-	-	100	100						

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Tabela 24. Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących technika w roku szkolnym 2022/2023

Lp.	Nazwa Szkoły	Kierunek kształcenia	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę	Liczba uczniów, którzy uzyskali dyplomy potwierdzające kwalifik. zawod.	Odsetek zdawalności na poszczeg. kierunkach kształcenia	Średnia zdawalność w szkole (w %)
1	2	3	4	5	6=(5/4)*100	7
1.	CKZiU w Pionkach	technik mechanik	19	19	100	97,96
		technik żywienia i usług gastronom.	10	10	100	
		technik hotelarstwa	12	12	100	
		technik logistyk	25	25	100	
		technik grafiki i poligrafii cyfrowej	19	19	100	
		technik organizacji turystyki	13	11	84,6	
2.	Zespół Szkół w Pionkach	technik fotografii i multimediiów	9	8	88	68,63
		technik informatyk	20	11	55	
		technik eksploatacji portów i terminali	12	8	66,6	
		technik programista	10	8	80	
3.	ZSP w Iłży	technik pojazdów samochodowych	8	8	100	73,58
		technik elektryk	12	8	66,6	
		technik informatyk	13	4	30,8	
		technik handlowiec	20	19	95	
Razem:			202	170	84,16	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Z powyższych danych wynika, że w roku szkolnym 2022/2023 odsetek zdawalności egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących technika prowadzone przez Powiat Radomski kształtował się na poziomie 84,16%. Wskaźnik ten był wyższy o 18,87 p.p. niż w roku szkolnym 2021/2022.

Zdecydowanie najlepiej z tego typu egzaminami radziła sobie młodzież CKZiU w Pionkach, gdzie przeciętna zdawalność sięgnęła 97,96%. W ZSP w Iłży wskaźnik ten był niższy o 24,38 p.p. niż w pionkowskim CKZiU i wyniósł średnio 73,58%. Najwięcej kłopotów z egzaminami kwalifikacyjnymi miała młodzież kończąca technikum w ZS w Pionkach. W tej placówce przeciętna zdawalność wyniosła 68,63%.

Dla porównania: w roku szkolnym 2021/2022 ten sam wskaźnik dla poszczególnych szkół był we wszystkich przypadkach znacznie niższy i kształtował się następująco: CKZiU w Pionkach – 90,36%, ZSP w Iłży – 82,14%, ZS w Pionkach – 15%.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Tabela 25. Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących branżowe szkoły I stopnia w roku szkolnym 2022/2023 i porównanie z rokiem 2021/2022

Lp.	Nazwa Szkoły	Tytuł zawodowy	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę		Liczba uczniów, którzy zdali egzamin zawodowy zewnętrzny		Odsetek zdawalności	
			2022/2023	2021/2022	2022/2023	2021/2022	2022/2023	2021/2022
1	2	3	4	5	6	7	8=(6/4)*100	9=(7/5)*100
1.	CKZiU w Pionkach	kucharz	3	20	3	19	100	95
		monter zabudowy i robót wykończen. w budownictwie	9	18	6	16	66,6	88,9
		ślusarz	-	18	-	13	-	72,2
		fryzjer	3	2	3	2	100	100
2.	ZSP w Iłży	mechanik pojazdów samochodowych	12	10	12	7	100	70
		klasa wielozawodowa	10	4	10	4	100	100
3.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach *	cukiernik	1	-	1	-	100	-
4.	MOW w Wierzbicy*	fryzjer	3	7	3	7	100	100
		krawiec	2	-	2	-	100	-
5.	ZSiP w Chwałowicach*	kucharz	1	2	1	2	100	100
Razem:			44	81	41	70	93,8	86,4

*Branżowa Szkoła I stopnia Specjalna

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak widać w roku szkolnym 2022/2023 odsetek zdawalności egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących szkoły branżowe (d. zasadnicze szkoły zawodowe) prowadzone przez Powiat Radomski wyniósł 93,8%. Wskaźnik ten statystycznie w porównaniu do roku szkolnego 2021/2022 podwyższył się o 7,4 p.p.

Tabela 26. Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego - kwalifikacyjnych kursach zawodowych w roku szkolnym 2022/2023

Lp.	Nazwa szkoły	Tytuł zawodowy	Liczba osób, które przystąpiły do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Odsetek zdawalności na poszczególnych kier. kształc.	Odsetek zdawalności w szkole
1	2	3	4	5	6=(5/4)*100	7
1.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach (Centrum Kształcenia Zawodowego)	prowadzenie produkcji rolniczej	41	40	97,6	98,6
		organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej	33	33	100	
Razem:			74	73	98,6	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

W roku szkolnym 2022/2023 osoby dorosłe zdobywały kwalifikacje zawodowe tylko w ZSiP w Chwałowicach i, jak wynika z powyższych danych, bardzo dobrze radziły sobie na egzaminach. W większości formalnie potwierdziły one zdobycie kwalifikacji. Zdawalność na poziomie 98,6% to bardzo wysoki wskaźnik. Był nawet wyższy o 2,4 p.p. niż w roku szkolnym 2021/2022.

Wysokość nakładów finansowych na funkcjonowanie powiatowych placówek edukacyjno-wychowawczych w 2023 r. oraz przeciętny koszt utrzymania ucznia prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 27. Finansowanie placówek edukacyjno-wychowawczych w 2023 r.

Lp.	Nazwa placówki	Wydatki na prowadzenie placówki (w zł)	Przeciętny miesięczny koszt utrzymania ucznia (w zł)	Subwencja oświatowa (w zł)	Wydatki powiatu na oświatę poza subwencją (w zł)	Dotacje, Fundusz Pomocy (w zł)
1.	Liceum Ogólnokształcące w Iłży	3 397 133	871	35 852 404	10 459 973	347 363
2	Zespół Szkół w Pionkach, Aleje Lipowe 23	5 203 258	1 138			
3.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach	8 573 198	6 004			
4.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Iłży	5 130 628	1 239			
5.	CKZiU w Pionkach	8 858 688	1 206**			
6.	MOW w Wierzbicy	4 164 628	8 071*/***			
7.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach	7 974 720	6 713**			
8.	Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe w ZSiP w Chwałowicach	262 128	142*			
9.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna przy ZSiP w Chwałowicach	78 125				
10.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radomiu	1 408 286				
11.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Iłży	880 510				
12.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pionkach	728 439				
Razem placówki		46 659 740	3 173***	35 852 404	10 459 973	347 363

* Wskaźnik jest niższy niż iloraz wydatków na prowadzenie placówki i liczby uczniów wykazanych w tabeli nr 21, ponieważ nie obejmuje ona słuchaczy kursów zawodowych w ZSiP w Chwałowicach oraz wychowanków w MOW.

**Uwzględniono koszty kształcenia i zamieszkania dzieci i młodzieży w internacie ZSiP w Chwałowicach, MOW w Wierzbicy i CKZiU w Pionkach.

***Przeciętny miesięczny koszt utrzymania ucznia (bez kosztów działalności PPP).

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

3.1.3. Ochrona zdrowia

Powiatowe placówki ochrony zdrowia to:

- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Iłży;
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej.

Liczbę łóżek w obu jednostkach oraz stan zatrudnienia personelu medycznego (umowy o pracę lub umowy cywilno-prawne) prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 28. Łóżka oraz zatrudnienie personelu medycznego w SPZZOZ w Iłży i Pionkach w 2023 r.

Dział / Oddział	Liczba łóżek		Liczba lekarzy	Liczba pielęgniarek i położnych	Liczba lekarzy na 1 łóżko	Liczba pielęgniarek i położnych na 1 łóżko
	na oddziałach	łącznie				
SPZZOZ – Szpital w Iłży						
Chorób wewnętrznych	42	85	40*	82*	0,47	0,96
Chirurgiczny ogólny	17					
Ginekologii i położnictwa z opieką nad noworodkiem	16					
Pediatrici	7					
Anestezjologii i intensywnej terapii	3					
SPZZOZ w Pionkach						
Wewnętrzny	35	83	25*	66*	0,30	0,80
Chirurgii ogólnej	18					
Rehabilitacji	30					

*) liczba lekarzy, pielęgniarek i położnych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę i umów cywilnoprawnych
Źródło: SPZZOZ w Iłży i Pionkach.

Znamienny dla roku 2023 r. był przede wszystkim znaczny wzrost, w porównaniu z rokiem 2022, liczby lekarzy oraz pielęgniarek i położnych w SPZZOZ w Pionkach. W przypadku lekarzy zwiększyła się ona 14,31 osób, czyli o 133,9%, zaś w odniesieniu do pielęgniarek i położnych – o 20 osoby, tj. o 43,5%.

Natomiast w SPZZOZ – Szpitalu w Iłży, w przypadku liczby lekarzy zwiększyła się o 3 osoby, czyli o 8,1%, zaś pielęgniarki i położne zmniejszyły się – o 10 osób, tj. o 10,9%.

W 2023 r. **wskaźniki tzw. obłożenia łóżek** liczony średnio dla całego szpitala w Iłży wyniósł 74,13% i był wyższy o 20,96 p.p. niż w 2022 r. (zob. poniższa tabela). W odniesieniu do szpitalnych oddziałów – największy wzrost wykorzystania łóżek odnotowała Pediatria (o 48,44 p.p.), natomiast spadek wystąpił na oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii (o 9,68 p.p.)

O ponad 2,11 p.p. – z 74,62% do 76,73% – zwiększyło się z roku do roku średnie wykorzystanie łóżek w szpitalu w Pionkach. Największy wzrost wykorzystania łóżek odnotowała Rehabilitacja (o 5,56 p.p.).

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Tabela 29. Wykorzystanie łóżek (w %) na oddziałach szpitalnych w Ilży i w Pionkach w 2022 r. i 2023 r.

Dział	SPZZOZ-Szpital w Ilży		SPZZOZ w Pionkach	
	rok 2022	rok 2023	rok 2022	rok 2023
w %				
Chorób wewnętrznych	70,82	82,73	61,42	62,25
Chirurgiczny	77,82	85,71	75,11	75,05
Ginekologii i Położnictwa	23,69	34,78	-	-
Pediatrici	57,90	106,34	-	-
Anestezjologii i Intensywnej Terapii	32,42	22,74	-	-
Rehabilitacji	-	-	87,33	92,89
Średnia dla szpitala	53,20	74,13	74,62	76,73

Źródło: SPZZOZ w Ilży i Pionkach.

Liczby **pacjentów** oraz **udzielonych świadczeń zdrowotnych** przez SPZZOZ-Szpital w Ilży oraz SPZZOZ w Pionkach prezentuje poniższe zestawienie. W szpitalu w Ilży hospitalizowanych było o 13,1% pacjentów więcej niż w 2022 r., zaś w szpitalu w Pionkach mniej – o 2,8%. Zdecydowanemu zwiększeniu uległa liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych w Poradni przy szpitalu w Pionkach – o 15,55%.

Tabela 30. Pacjenci i świadczenia zdrowotne w SPZZOZ- Szpital w Ilży i w Pionkach w 2022 r. i 2023 r.

SPZZOZ	Liczba pacjentów		Liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych	
	rok 2022	rok 2023	rok 2022	rok 2023
SPZZOZ-Szpital w Ilży	3 274	3 702	5 633	6 541
SPZZOZ w Pionkach	2 992	2 907	7 459	4 768
Poradnie przy SPZZOZ -Szpital w Ilży	14 486	23 198	36 524	39 123
Poradnie przy SPZZOZ w Pionkach	51 152	61 461	58 712	67 841

Źródło: SPZZOZ w Ilży i Pionkach.

W 2023 r. na **inwestycje i remonty bieżące** oba SPZZOZ wydatkowały łącznie ponad 24,5 mln zł, czyli prawie 15,2 mln zł mniej niż w 2022 r. (zob.: tabela poniżej). O takich wynikach w ostatnich latach zdecydowała przede wszystkim dynamika wydatków inwestycyjnych w odniesieniu do SPZZOZ w Pionkach, kształtowana przez wdrażanie wieloletniego przedsięwzięcia, jakim jest szeroko zakrojona rozbudowa i modernizacja infrastruktury szpitala.

Tabela 31. Wydatki na inwestycje i remonty bież. w SPZZOZ-Szpital w Ilży oraz w SPZZOZ w Pionkach

Nakłady na inwestycje i remonty bieżące (w zł)	SPZZOZ-Szpital w Ilży		SPZZOZ w Pionkach		SPZZOZ razem	
	rok 2022	rok 2023	rok 2022	rok 2023	rok 2022	rok 2023
	5 147 209	5 766 246	34 560 404	18 742 893	39 707 613	24 509 139

Źródło: SPZZOZ w Ilży i Pionkach.

3.1.4. Pomoc społeczna

Zadania realizowane przez Powiat Radomski w obszarze pomocy społecznej ilustruje syntetycznie poniższe zestawienie:

Tabela 32. Placówki opieki społecznej prowadzone przez powiat wraz z liczbą miejsc i ich faktycznym wykorzystaniem w roku 2023 oraz w roku 2022 (porównanie)

Lp.	Nazwa placówki	Specyfika podopiecznych	Liczba miejsc		Liczba osób korzystających z opieki	
			2022	2023	2022	2023
1.	Dom Pomocy Społecznej w Jedlance	osoby przewlekłe psychicznie chore	140	140	149	152
2.	Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach	osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie	130	130	132	139
3.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy (łącznie z filią)	osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	126	126	148	136
4.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance	placówka wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psych.	35	35	36	36
5.	Powiatowe Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Krzyżanowicach	ośrodek wsparcia dziennego pobytu z miejscami całodobowymi okresowego pobytu dla 23 dorosłych osób niepełnosprawnych z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności: 15 osób korzysta ze wsparcia placówki w formie pobytu dziennego – 8 osób otrzymuje wsparcie w formie całodobowego zamieszkania przez 7 dni w tygodniu.	0	23	0	40
Razem:			431	454	465	503

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Powiat Radomski, jak wynika z powyższych danych, prowadzi 5 placówek świadczących usługi w zakresie pomocy społecznej. Dysponują one łącznie 454 miejscami. Ich liczba w ostatnim roku uległa zmianie poprzez nowo wybudowane i uruchomione od 1 stycznia 2023r. Powiatowe Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Krzyżanowicach. Liczba podopiecznych natomiast, którzy z miejsc w DPS-ach faktycznie korzystali, w 2023 r. – pomijając w/w PCOM w Krzyżanowicach) wyniosła 463 i była o 2 osoby niższa niż w roku 2022. Różnica między liczbą miejsc w poszczególnych DPS-ach (wielkość stała) a liczbą mieszkańców (wielkość zmienna) wynika z rotacji podopiecznych, do której z różnych przyczyn, także naturalnych, dochodzi w ciągu roku.

Tabela 33. Wydatki na prowadzenie powiatowych placówek pomocy społecznej - porównanie lat 2023 i 2022

Nazwa placówki	Wydatki na prowadzenie działalności (w zł)		Przeciętny miesięczny koszt utrzymania 1 podopiecznego (w zł)	
	2022	2023	2022	2023
DPS w Jedlance	7.596.757	8.971.105	4.446	4.937
DPS w Krzyżanowicach	7.916.393	8.520.364	4.500	5.365
DPS w Wierzbicy (łącznie z filią)	7.510.215	9.564.141	4.500	5.275
Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance	943.434	1.005.907,27	2.246,27	2.328,49
Powiatowe Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Krzyżanowicach	0	1.896.600,24	0	nie dotyczy
Razem	23.966.799	29.958.117,51	-	-

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Jak wynika z powyższego zestawienia, w 2023 r. łączne wydatki na prowadzenie powiatowych placówek pomocy społecznej wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim – o 25%.

3.1.5. Bezpieczeństwo publiczne³⁰³¹

W 2023 r. na terenie powiatu radomskiego wszczęto ogółem 1 732 **postępowań o przestępstwa**, czyli o 151 mniej niż w 2022 r. (wskaźnik dynamiki: 92%), co w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców daje statystycznie 11,4 postępowań (w mieście Radom: 26,5). Na terenie powiatu radomskiego ustalono 798 osób podejrzanych o popełnienie przestępstw, w tym 249 podejrzanych ujętych na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa lub w bezpośrednim pościgu. Rosnącą dynamikę postępowań wszczętych ogółem zanotowano w Komisariacie Policji w Iłży – 125,8% oraz Posterunku Policji w Wolanowie – 124,2%. W pozostałych komisariatach pozamiejskich i posterunkach Policji odnotowano spadek postępowań wszczętych.

Największy, bo ponad 64-procentowy, udział w łącznej liczbie wszczętych postępowań miały działania dotyczące **przestępstw kryminalnych** (1 118 spraw). W porównaniu z 2022 r. było ich o 165 mniej (wskaźnik dynamiki: 87,1%). Kategoriami przestępstw kryminalnych, w których przypadku Policja najczęściej wszczyniała postępowania, były, podobnie jak we wcześniejszych latach, **kradzieże mienia** oraz **kradzieże z włamaniem**. Wzrost liczby

³⁰Szczegółowe dane w: *Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2021 r.*, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20221>.

³¹Szczegółowe dane w: *Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2021 r.*, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.

postępowań wszczętych dotyczących przestępczości kryminalnej odnotował w porównaniu z 2022 r. KP w Iłży – 122,8% oraz, PP w Wolanowie – 119,4%. W pozostałych komisariatach i posterunkach Policji wskaźnik ten uległ spadkowi.

Tabela 34.Postępowania o przestępstwa wszczęte w 2023 r. i 2022 r.

Rok	Liczba wszczętych postępowań o przestępstwa ogółem	Wskaźnik dynamiki (w %)	Liczba wszczętych postępowań o przestępstwa kryminalne	Wskaźnik dynamiki (w %)
2022	1 883	92,0	1 283	87,1
2023	1 732		1 118	

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2023 r.

W 2023 r. na terenie powiatu radomskiego doszło do 1 084 **zdarzeń drogowych**, w tym do 205 **wypadków** i 879 **kolizji**. Do najczęstszych przyczyn wypadków drogowych należało: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu oraz nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu, a po stronie pieszych – nieostrożne wejście na jezdnię przed rozpędzonym pojazdem.

Tabela 35.Wypadki i kolizje drogowe w 2023 r. i 2022 r.

Rok	Wypadki drogowe	Kolizje drogowe	Zdarzenia drogowe: razem wypadki i kolizje
2022	173	887	1 060
2023	205	879	1 084

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2023 r.

Jednym z **przedsięwzięć prewencyjno-profilaktycznych** był program „**Bezpieczny Powiat Radomski**”. Szerzej o programie – w pkt 2.2.12 niniejszego *Raportu*...

W 2023 r. działania z zakresu **ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa** prowadziły 4 jednostki ratowniczo – gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej: trzy JRG PSP zlokalizowane są w Radomiu, a jedna w Pionkach. Łączny limit strażackich etatów, którym dysponowały JRG ogółem to 249 etatów. Ponadto na Komendę Miejską PSP w Radomiu przypadał limit 30 etatów. Wszystkie JRG zlokalizowane na terenie Radomia, oprócz podstawowego zakresu działań ukierunkowane są do wykonywania zadań specjalistycznych:

- Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Wodno-Nurkowego „EADOM 5” – JRG PSP nr 1;
- Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego „RADOM 6” – JRG PSP Nr 2;
- Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Wysokościowego „RADOM 7” – JRG PSP Nr 3.

W 2023 roku strażacy jednostek ochrony przeciwpożarowej KM PSP w Radomiu na terenie powiatu radomskiego interweniowali łącznie 1901 razy, co jest o 1099 zdarzeń mniej niż w 2022 roku. Zbiorcze zestawienie zdarzeń z 2023 r. oraz porównanie statystyk z 2023 r. do 2022 r. prezentuje poniższa tabela:

Tabela 36. Interwencje jednostek ochrony p.poż. w 2022 r. i w 2023 r.

Pożary		Miejscowe zagrożenia		Falszywe alarmy		Razem	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
1 117	618	1 692	1175	137	108	3 000	1901

Źródło: Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2023 r.; Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2022 r.

Działania zawodowych funkcjonariuszy PSP wspierało 88 jednostek **Ochotniczych Straży Pożarnych** z Radomia i gmin powiatu radomskiego. Wśród nich 30 jednostek funkcjonuje w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, charakteryzując się dużą sprawnością operacyjną, mobilnością, dobrym wyszkoleniem członków oraz lepszym wyposażeniem w stosunku do pozostałych jednostek (51 jednostek Typu S poza KSRG oraz 7 jednostek Typu M – z motopompą).

3.1.6. Kultura, kultura fizyczna, sport i turystyka

Działania powiatu radomskiego w obszarze kultury, kultury fizycznej, sportu i turystyki obrazują następujące zestawienia:

Tabela 37. Imprezy kulturalne: powiatowe oraz zlecone w 2023 r.

Organizator imprezy	Powiat	Stowarzyszenia wyłonione w drodze konkursu i pozakonkursowo	Inne samorządy (na podstawie zawartych porozumień i udzielenia pomocy finansowej)	Stowarzyszenia, szkoły (w ramach działań promuj. powiat)	Razem
Liczba imprez	2	9	15	31	57

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Tabela 38. Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane tradycyjnie przez powiat w 2023 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Termin	Planowane miejsce	Koszt (w zł)
1.	XIV Gala Mistrzów Sportu Powiatu Radomskiego	03 marca 2023 r.	Zespół Szkół Muzycznych w Radomiu	39 999,60
3.	Festyn Rodzinny Powitanie Lata	02 lipca 2023 r.	Nad Zalewem w Jagodnie	82 250
Razem koszty:				122 249,60

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 39. Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2023 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	Koło Gospodyń Wiejskich w Augustowie	VIII Przegląd Piosenki Biesiadnej połączony z festynem rodzinnym	15.04.2023 30.09.2023	Augustów, gm. Pionki	5 000
2.	Stowarzyszenie Jedlnia	Festyn przeciw niepamięci – 160. Rocznica Wybuchu Powstania Styczniowego	24.04.2023 14.08.2023	Jedlnia, gm. Pionki	5 860
3.	Stowarzyszenie Orkiestry Dętej „Boni Angeli”	VI Przegląd Twórczości Zespołów Wokalno-Muzycznych w Jedlni	01.05.2023 15.12.2023	Jedlnia, gm. Pionki	6 880
4.	Stowarzyszenie Razem dla rodzin	Regionalny Przegląd Zespołów – „Na ludową nutę”	01.05.2023 30.09.2023	Dąbrowa Kozłowska, gm. Jastrzębia	3 000
5.	Towarzystwo Ochrony i Promocji Zawodów Ginących Iłża	XXVIII Iłżecki Jarmark Sztuki Ludowej	01.06.2023 31.08.2023	Iłża	5 000
6.	Ochotnicza Straż Pożarna w Skaryszewie	Kreatywna Remiza II	15.06.2023 31.12.2023	Skaryszew	6 500
7.	Stowarzyszenie "Owadów Wieś z Przyszłością"	Festyn Rodzinny „Święto Pieczonego Ziemniaka z Powiatem”	01.08.2023 30.11.2023	Owadów, gm. Jastrzębia	5 000
8.	Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych Oddział Mazowiecki „Ziemia Radomska"	XX Powiatowy Festiwal Piosenki Turystycznej i Patriotycznej im. Justyny Wulkiewicz	13.11.2023 31.12.2023	Radom	3 000
Razem koszty:					40 240

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

W trybie pozakonkursowym określonym w art. 19a Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wsparciem z budżetu powiatu radomskiego dofinansowano 1 zadanie z zakresu kultury:

Tabela 40. Zadania z zakresu kultury dofinansowane w trybie pozakonkursowym w 2023 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	Fundacja "Młodzi Radom"	Apel Młodych	30.09.2023	Radom	10 000
Razem koszty:					10 000

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W ramach **działań promujących** Powiat Radomski wsparcie uzyskały przedsięwzięcia o zasięgu międzygminnym, wojewódzkim i centralnym, w tym konkursy, festiwale, koncerty, turnieje, festyny itp.³².

W ramach **porozumień zawartych z innymi samorządami** powiat wspierał m.in.:

- miasto i gminę Iłża: Dni Leśmianowskie; Ogólnopolski Plener Malarski „Zabytki Iłży i Powiatu Radomskiego”; Festiwal Folkloru im. Józefa Myszki; Ogólnopolskie Spotkania z Balladą; Przegląd Twórczości Artystycznej Mieszkańców Domów Pomocy Społecznej oraz Niepełnosprawnych Dzieci i Młodzieży;
- miasto Pionki: XXIV Dzień Ziemi; XXV Sobótki, Janki, Wianki; X „Lew do Panny”; Formatowanie XXIII – Artyści Powiatu Radomskiego; „Idolek 18” – Powiatowy Konkurs Wokalny;
- gmina Pionki: Piknik Rodzinny;
- gminy Przytyk: XXII Ogólnopolskie Targi Papryki 2023;
- gminy Gózd: Powiatowo-Gminne Dożynki 2023;

Łącznie na wsparcie imprez, które udało się zorganizować, wydatkowano 247 500 zł

W ramach **udzielenia pomocy finansowej** innym samorządom powiat wspierał m.in.:

- gmina Jedlińsk: „Widowisko obrzędowe – „Ścięcie Śmierci” – Jedlińskie Zapusty” w Jedlińsku
- miasto i gminę Skaryszew – Skaryszewski Jarmark Koński „Wstępy” w Skaryszewie;

Łącznie na ten cel wydatkowano 12 000 zł.

³² Szczegółowy wykaz imprez zawiera „Sprawozdanie z realizacji Rocznej Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku”, załącznik do uchwały Nr 5682/LXV/2024 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 kwietnia 2024 roku, <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/017>.

Tabela 41. Podmioty organizujące i liczba imprez sportowo-rekreacyjnych w 2023 r.

Organizator imprezy	Kluby sportowe wyłonione w drodze konkursu i w trybie pozakonkursowym	Kluby sportowe, stowarzyszenia, szkoły (w ramach działań promujących powiat)	Razem
Liczba imprez	35	29	64

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 42. Imprezy sportowe organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2023 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	Turniej Piłki Siatkowej Dziewcząt im. T. Machnio	UKS „BETA” Pionki	Pionki	2 000
2.	Turniej Piłki Halowej o Puchar Starosty Radomskiego	UKS „BETA” Pionki	Pionki	2 000
3.	Cross Rowerowy po Puszczy Kozienickiej	UKS „BETA” Pionki	Pionki	1 500
4.	Ogólnopolski Turniej Mikołajkowy w halowej piłce nożnej dla dzieci	KS „PROCH” Pionki	Pionki	1 500
5.	XXVII Memoriał Henryka Zatorskiego w piłce nożnej dla dzieci	KS „PROCH” Pionki	Pionki	1 500
6.	XVII Memoriał Andrzeja „Dzidka” Grosiaka w piłce nożnej dla dzieci	KS „PROCH” Pionki	Pionki	1 500
7.	XI Memoriał Sławomira Rutki w piłce nożnej oldboyów	KS „PROCH” Pionki	Pionki	1 500
8.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w dyscyplinie sportowej judo w zawodach centralnych i wojewódzkich	ULKS „Judo Kowala”	-	12 000
9.	Organizacja Ogólnopolskiego Turnieju Judo dla dzieci i młodzików	ULKS „Judo Kowala”	Kowala	3 000
10.	Turniej Piłki Piżkowej Mężczyzn o Puchar Starosty Radomskiego	GKS JAGUAR Wolanów	Wolanów	2 000
11.	Turniej Piłki Siatkowej Dziewcząt i Chłopców o Puchar Starosty Radomskiego	GKS JAGUAR Wolanów	Wolanów	2 000
12.	Turniej Piłki Nożnej Chłopców o Puchar Starosty Radomskiego	GKS JAGUAR Wolanów	Wolanów	2 000
13.	Turniej Piłki Siatkowej Mężczyzn o Puchar Starosty Radomskiego	GKS JAGUAR Wolanów	Wolanów	2 000

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Miejsce	Koszt (w zł)
14.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w kickboxingu i taekwondo w zawodach wojewódzkich i centralnych	Centrum Tang Soo Do Pionki	-	14 000
15.	Cykl Powiatowych Turniejów Piłki Nożnej CHOMENTÓW CUP o Puchar Starosty Radomskiego	LKS CHOMENTÓW SKARYSZEW	Chomentów Puszcz, gm. Skaryszew	4 000
16.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w zapasach - w zawodach wojewódzkich i centralnych	MLUKS „Orlik” Wierzbica	-	15 000
17.	Międzypowiatowy Cykl Turniejów Piłki Nożnej dla Dzieci ALGIDA-CUP	GKS „Królewscy” Jedlnia	Jedlnia, gm. Pionki	6 500
18.	Ogólnopolski Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych Tropem Wilczym	Stowarzyszenie „Zabiegany Skaryszew”	Skaryszew	5 700
19.	IV Skaryszewski Bieg Konika	Stowarzyszenie „Zabiegany Skaryszew”	Skaryszew	6 800
20.	Warsztaty wspinaczkowe dla młodzieży regionu radomskiego	Stowarzyszenie Podróżników „GÓROŁAZ”	Radom	3 000
21.	Młodzieżowe Regaty Żeglarskie	Stowarzyszenie Klub Żeglarski „IKAR”	Jedlnia- Letnisko	2 000
22.	Integracyjne Długodystansowe Regaty Żeglarskie	Stowarzyszenie Klub Żeglarski „IKAR”	Jedlnia- Letnisko	2 000
23.	Integracyjne Regaty Żeglarskie Jachtów Kabinowych	Stowarzyszenie Klub Żeglarski Pionki	Pionki	2 000
24.	Półkolonia z Beniaminkiem	Fundacja „Iłżecka Akademia Piłki Nożnej”	Iłża	1 000
25.	Turniej Iłża Cup 2023	Fundacja „Iłżecka Akademia Piłki Nożnej”	Iłża	2 500
26.	VI Leśna Dyszka 2023 i biegi towarzyszące	Klub Sportowy „Team Zalesice”	Zalesice, gm. Wierzbica	4 000
27.	Tenisowy Dzień Dziecka	Klub Sportowy TopSpin Pionki	Pionki	2 000
28.	XI Rodzinny Rajd Rowerowy w Maliszowie	Koło Gospodyń Wiejskich w Maliszowie	Maliszów, gm. Kowala	4 000
29.	Mistrzostwa Powiatu w Piłce Siatkowej Rodzin	Stowarzyszenie "Owadów - wieś z przyszłością"	Owadów, gm. Jastrzębia	4 000

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Miejsce	Koszt (w zł)
30.	Bieg Siódemka w Podobłoczach	Stowarzyszenie Miłośników Aktywności Fizycznej „Iłża Pędzi”	Iłża	4 000
31.	XX Regionalna Spartakiada Integracyjna - Skaryszew 2023	Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Providentiae Dei	Skaryszew	3 000
Razem koszty:				120 000 zł

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W trybie pozakonkursowym określonym w art. 19a Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wsparciem z budżetu powiatu radomskiego dofinansowano 4 zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej:

Tabela 43. Zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej dofinansowane w trybie pozakonkursowym w 2023 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	Fundacja „Iłżecka Akademia Piłki Nożnej”	„IŁŻA CUP 2023 EDYCJA ZIMOWA	Iłża	2 500
2.	UKS „ROSZADA”	Powiatowa Akademia Szachów	Iłża	5 000
3.	Stowarzyszenie Przyszań nad Radomką	„RUN – JAGODNO”	Jagodno, gm. Przytyk	5 000
4.	Stowarzyszenie "PRZYJAŹŃ"	„V Mikołajkowy Bieg Przyjaźni w Dzierzkówku Starym”	Dzierzków Stary, gm. Skaryszew	7 000
Razem koszty:				19 500 zł

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W ramach **działań** promujących Powiat Radomski wspierano kluby sportowe, stowarzyszenia i szkoły. Udzielano patronatu honorowego starosty radomskiego, przekazywano nagrody i gadżety promocyjne dla uczestników wydarzeń turystyczno-sportowo-rekreacyjnych m.in.: cykl popularnych wypraw rowerowych „Co za Jazda”; V Turniej Piłki Halowej dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Powiatu Radomskiego; VI Międzyszkolny Turniej Gier Logicznych, Strategicznych i Komputerowych; Udział

pionkowskich morsów i sportowców na XX Międzynarodowym Zlocie Morsów Mielno 2023; Regionalny Turniej Piłki Siatkowej dla chłopców szkół podstawowych; Marsz dla Autyzmu w Iłży; I Otwarte Zawody w Biatlonie Letnim z Okazji Weterana Działań Poza Granicami Państwa; II Wiosenny Powiatowy Turniej Piłki Siatkowej; XVIII Rajd Europejski; Turniej z „Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku”; II Zawody Eliminacyjne do Karpiowego GPP Polski w wędkarstwie karpiowym; Diecezjalny Turniej Piłki Siatkowej; XVI edycja zawodów sportowych dla osób niepełnosprawnych p[od nazwą: „Każdy jest zwycięzcą swoich słabości”; V Rajd Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Wierzbicy; XV Regaty Kajakowe Osób Niepełnosprawnych; XIV Powiatowy Rajd Śladami Gombrowicza; Powiatowe Zawody Sportowo – Pożarnicze Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych; XVIII Rowerowy Złot Gwieździsty; IV Radomski Złot Miłośników MX5; II Runda Pucharu RETRO KART 2023; VI Zawody Wędkarskie o Puchar Prezesa Zarządu Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Radomiu; X Regaty Żeglarskie Diecezji Radomskiej im. ks. dra Zdzisława Domagały w klasie Omega; 4 Runda Mistrzostw Polski i Puchar Polski Supermoto; Trzecia Edycja Biegu Przełajowego z Przeszkodami o nazwie „Się Ruszamy Pomagamy3!”; Promocja Powiatu Radomskiego podczas Tatrzańskiego zgrupowania i biegu Dycha pod Krokwią”; Bingospa Turniej Bez Granic; XXX Rajd Skórzanych – „Wędrówka z pedagogiem”; XXX Marsz Szlakiem Walk Legionów Polskich Radom-Laski; Powiatowe Zawody w Sportach Pożarniczych Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych Powiatu Radomskiego; wyprawa wysokogórska pod nazwą: „Denali – 6190 m n.p.m. z Powiatem Radomskim”,

W powiecie radomskim z dniem 1 stycznia 2021 r. Uchwałą NR 261/XXIV/2020 RADY POWIATU W RADOMIU z dnia 27 listopada 2020 r. został powołany **Powiatowy Instytut Kultury**. To najmłodsza jednostka organizacyjna Powiatu Radomskiego.

Przedmiotem działania Powiatowego Instytutu Kultury jest:

- a) organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej w Powiecie Radomskim oraz promowanie kultury;
- b) prowadzenie Powiatowej Biblioteki Publicznej;
- c) prowadzenie centrum konferencyjnego;
- d) prowadzenie inkubatora organizacji pozarządowych;
- e) prowadzenie innej działalności statutowej;
- f) prowadzenie działalności informacyjnej, promocyjnej i wydawniczej oraz produkcji audiowizualnej.

Tabela 44. Dotacje podmiotowe i celowe przekazane przez powiat radomski dla PIK-u w 2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2022r.	Wykonanie w 2023r.
1.	Dotacja podmiotowa na działalność bieżącą, w tym:	1 200 000	1 844 000
	- dotacja PIK	1 115 000	1 720 500
	- dotacja dla bibliotek	85 000	123 500
2.	Dotacje celowe od Organizatora na organizację wskazanych zadań	110 688	170 192,22
3.	Dotacja celowa na zadania inwestycyjne	2 000	98 000
W tym razem dotacje od Organizatora:		1 312 688	2 112 192,22

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Na prowadzenie Powiatowego Instytutu Kultury w 2023 roku przeznaczono z budżetu powiatu radomskiego **2 112 192,22 zł**, w tym:

- dotacja podmiotowa 1 720 500 zł – na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych;
- dotacja podmiotowa 123 500 zł – na prowadzenie biblioteki powiatowej;
- dotacja celowa 170 192,22 zł – przeznaczona na zadania z zakresu kultury, w tym:
 - Powiatowy Dzień Edukacji – 20.000,00 zł,
 - organizacja obchodów Jubileuszu XXV Lecia Powiatu – 80.000,00 zł,
 - wydanie czasopisma „Radomskie 24 / Kultura – Region – Samorząd” oraz utrzymanie portalu internetowego „Radomskie24.pl” – 70 192,22 zł;
- dotacja celowa 98 000 zł – na zadania inwestycyjne,
 - kwota przeznaczona na „Przygotowanie dokumentacji projektowej w celu przebudowy budynku Powiatowego Instytutu Kultury”.

W ramach swoich działań Powiatowy Instytut Kultury w 2023 roku realizował/współorganizował także różne inicjatywy kulturalne, m. in.:

- cykl „Retrospekcje. Powiat Radomski” – 6 spotkań;
- działalność plenerowa „Galeria Na Płocie” – 12 wystaw;
- działalność „Galerii Na Piętrze”, czyli przestrzeni wystawowej w siedzibie PIK;
- cykl muzyczny „Cztery Pory Roku” – 10 występów;
- powiatowe obchody świąt narodowych – 3 maja, 11 listopada, Festiwal „Ikony Wolności”, wystawy, koncerty, spacerzy tematyczne, projekcje filmów – 11 lokalizacji;
- koncerty w ramach „Ikon Wolności”, „W Malinowym” w Iłży, „Letnia Scena PIK” w Pionkach, „Ogród z historią” w Jedlni-Letnisko;
- organizacja wizyty w regionie delegacji ambasadorów z kilkunastu państw świata;

- warsztaty młodzieży szkół średnich z Pionek i Iłży z aktorami ze Stowarzyszenia „Teatr Resursa” w Radomiu;
- charytatywny Konkurs „Co Wy wiecie o Powiecie”;
- koncertu Adam Struga z zespołem w ramach obchodów 85. rocznicy śmierci Bolesława Leśmiana;
- Powiatowy Jarmark Bożonarodzeniowy w Bieliszce (gmina Zakrzew);
- film dokumentalny o śpiewaku, tancerzu i miłośniku folkloru Józefie Myszcze;
- koncert kolędowy w Jedlni- Kościelnej;
- akcja procytelnicza „Moc Bibliotek” w Goździe, Jedlni-Letnisku, Jedlni, Kowali, Wierzbicy, Iłży, Przytyku, Jedlińsku;
- Powiatowe Obchody Dnia Bibliotekarza w Zakrzewie;
- akcja Narodowego Czytania dedykowana utworowi „Ballady i romanse” A. Mickiewicza w Wierzbicy;
- akcja Noc Bibliotek w bibliotece w Jedlińsku;
- projekt „Etażerka” dla bibliotek z powiatu radomskiego;
- „Powiatowe Biuro Literackie”, czyli autorskie spotkania z pisarzami związanymi z regionem radomskim swoim biogramem bądź twórczością w Jedlni oraz w Iłży;

3.2. Ład gospodarczy

3.2.1. Stan gospodarki

Wpływ powiatowego samorządu, zaliczanego do tzw. otoczenia biznesu, na lokalną gospodarkę należy rozpatrywać bardziej w kategoriach stwarzania dogodnego klimatu i przyjaznej atmosfery dla przedsiębiorców niż bezpośredniego na nią oddziaływania. Dlatego przywoływane niżej dane odzwierciedlają jedynie ogólny obraz gospodarki, a prezentowane są głównie z informacyjnego obowiązku. Nie służą one natomiast pogłębionym analizom i ewaluacji. Formułowanie wyczerpujących ocen w odniesieniu akurat do stanu gospodarki nie jest przedmiotem niniejszego opracowania. Trudno bowiem w dokumencie, jakim jest *Raport...*, czyli podsumowanie z działalności Zarządu Powiatu, szczegółowo odnosić się do zagadnień, na które samorząd powiatowy ma ograniczony i tylko pośredni wpływ.

Tabela 45. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie) w latach: 2009-2010 oraz 2017-2023

Rok	2009	2010	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba podmiotów	9 297	9 842	11 093	11 565	12 222	12 775	13 382	13 744	14 155

Źródło: GUS.

Mieszkańcy powiatu radomskiego nie tracą ducha przedsiębiorczości. Jak wynika z powyższego zestawienia, łączna **liczba podmiotów gospodarczych** w powiecie radomskim systematycznie rośnie. W 2023 r. w porównaniu z rokiem 2009 zwiększyła się ona o 52,3%, zaś w odniesieniu do roku 2022 – o 3,0%.

Poniższe zestawienie natomiast prezentuje porównanie **liczby podmiotów gospodarczych** w powiecie radomskim z danymi dla tego wskaźnika w innych wybranych powiatach woj. mazowieckiego.

Tabela 46. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie) w radomskim i innych wybranych powiatach woj. mazowieckiego w 2023 r.

Powiat	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON
radomski	14 155
miński	17 920
ostrołęcki	7 229
piaseczyński	44 002
płocki	9 782
pruszkowski	35 163
siedlecki	7 003

Źródło: Urząd Statystyczny w Warszawie.

Pod względem **liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym** (zob.: tabela poniżej) radomski na tle innych wybranych powiatów Mazowsza, zbliżonych pod względem liczby ludności i/lub powierzchni, a zarazem leżących poza obszarem metropolitalnym Warszawy – również wypada relatywnie dobrze, wyprzedzając pod tym względem płocki, ostrołęcki i siedlecki. Statystyka nie jest jednak już tak optymistyczna, gdy zestawimy ją z wyliczoną dla województwa. W 2023 r. mierzona tym wskaźnikiem przedsiębiorczość mieszkańców powiatu radomskiego osiągnęła tylko niewiele ponad połowę wielkości określonej dla Mazowsza. Pamiętać trzeba jednak, że mazowiecki wskaźnik mocno zawyża Warszawa.

Tabela 47. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w 2023 r. oraz porównanie z latami 2017-2021

Powiat / województwo	Rok					
	2017	2018	2019	2020	2021	2023
radomski	1 167	1 223	1 301	1 370	1 482	1 579
ostrołęcki	978	1 018	1 082	1 138	1 251	1 362
płocki	1 071	1 119	1 187	1 248	1 346	1 484
siedlecki	1 098	1 150	1 222	1 281	1 389	1 488
Mazowsze regionalne (bez Warszawy i powiatów „okołowarszawskich”)*	-	-	-	-	-	1 762
mazowieckie (cały region)	-	2 528	2 671	2 793	b.d.	3 131

*Wcześniej „Mazowsze regionalne” nie wydzielano jako odrębnej jednostki statystycznej.

Źródło: Urząd Statystyczny w Warszawie. Wskaźniki za 2023 r. – wyliczenia własne na podstawie danych US w Warszawie.

Działowo-gałęziowo-branżową strukturę podmiotów gospodarczych funkcjonujących w powiecie radomskim prezentuje poniższe zestawienie. Jeśli nie uwzględniać indywidualnych gospodarstw rolnych, w 2023 r. największy, bo 23-procentowy, udział w niej miały przedsiębiorstwa handlowe oraz usługowe związane z branżą naprawy pojazdów. Firmy budowlane stanowiły blisko 20%, zaś działające w obszarze przetwórstwa przemysłowego – prawie 11% ogółu podmiotów gospodarczych.

Tabela 48. Struktura podmiotów gospodarczych wg działów, gałęzi i branż gospodarki w rejestrze REGON w 2023 r., 2021 r., 2020 i 2018 r. (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel; naprawa pojazdów	Transport i gospodarka magazynowa	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	Pozostała działalność	Ogółem
Rok 2023							
255	1 531	2 812	3 267	798	235	5 257	14 155
Rok 2021							
284	1 760	2 647	3 577	830	278	4 006	13 382
Rok 2020							
276	1 716	2 467	3 466	803	259	3 788	12 775
Rok 2018							
268	1 624	1 962	3 337	783	218	3 373	11 565

Źródło: Urząd Statystyczny w Warszawie.

Wskaźnik P, czyli wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca powiatu (udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych), przyjmowany przez Ministerstwo Finansów do obliczania subwencji wyrównawczej dla powiatowych samorządów, wydaje się obiektywnie i syntetycznie odzwierciedlać kondycję, siłę oraz prężność lokalnej gospodarki. W odniesieniu do powiatu radomskiego miernik ten na lata 2020-2024 (wskaźniki na rok 2020 zostały wyliczone na podstawie danych o dochodach podatkowych za rok 2018 według stanu na dzień 30 czerwca 2019 r.; na rok 2021, 2022, 2023 i 2024 – analogicznie) kształtował się odpowiednio: 166,70 zł, 193,94 zł, 191,22 zł, 187,89 zł oraz 256,07 zł (dochody podatkowe planowane), tzn. zaledwie na poziomie ok. 60% średniej krajowej. W porównaniu natomiast do Mazowsza wskaźnik P dla powiatu radomskiego to jedynie niespełna 30-40%, a w przypadku lat 2023-2024 – nieznacznie ponad 20%.

Również w porównaniu z innymi wybranymi powiatami na Mazowszu, zbliżonymi pod względem liczby ludności i/lub powierzchni, radomski wypada skromnie. Dowodzi tego poniższa tabela:

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Tabela 49. Wskaźnik P na lata 2020-2023 r. w radomskim i innych wybranych powiatach woj. mazowieckiego

Powiat / Mazowsze / Kraj	Wskaźnik P* (w zł)				
	na 2020 r.	na 2021 r.	na 2022 r.	na 2023 r.	na 2024 r.
radomski	166,70	193,94	191,22	187,89	256,07
miński	294,07	335,88	330,62	321,55	447,88
ostrolęcki	172,91	190,04	192,70	187,71	265,86
piaseczyński	621,98	671,98	652,70	617,78	823,75
płocki	204,83	222,39	223,48	223,85	322,75
pruszkowski	532,41	582,65	589,84	586,54	794,34
siedlecki	173,77	198,61	202,62	200,01	295,64
woj. mazowieckie	451,38	497,02	665,19	899,17	1 030,51
Polska	287,95	317,61	312,32	312,20	435,63

*Dla województwa – wskaźnik W; dla kraju – wskaźnik P_p.

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Barometrem stanu gospodarki jest także **liczba mieszkań oddanych do użytku**. Wskaźnik ten w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców obrazuje poniższe zestawienie. Wnioski w pełni korespondują z wynikami analizy danych dla Wskaźnika P.

Tabela 50. Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1 000 mieszkańców w 2023 r.

Powiat / województwo	Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1 000 mieszkańców	
	Rok 2023	Rok 2022 = 100
radomski	4,6	83,1
ciechanowski	5,6	92,6
ostrolęcki	5,3	98,1
płocki	4,2	100,0
siedlecki	5,0	95,7
Mazowsze regionalne (bez Warszawy i powiatów „okołowarszawskich”)	5,4	100,6
mazowieckie (cały region)	7,8	100,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Warszawie. Wyliczenia własne na podstawie danych US w Warszawie w kol. 2.

3.2.2. Infrastruktura drogowa

Łączna długość dróg powiatowych, którymi zarządza Powiat Radomski, a ściślej Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu, wynosi 557,1 km. Nakłady inwestycyjne na przebudowę/rozbudowę dróg (w 2023 r. - 40,1 mln zł) od lat mają zdecydowanie największy udział w wydatkach majątkowych ogółem (wyjątek to rok 2022). W ostatnich latach jednak dysproporcja w porównaniu z innymi działami budżetu, w szczególności ochroną zdrowia i edukacją, przestaje być aż tak wyrazista.

Zaznacza się też, co naturalne w tych okolicznościach, ogólna tendencja spadkowa udziału wydatków majątkowych (de facto inwestycyjnych) na infrastrukturę drogową w wydatkach majątkowych ogółem. W 2023 r. wskaźnik ten wyniósł 47,8%, zaś w: 2019 r. - 91,3%, 2020 r. - 72,4%, 2021 r. - 49,4%, 2022 r. - 39,1% (zob. także: uwagi poniżej oraz w pkt 3.4.1. tegoż *Raportu...*).

Efekty rzeczowe inwestycji drogowych w 2023 r. oraz w latach wcześniejszych prezentuje następujące zestawienie:

Tabela 51. Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg powiatowych w 2023 r. oraz latach: 2007, 2010, 2013, 2018-2022.

Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg (w km)	2007	2010	2013	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	18,8	42,0	8,9	12,3	32,8	22,7	15,4	16,9	6,9

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu.

Rezultaty modernizacji (ściślej: przebudowy/rozbudowy) oraz remontów dróg powiatowych w 2023 r. w postaci:

- 6,9 km przebudowanych/rozbudowanych dróg,
- 3,1 km wybudowanych chodników,
- 2,1 km wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych,
- 4,6 km wyremontowanych dróg powiatowych

prezentują szczegółowo dwie poniższe tabele:

Tabela 52. Długość przebudowanych/rozbudow. odcinków dróg i wybudowanych chodników w 2023 r.

Lp.	Nr drogi	Przebieg	Długość przebudow./rozbudow. odcinków dróg (w m)	Długość wybudow. chodników (w m)	Długość wybudow. ciągów pieszo-rower. i ścieżek rowerow. (w m)
1.	3336W	Wieniawa – Przytyk - Jedlińsk	2 100,65	-	2 100,65
2.	3529W	Kiedrzyń – Małęczyn – do drogi krajowej nr 9	115,60	108,00	-
3.	3561W	Mniszek – Omięcin - Szydłowiec	314,00	-	-
4.	4010W	Orońsko – Dąbrówka Zabłotnia – Ruda Mała	2 522,90	1 553,40	-
5.	3505W*	Jaszowice – Waclawów – Sławno	350,00	-	-
6.	3508W*	Radom – Dąbrówka Podł.	1 450,00	1 450,00	-
Razem:			6 853,15	3 111,40	2 100,65

*Przebudowa drogi ujęta w wydatkach niewygasających z rokiem 2023 (jest w trakcie realizacji).

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu.

Tabela 53. Długość wyremontowanych odcinków dróg w 2023 r.

Lp.	Nr drogi	Przebieg	Długość wyremontow. odcinka drogi (w m)
1.	3532W	Gózd - Rawica	3 086,00
2.	3534W	Makowiec - Rawica	1 563,00
Razem:			4 649,00

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu.

Porównanie powyższych wskaźników z rezultatami roku 2022 r. wskazuje na **zmniejszenie się** w 2023 r. długości przebudowanych/rozbudowanych dróg o 10 km oraz ciągów pieszo-rowerowych i ścieżek rowerowych – o 6,7 km. Powodem jest specyfika drogowego „portfela inwestycyjnego”. W 2023 r. znalazły się w nim głównie zadania z dwuletnim okresem realizacji i dłuższym. Statystycznie więc ich efekty zostaną odnotowane w roku 2024 oraz latach kolejnych. Na zbliżonym poziomie natomiast kształtowały się efekty budowy chodników i remontów dróg.

3.3. Ład środowiskowy

3.3.1. Ochrona środowiska, leśnictwo

Tabela 54. Charakterystyka i wielkości wskaźników oddziałujących na ochronę środowiska naturalnego

Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2016	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiana wartości wskaźnika
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10=9-3
Woda dostarczona gospodarstwu domowemu	dam ³ *	4 246,8	4 864,7	4 994,30	4 713,00	4787,70	4896,10	4898,80	652
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	136 511	137 316	138 160	138 574	138 864	138571	136575	64
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	560,20	637,60	690,10	711,60	717,70	732,60	761,90	201,70
Połączenia kanalizacji prowadzące do budynków mieszkalnych (indywid. i zbiorowego zamieszkania)	szt.	10 487	11 855	12 664	13 089	13 296	13692	14001	3514
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	57 240	59 536	60 829	6 1397	61 417	61683	61561	4321
Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków	szt.	11	11	11	11	11	11	11	0

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2016	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiana wartości wskaźnika
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10=9-3
Liczba zbiorników bezodpływowych (szamb)	szt.	19 301	19 385	17 046	19 169	17 669	18301	19130	-171
Liczba oczyszczalni przydomowych	szt.	1 680	1 801	2 233	2 757	3 091	3611	4154	2474
Odpady z gospodarstw domowych ogółem	Mg**	14 766,72	16 898,49	24 621,20	23 251,93	29 554,87	30441,78	28852,23	14085,51
Odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg/M/rok	82	100	170,91	176	214	224	213	131
Emisja gazowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych – bez CO ₂ ***	t/rok	305	240	213	210	1521	230	227	-78
Emisja pyłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	t/rok	53	51	46	42	41	37	40	-13
Powierzchnia parku krajobrazowego	ha	16 198,60	16 198,60	16 198,60	16 198,60	16 198,60	16 198,60	16198,60	0
Powierzchnia obszaru chronionego krajobrazu	ha	16 650,00	16 650,00	16 650,00	16 650,00	16 650,00	16 650,00	16650,00	0
Lesistość powierzchni powiatu	%	26,8	26,8	26,8	26,8	26,9	26,9	26,6	-0,2

*1 dam³ (dekametr³) = 1 000 m³.

**1 Mg (megagram) = 1 tona.

***W 2019 r. emisja dwutlenku węgla wynosiła 28,1 tys. t i stanowiła 99,3% ogólnej emisji zanieczyszczeń gazowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: GUS, WIOŚ, Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego do roku 2030.

3.4. Ład instytucjonalny

3.4.1. Finanse powiatu – analiza strukturalno-porównawcza

W roku 2023 utrzymana została długookresowa tendencja systematycznego wzrostu **dochodów ogółem**. W porównaniu do 2022 r. wskaźnik ten zwiększył się o 9,5%.

Systematycznie zwiększały się też **dochody własne** powiatu: z 19,1 mln zł w 2007 r., poprzez 50,4 mln zł w 2019 r., 51,6 mln zł w 2020 r., 60,4 w 2021 r. i 65,5 mln zł w 2022 r., by w 2023 r. osiągnąć wartość 65,9 mln zł. Ustawowe możliwości ich pozyskiwania są

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

jednak wciąż daleko mniejsze od potrzeb i oczekiwań samorządów powiatowych (jedynie co czwarta złotówka w dochodach ogółem powiatu pochodzi z dochodów własnych). Cieszy więc znacząca kwota środków zewnętrznych pozyskanych spoza budżetu powiatu (zob. też pkt 1.3.2. tegoż *Raportu...*).

W 2023 r. rekordowy poziom osiągnęły **wydatki ogółem**. Były one wyższe niż w 2022 r. o 1,1%. **Wydatki majątkowe** natomiast, choć wciąż na bardzo wysokim poziomie, to w 2023 r. w zestawieniu z 2022 r. zmniejszyły się do 83,992 mln zł (z 90,260 mln zł), czyli o 7,5%. Powiatowa **stopa inwestycji**, mierzona udziałem wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, nadal jednak była bardzo wysoka, sięgając blisko 34%.

Tabela 55. Podstawowe wskaźniki budżetu powiatu na 2023 r. i lata: 2007, 2013, 2019-2022 (wykonanie)

Wskaźnik	Rok						
	2007	2013	2019	2020	2021	2022	2023
Dochody ogółem (w mln zł)	76,205	124,361	189,508	216,020	228,998	220,036	241,014
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem (w %)	25,1	24,6	26,6	23,9	26,4	29,8	27,4
Wydatki ogółem (w mln zł)	72,965	119,235	177,705	170,911	209,159	245,903	248,603
Deficyt budżetowy (w mln zł)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	- 25,867	-7,589
Nadwyżka budżetowa (w mln zł)	3,240	5,126	11,803	45,109	19,838	-	49,019
Kredyty (w mln zł)	2,410	5,000	5,000	0,00	0,00	0,00	10,00
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (w %)	16,8	11,2	35,0	26,3	33,0	36,7	33,8

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Poniżej **struktura wydatków** powiatowego budżetu na 2023 r. oraz porównanie do lat: 2007, 2013 i 2020-2022, z uwzględnieniem procentowego udziału nakładów na poszczególne działy w wydatkach ogółem:

Tabela 56. Wydatki (wykonanie) w wybranych działach budżetu oraz ich udział w wydatkach ogółem

Dział budżetu	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem
	Rok 2007		Rok 2013		Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		Rok 2023	
Transport i łączność (drogi)	9,594	13,1	15,841	13,3	43,307	25,3	47,806	22,9	46,197	18,8	51,643	20,8
Administracja publiczna	10,429	14,3	15,320	12,8	19,084	11,2	18,964	9,1	32,654	13,3	36,494	14,7
Oświata i wychowanie	15,174	20,8	19,645	16,5	25,117	14,7	32,532	15,6	32,328	13,1	51,868	20,9
Ochrona zdrowia	11,020	15,1	23,645	19,8	25,473	14,9	43,911	21,0	55,889	22,7	23,291	9,4
Pomoc społeczna	14,159	19,4	22,134	18,6	22,961	13,4	23,760	11,4	26,529	10,8	32,606	13,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecz.	7,746	10,6	15,271	12,8	18,685	10,9	19,377	9,3	22,466	9,1	25,642	10,3
Wydatki ogółem budżetu (w mln zł)	72,965	-	119,235	-	170,911	-	209,159	-	245,903	-	248,603	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak widać, struktura wydatków budżetowych ulegała wyraźnej fluktuacji. W początkowej fazie analizowanego okresu punkt ciężkości strony wydatkowej budżetu przesunięty był na obszar infrastruktury społecznej, tzn. oświatę i wychowanie, pomoc społeczną, ochronę zdrowia. W przypadku tej pierwszej istotne znaczenie miała duża liczba uczniów kształcących się w powiatowych szkołach wówczas ponadgimnazjalnych – ze względu na trendy demograficzne znacznie wyższa niż obecnie.

W późniejszych latach (zważywszy na ograniczony zakres opracowania powyższa tabela ujmuje dane tylko z wybranych lat) zdecydowaną dominantę stanowiły wydatki na transport i łączność, czyli w praktyce nakłady na przebudowy, rozbudowy oraz bieżące utrzymanie dróg powiatowych. W latach 2018-2019, licząc w przybliżeniu, co czwarta, a w 2019 r. nawet co trzecia złotówka wydatkowana z budżetu przeznaczana była na ten właśnie dział. Z porównania wskaźników dla roku 2007 i 2019 wynika, że procentowy udział nakładów na drogownictwo w wydatkach ogółem budżetu uległ prawie potrojeniu (w liczbach bezwzględnych nakłady wzrosły nawet blisko 7-ktotnie!).

W latach 2020-2021 trend ten został znacząco zahamowany. Dominacja nakładów na zadania inwestycyjne realizowane w obszarze transportu (*de facto* drogownictwa) nad wydatkami w innych działach budżetu nie była już tak wyraźna. Zwiększyła się natomiast partycypacja wszystkich działów związanych z infrastrukturą społeczną. W szczególności dotyczyło to ochrony zdrowia (21,0%) - głównie za sprawą trwającej rozbudowy szpitala w Pionkach.

Rok 2022, zważywszy głównie na kontynuację ww. rozbudowy szpitala w Pionkach, ugruntował swoisty prymat partycypacji wydatków na obszary infrastruktury społecznej, zwłaszcza ochronę zdrowia, nad nakładami na infrastrukturę techniczną, w szczególności drogownictwo.

W roku 2023 podtrzymany został co do zasady relatywnie wysoki udział nakładów na sferę społeczną, w tym na infrastrukturę tego obszaru, w wydatkach ogółem, z tą różnicą, że w miejsce „Ochrony zdrowia” pierwszą pozycję zajął dział „Oświata i wychowanie”. Zdecydowały algorytmy procesów inwestycyjnych: z jednej strony większość prac przy rozbudowie szpitala w Pionkach zrealizowana została w latach wcześniejszych, z drugiej zaś na 2023 r. przypadły znaczące wydatki związane z modernizacjami w szczególności Zespołów Szkół w Pionkach i Chwałowicach, gdzie kształcą się dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Struktura **wydatków majątkowych**³³ (zob.: tabela poniżej) w znacznej mierze odzwierciedla ewolucję strukturalnego układu wydatków ogółem budżetu. Rekordowy udział wydatków majątkowych na drogownictwo w wydatkach majątkowych ogółem, który w latach 2018-2019 sięgał ponad 90%, w roku 2020 uległ zdecydowanemu ograniczeniu - do 72,4%, w roku 2021 – do 49,4%, by w roku 2023 ukształtować się na poziomie 47,8%. Mimo

33

Wydatki powiatu na zadania inwestycyjne, np. w drogownictwie lub edukacji, realizowane przez jednostki budżetowe powiatu, jak PZDP lub szkoły, oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki, np. powiatowe SPZZOZ (ochrona zdrowia) lub samorządy gminne z terenu powiatu. Wydatki majątkowe to zatem wydatki inwestycyjne oraz dotacje na inwestycje – przyp. red.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

zmniejszającego się udziału w wydatkach majątkowych ogółem, w 2023 r. drogownictwo odzyskało pod tym względem prymat wśród działów budżetu. Zwraca uwagę zarazem rekordowo wysoki wskaźnik w odniesieniu do działu: „Oświata i wychowanie” przy jednoczesnym znacznym ograniczeniu nakładów inwestycyjnych na ochronę zdrowia (zob.: uwagi w poprzednim akapicie).

Podobnie jak przed rokiem w poniższym zestawieniu uwzględniony został również dział „Administracja publiczna”. O ile we wcześniejszych latach udział wydatków majątkowych w tym obszarze w wydatkach majątkowych ogółem nie przekraczał 1%, o tyle w 2022 r. sięgnął blisko 7% (stało się tak głównie za sprawą realizacji dużego zadania inwestycyjnego pn.: „Wdrożenie cyfrowego systemu komunikacji społecznej i zarządzania oświatą w powiecie radomskim” wartości 5,1 mln zł), zaś w 2023 r. – 4,5% (m.in.: modernizacja pomieszczeń i elewacji budynku Starostwa, cyfryzacja zasobów Starostwa Powiatowego w Radomiu).

Tabela 57. Wydatki majątkowe (wykonanie) w wybranych działach budżetu oraz ich udział w wydatkach majątkowych ogółem

Wybrane działy budżetu*	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wyd. majątk. ogółem
	Rok 2007		Rok 2013		Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		Rok 2023	
Transport i łączność (drogi)	6,620	54,1	9,895	74,1	32,513	72,4	34,085	49,4	35,284	39,1	40,111	47,8
Oświata i wychowanie	0,058	0,5	0,884	6,6	0,136	0,3	4,225	6,12	1,662	1,8	14,635	17,4
Ochrona zdrowia	2,566	21,0	0,475	3,6	11,168	24,9	26,198	38,0	39,097	43,0	22,855	27,2
Pomoc społeczna	1,412	11,5	1,075	8,1	0,436	1,0	0,901	1,3	0,630	0,7	0,385	0,5
Administracja publiczna*	0,296	2,4	-	-	-	-	-	-	6,304	6,9	3,742	4,5
Ogółem wydatki majątkowe	12,241	-	13,349	-	44,898	-	69,000	-	90,860	-	83,992	

*Udział wydatków majątkowych na administrację publiczną w wydatkach majątkowych ogółem w roku 2013 oraz w latach 2020-2021 nie przekraczał 1%.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

3.4.2. Administracja samorządowa

a) zatrudnienie w powiecie radomskim

W 2023 r. łączny stan zatrudnienia w jednostkach powiatu radomskiego w porównaniu z rokiem 2022 kształtował się następująco:

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

**Tabela 58. Zatrudnienie w jednostkach powiatu (starostwo oraz jednostki organizacyjne)
wg stanu na 31.12.2023 r. i porównanie z rokiem 2022**

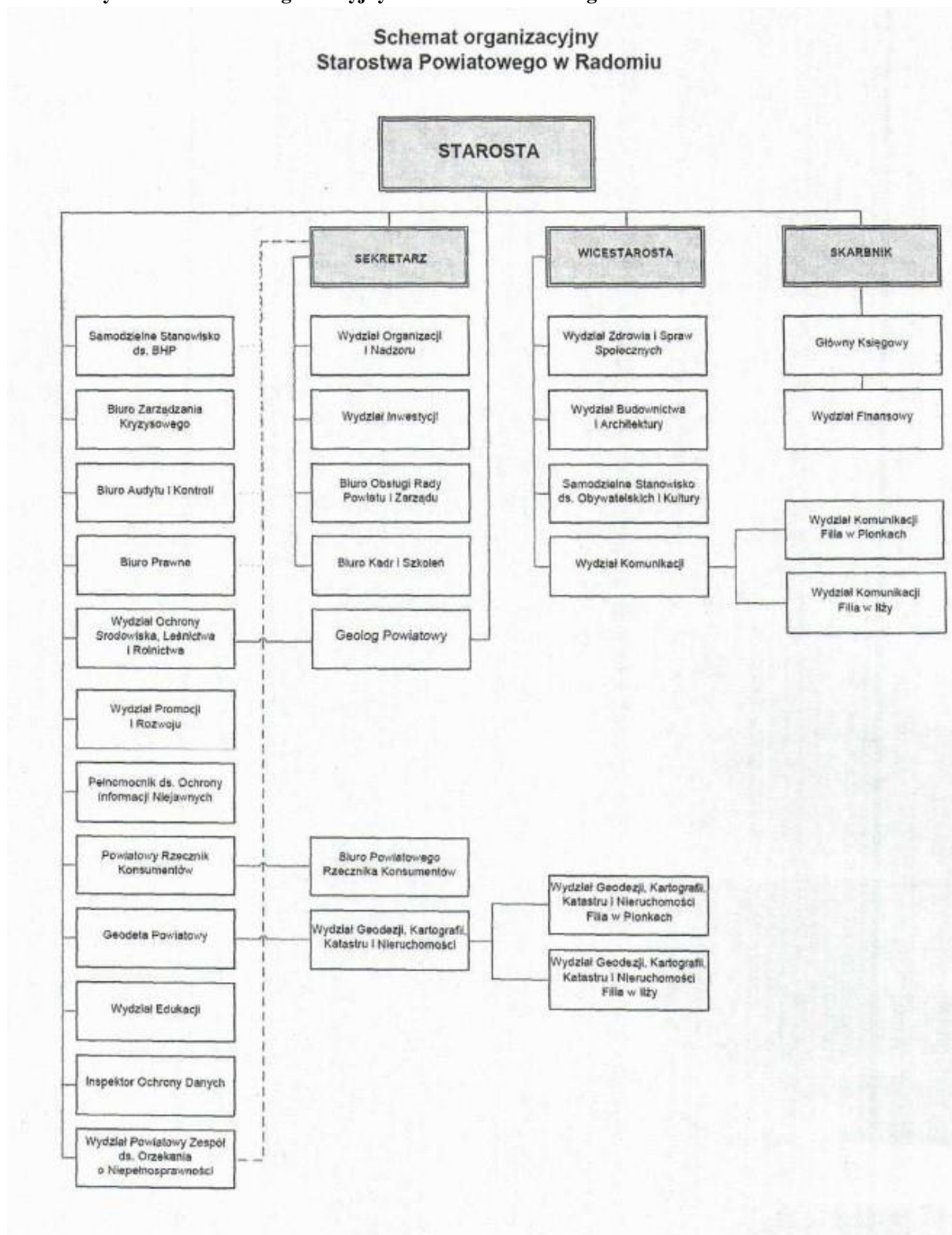
Lp.	Jednostka powiatu	Liczba osób		Liczba etatów	
		2022 r.	2023 r.	2022 r.	2023 r.
1.	Starostwo Powiatowe w Radomiu	230 (w tym 10 osób na zastępstwo)	230 (w tym 7 osób na zastępstwo)	225,2 (w tym 10 etatów na zastępstwo)	226,2 (w tym 7 osób na zastępstwo)
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu	230	232	229,25	230,25
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu	30 (w tym 4 os. na zastępstwo)	31 (w tym 3 osoby na zastępstwo)	28,75 (w tym 3 et. – zastępstwo)	29,50 (w tym 2 et. – zastępstwo)
4.	Dom Pomocy Społecznej w Jedłance	85	91	82,75	85
5.	Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach	91	62	81,88	54,10
6.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy	80	88	78,5	86,75
7.	Środowisk. Dom Pomocy Samopomocy w Jedłance	11	11	9,25	9,25
8.	Powiatowe Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Krzyżanowicach	0	18	0	15
9.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Ilży	215	219	206,42	211,15
10.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach – im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej	237	230	238,09	226,53
11.	Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Ilży	32	34	27,83	28,41
12.	Zespół Szkół w Pionkach	54	50	50,12	45,31
14.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Ilży	47	48	43,22	44,91
15.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Marii Curie Skłodowskiej w Pionkach	87	87	76,94	77,30
16.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach	79	84	74,30	81,52
17.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczych w Wierzbicy	45	42	38,32	35,47
18.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach	65	87	59,54	78,33
19.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ilży	12	12	7,85	7,85
20.	Poradnia Psychologiczno-Pedagog. w Pionkach	11	11	7,85	7,85
21.	Poradnia Psychologiczno-Pedagog. w Radomiu	19	17	14,62	14,63
22.	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu	40	42	39,3	40,8
23.	Powiatowy Instytut Kultury w Ilży	10	11	8,75	10
Ogółem:		1 710	1 737	1 628,73	1 643,11

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu.

b) organizacja Starostwa Powiatowego w Radomiu

Trudno w tym miejscu prezentować schematy organizacyjne 24 jednostek, włącznie ze służbami, inspekcjami i strażami (patrz: pkt 1.2. tegoż *Raportu...*), funkcjonujących w ramach powiatu. Zważywszy jednak na fakt, że Starostwo Powiatowe w Radomiu zajmuje szczególne miejsce w jego strukturze, będąc najważniejszym komponentem administracji zespolonej w powiecie, poniżej organizacja tej właśnie jednostki:

Wykres 2. Schemat organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu

Źródło: Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu – zał. do uchwały Nr 1079/2023 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 26.01.2023 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Radomiu.

c) decyzje administracyjne i postanowienia

Charakterystykę i strukturę aktów administracyjnych wydanych w 2023 r. przez właściwy organ prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 59. Akty administracyjne w powiecie radomskim w 2023 roku.

Lp.	Zakres spraw	Decyzje administracyjne (w szt.)			Postanowienia administracyjne (w szt.)		
		wydane	zaskarżone	uchylone	wydane	zaskarżone	uchylone
1.	Komunikacja , w tym dot.:	40 495	41	11	18	0	0
	rejestracji pojazdów	36 874	29	9	15	0	0
	praw jazdy (wydawania, zatrzymywania)	3 621	12	2	3	0	0
2.	Zarządzanie drogami powiatowymi , w tym dot.:	1 777	0	0	0	0	0
	lokalizacji urządzeń infrastruktury techn. w pasie drogowym	425	0	0	0	0	0
	lokalizacji zjazdów	165	0	0	0	0	0
	zajęcia pasa drogowego	811	0	0	0	0	0
	reklam w pasie drogowym	3	0	0	0	0	0
	opinii projektów decyzji o warunkach zabudowy	373	0	0	0	0	0
3.	Zarządzanie ruchem na drogach powiatowych i gminnych , w tym dot.:	93	0	0	13	0	0
	przejazdów pojazdów nienormatywnych	91	0	0	0	0	0
	wykorzystania dróg w sposób szczególny	2	0	0	13	0	0
4.	Budownictwo , w tym dot.:	2 212	7	1	1 589	0	0
	pozwoleń na budowę	1 997	4	1	1589	0	0
	zgłoszeń (decyzji sprzeciwu)	215	3	0			
5.	Geodezja, nieruchomości, kataster , w tym dot.:	2 003	16	5	113	8	4
	gospodarki gruntami rolnymi i ochrony gruntów	1507	3	0	40	8	4
	gospodarki nieruchomościami nierolnymi	470	10	2	73	0	0
	katastru	3	0	0	0	0	0
	klasyfikacji użytków gruntowych oraz modernizacji gruntów	23	3	3	0	0	0
6.	Ochrona środowiska, rolnictwo i leśnictwo , w tym dot.:	182	3	0	16	0	0
	przetrzymywania charta	0	0	0	0	0	0
	zmiany lasu na użytek rolny	0	0	0	0	0	0
	zadrzewień	125	0	0	5	0	0
	przekwalifikowania gruntu rolnego na grunt leśny(PROW)	0	0	0	0	0	0
	geologii	23	0	0	0	0	0
	gospodarki wodnej	12	3	0	2	0	0

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Lp.	Zakres spraw	Decyzje administracyjne (w szt.)			Postanowienia administracyjne (w szt.)		
		wydane	zaskarżone	uchylone	wydane	zaskarżone	uchylone
	gospodarki odpadami	12	0	0	9	0	0
	ochrony powietrza i ochrony przed hałasem	10	0	0	0	0	0
7.	Zdrowie i sprawy społeczne, w tym dot.:	19	0	0	0	0	0
	sprowadzenia zwłok z zagranicy	19	0	0	0	0	0
8.	Promocja zatrudnienia i instytucje rynku pracy, w tym dot.:	44 512	65	14	431	1	0
	uznania za osobę bezrobotną z prawem i bez prawa do zasiłku	18 006	63	13	301	0	0
	utruty statusu bezrobotnego z prawem i bez prawa do zasiłku	17 926				0	0
	przyznania, utraty, zawieszenia i wznowienia stypendiów i dodatków aktywizacyjnych	6 053				1	0
	nabycia i utraty prawa do zasiłku w trakcie posiadania statusu bezrobotnego	2 009				0	0
	obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia	518	2	1	130	0	0
9.	Rodzina i pomoc społeczna, w tym dot.:	1 088	0	0	12	0	0
	przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych	382	0	0	0	0	0
	przyznania świadczenia na kontynuowanie nauki dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek	56	0	0	0	0	0
	zwolnienia rodziców biologicznych z odpłatności	158	0	0	0	0	0
	umieszczenia osoby w DPS i odpłatności	254	0	0	10	0	0
	uczestnictwa w ŚDS	15	0	0	0	0	0
	umieszczania osoby w PCOM i odpłatności	223	0	0	2	0	0
10.	Edukacja, w tym dot.:	519	0	0	0	0	0
	skreślenia z listy uczniów	0	0	0	0	0	0
	zwolnienia uczniów z zajęć wychowania fizycznego	107	0	0	0	0	0
	zwolnienia z opłat za posiłki	0	0	0	0	0	0
	potrzeby kształcenia specjalnego	358	0	0	0	0	0
	potrzeby nauczania indywidualnego	54	0	0	0	0	0

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Lp.	Zakres spraw	Decyzje administracyjne (w szt.)			Postanowienia administracyjne (w szt.)		
		wydane	zaskarżone	uchylone	wydane	zaskarżone	uchylone
11.	Rozwój powiatu, w tym dot.:	28	0	0	9	0	0
	planowania i zagospodarowania przestrzennego	0	0	0	9	0	0
	ewidencji Starosty Radomskiego organizacji pozarządowych: stowarzyszeń kultury, kultury fizycznej nieprowadzących działalności gospodarczej oraz uczniowskich klubów sportowych	28	0	0	0	0	0
12.	Orzekanie o niepełnosprawności i jej stopniu	2 951	382	31	57	0	0
Ogółem:		95 879	514	62	2 258	9	4

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu radomskiego.

Jak wynika z przedstawionych danych w 2023 r. w starostwie i jednostkach organizacyjnych powiatu radomskiego wydano łącznie 98 137 aktów administracyjnych (decyzji i postanowień), czyli o 458 mniej (0,46%) niż w 2022 r.

Spośród 95 879 decyzji administracyjnych 514, tj. 0,53%, zostało zaskarżonych przez stronę, przy czym organ drugiej instancji uchylił do ponownego rozpatrzenia tylko 62, czyli zaledwie 0,06% ogółu wydanych decyzji. W przypadku 2 258 postanowień administracyjnych zaskarżono 9, tj. 0,39% ogółu, a uchylono 4 tj. 0,17 %.

d) skargi na działalność organów i jednostek powiatu

Dane dotyczące liczby, przedmiotu oraz sposobu rozstrzygnięcia skarg (w rozumieniu Kodeksu Postępowania Administracyjnego) na działalność organów i jednostek powiatu, które wpłynęły od mieszkańców w 2023 r., prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 60. Skargi na działalność jednostek powiatu w 2023 r.

Lp.	Jednostka, której dotyczyła skarga	Skargi w rozumieniu KPA (w szt.)					Przedmiot skargi
		wpłynęło	zasadne	niezasadne	w toku	pozostawione bez rozpoznania	
1.	Starosta Radomski	2	1	1	0	0	1. Skarga dotycząca braku właściwej reakcji pracowników Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. 2. Skarga na pracownika Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości dotycząca używania przez niego nieodpowiednich danych teleadresowych
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu	2	0	2	0	0	1. Nieprawidłowe działanie jednostki związane z przydzielaniem bonu szkoleniowego. 2. Nieprawidłowe działanie jednostki związane z obsługą bezrobotnych i przydzielaniem bonu na zasiedlenie.
3.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu	7	0	7	0	0	skargi dotyczyły niewłaściwej obsługi przez pracowników
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu	3	0	3	0	0	Skargi dotyczyły m.in.: problemów związanych z elektronicznym wyrejestrowaniem się osoby bezrobotnej w związku z podjęciem zatrudnienia, nieprofesjonalnego zachowania się pracownika Urzędu wynikającego z braku udzielenia informacji o zasadach i ograniczeniach związanych z ubieganiem się o inne formy wsparcia podczas równoczesnego ubiegania się o dofinansowanie na studia podyplomowe, a także m.in. zarzutów w stosunku do niewłaściwego funkcjonowania Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

Lp.	Jednostka, której dotyczyła skarga	Skargi w rozumieniu KPA (w szt.)					Przedmiot skargi
		wpłynęło	zasadne	niezasadne	w toku	pozostawione bez rozpoznania	
5.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu	1	0	0	0	1	Ponaglenie dotyczące niezakończona sprawy w terminie
6.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach – im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej	8	1	6	1	0	Skarga uznana za zasadną – pacjentka zgłosiła zażalenie na długi okres oczekiwania na wynik badania EEG. Jak ustalono wynikało to z przedłużającej się nieobecności neurologa opisującego badanie EEG, który jest jedynym zatrudnionym w SPZZOZ w Pionkach lekarzem opisującym badanie elektroencefalograficzne. Wcześniej próby pozyskania/zatrudnienia neurologa do opisów badań EEG zakończyły się niepowodzeniem; w regionie brak jest specjalistów w tym zakresie. Po interwencji pacjentki i po rozmowie z lekarzem pacjentka uzyskała z opóźnieniem opis swojego badania. Jedna skarga w toku – według właściwości załatwiania (przekazano do NFZ).
7.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Iłży	3	0	3	0	0	Skargi na zachowanie personelu oraz na niedopełnianie procedur, okazały się bezpodstawne i niezasadne.
Ogółem:		26	2	22	1	1	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu radomskiego.

Jak wynika z powyższych danych w 2023 r. na działalność jednostek powiatu wpłynęło 26 skarg, z których 2 uznano za zasadne, 22 za niezasadne, 1 w trakcie rozpatrywania, a 1 pozostawiona bez rozpatrzenia. W 2022 r. w powiatowych rejestrach odnotowano łącznie 14 skarg, w tym 0 zasadnych, 12 niezasadnych, 2 w trakcie rozpoznania, a 0 pozostawione bez rozpoznania.

e) orzekanie o niepełnosprawności

Orzeczenia o ustaleniu niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności wydaje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Do końca 2019 r. zespół funkcjonował jako jednostka organizacyjna powiatu radomskiego, obsługując także mieszkańców 6 sąsiednich powiatów: białobrzeskiego, grójeckiego, kozienickiego, przysuskiego, szydłowieckiego i zwoleńskiego (od 1 stycznia 2020 r. PZON działa jako wydział Starostwa Powiatowego w Radomiu). Z racji choćby tylko liczby ludności zamieszkującej na terenie działania poszczególnych samorządów wnioski mieszkańców powiatu radomskiego mają największy udział w łącznej liczbie załatwianych spraw.

Podstawowe dane dotyczące powiatu radomskiego oraz wskaźniki ogółem zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 61. Wnioski rozstrzygane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2023 r. i porównanie z rokiem 2022

Lp.	Wskaźnik	Powiat radomski		Ogółem	
		2022	2023	2022	2023
1.	Liczba złożonych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności i niepełnosprawności (ogółem)	2773	3159	7631	8457
2.	Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i niepełnosprawności	2568	2951	6879	7785
3.	Liczba wydanych legitymacji uprawniających do zniżkowych przejazdów środkami komunikacji publicznej	391	524	826	1148
4.	Liczba wydanych kart parkingowych uprawniających do parkowania pojazdów w miejscach dla osób z niepełnospr.	434	543	990	1232

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu.

f) ochrona praw konsumentów

Powiatowy Rzecznik Konsumentów realizuje zadania samorządu w zakresie ochrony praw konsumentów jako zadania własne na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.

Podstawę prawną działalności rzecznika konsumentów stanowią przepisy art. 37 - 43 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, które wskazują, że podstawowym i nadrzędnym celem rzecznika konsumentów jest ochrona praw i interesów konsumentów. Zadanie to realizowane jest między innymi poprzez zapewnienie bezpłatnych porad i informacji prawnej w zakresie ochrony konsumentów, występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów, współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Rzecznikiem Finansowym, Urzędem Komunikacji Elektronicznej, Urzędem Regulacji Energetyki, Państwową Inspekcją Handlową, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Komendą Wojewódzką Policji oraz organizacjami konsumenckimi.

W 2023 roku do Powiatowego Rzecznika Konsumentów wpłynęło 883 sprawy. Dotyczyły one udzielenia pomocy prawnej związanej z realizacją umów sprzedaży stacjonarnej, na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa, usług, umów o dzieło, umów telekomunikacyjnych, pocztowych i kurierskich, sektora energetycznego i wodnego, turystyki

i rekreacji, urządzeń gospodarstwa domowego, artykułów wyposażenia domu, umów finansowych, transportowych, ubezpieczeniowych, związanych z opieką zdrowotną.

W roku sprawozdawczym problemy konsumentów związane były z reklamacjami składanymi zarówno z tytułu gwarancji jakości, jak i z tytułu rękojmi. Polegały one głównie na nieuznaniu reklamacji przez sprzedawców, pomimo występowania do tego przesłanek lub także odmowa uznania reklamacji przez gwaranta. Wiele kwestii dotyczyło również zawierania umów pod wpływem błędu, nienależycie wykonanej naprawy motoryzacyjnej czy dokonania wadliwego montażu stolarki okiennej i drzwiowej. Rok 2023r., wprowadził zmiany w ochronie konsumentów poprzez wejście nowych przepisów tj. ustawy o Prawach konsumenta, która swoim reżimem objęła ustawową odpowiedzialność sprzedawcy, a tym samym dla towarów zakupionych po 1 styczniu 2023r., nie miały już zastosowania przepisy Kodeksu cywilnego.

Rzecznik udzielał konsumentom pomocy w formie porad osobistych, pisemnych i telefonicznych. Występował 71 razy do przedsiębiorców na rzecz ochrony interesów konsumentów, prowadził mediacje telefoniczne oraz za pomocą poczty elektronicznej na rzecz pokrzywdzonych konsumentów. Wystąpił również dwukrotnie z zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia wykroczenia przez przedsiębiorców w zakresie uporczywego nieudzielania wyjaśnień na wystąpienie rzecznika z godnie z art. 114 ust.1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U./ 2021,poz.275)

Pomoc rzecznika odnosiła pozytywny skutek, z wyjątkiem sporadycznych sytuacji, w których roszczenia konsumenta były ewidentnie nieuzasadnione. Rzecznik podejmował także szereg działań edukacyjnych na rzecz konsumentów dorosłych oraz młodzieży szkolnej. Ponadto współpracował z lokalnymi oraz społecznościowymi mediami, udzielając wywiadów i informacji na temat bieżących problemów konsumentów.

3.4.3. Organizacje pozarządowe, partycypacja społeczna

Organizacje pozarządowe zarejestrowane w ewidencji Starosty Radomskiego wg stanu na koniec 2023 r.:

Tabela 62. Organizacje pozarządowe w ewidencji Starosty Radomskiego

Lp.	Typ i dziedzina aktywności organizacji pozarządowej	Liczba
1.	Uczniowskie Kluby Sportowe	53
2.	Kluby sportowe	60
3.	Stowarzyszenia – koła gospodyń wiejskich	107
4.	Stowarzyszenia społeczne – inne	-
	stowarzyszenia zwykła	63
	Stowarzyszenia rejestrowe	115
5.	Fundacje	36
6.	Ochotnicze straże pożarne	90
Razem:		524

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

O współpracy powiatu radomskiego z organizacjami pozarządowymi mowa jest też w pkt 2.2.13 i 3.1.6 niniejszego *Raportu*...

Wykaz przedsięwzięć powiatu radomskiego poddanych konsultacjom społecznym z mieszkańcami bądź ich reprezentacją zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 63. Powiatowe przedsięwzięcia poddane konsultacjom społecznym w 2023 r.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia (programu, projektu, zadania inwestycyjnego itp.) konsultowanego z mieszkańcami lub ich reprezentacją	Zakres tematyczny przedsięwzięcia poddanego konsultacjom społecznym	Jednostka przeprowadzająca konsultacje społeczne
1.	Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2024 r.	Współpraca powiatu z organizacjami pozarządowymi	Starostwo Powiatowe (Wydział Promocji i Rozwoju Powiatu)
2.	Zarządzenie Nr 6/2023 Starosty Radomskiego z dn. 18.01.2023 r. w sprawie konsultacji społecznych projektu Uchwały Rady Powiatu w Radomiu w sprawie określenia zasad udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Powiatu Radomskiego.	Dot. określenia zasad udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Powiatu Radomskiego.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
3.	Przebudowa drogi powiatowej nr 3508W Radom – Dąbrówka Podłężna polegająca na budowie chodnika.	Projekt Zagospodarowania Terenu	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu
4.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3518W Wola Goryńska – Stare Mąkosy – Jedlnia z rozbiórką istniejącego mostu i budową nowego obiektu mostowego na rzece Radomce w m. Mąkosy Stare.	Projekt Zagospodarowania Terenu	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu
5.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3556W Wierzbica – Zbijów – gr. województwa.	Projekt Zagospodarowania Terenu	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu
6.	Budowa obiektu mostowego na rzece Iłżance wraz z budową drogi powiatowej nr 3554W Gr. woj. – Sieredzice – Iłża.	Projekt Zagospodarowania Terenu	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu
7.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3540W Parznice – Skaryszew.	Projekt Zagospodarowania Terenu	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu
8.	Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gmin Obszaru Funkcjonalnego Radomia 2030+.	III Etap Konsultacji Społecznych	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu
9.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3523W Jedlnia – Sokoły - Pionki, ul. Radomska w m. Pionki.	Projekt Zagospodarowania Terenu	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu
10.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3564W Radom – Augustów – Kowala – Parznice.	Projekt Zagospodarowania Terenu	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, powiatowe jednostki organizacyjne.

ZAKOŃCZENIE

W ostatnim roku, na sytuację ekonomiczno-społeczno-gospodarczą powiatu, województwa, naszego kraju i całej Wspólnoty Europejskiej wpływały kolejne, po pandemii COVID-19, niekorzystne czynniki, jak działania wojenne w sąsiedniej Ukrainie, wysoka inflacja, czy dezorganizacja łańcuchów dostaw, a co za tym idzie rosnące koszty importu oraz prowadzenia inwestycji. Większość pytań, obaw i dylematów definiowana w *Zakończeniu* poprzedniego *Raportu*... pozostaje więc nadal aktualna: jak w nadchodzących miesiącach i latach kształtować się będzie sytuacja gospodarcza i polityczna?; w jakim stopniu wpłynie ona na wzrost gospodarczy lub kolejną światową recesję?; czy finanse publiczne państwa podołają nowym wyzwaniom? Z ostatecznymi odpowiedziami na te i szereg innych kwestii przyjdzie nam jeszcze poczekać. Mimo wielu niewiadomych, warto jednak sformułować kilka prognoz na przyszłość.

1. **Inwestycje motorem napędowym.** Wydatki majątkowe – już tylko z racji szeregu rozpoczętych wieloletnich inwestycji, nie mówiąc o tych, które są zaplanowane i będą ruszały - z pewnością nadal będą miały bardzo wysoki udział w wydatkach ogółem budżetu powiatu, czyli rzędu 30 %. Konfrontacja z trudnym i wymagającym otoczeniem zewnętrznym nie może przecież oznaczać rezygnacji z prowadzonych już przedsięwzięć lub podejmowania nowych wyzwań inwestycyjnych.
2. **Dotacje zewnętrzne kluczem do rozwoju.** Warunkiem utrzymania obecnego tempa inwestycyjnego będzie efektywne zdobywanie przez samorząd powiatowy środków zewnętrznych, pochodzących zarówno ze źródeł krajowych (państwowe fundusze celowe, budżet państwa), jak i zagranicznych (Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne EFSI, w szczególności Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, zwłaszcza w ramach RPOWM na lata 2021-2027). Faktem jest jednak, że realizacja wspomnianej nowej unijnej perspektywy finansowej oddala się w czasie, a to za sprawą długotrwałych procedur i konieczności akceptacji RPOWM przez Komisję Europejską. W odniesieniu do środków krajowych, powiat odnotował już niemałe sukcesy. W 2020 r. oraz na początku 2021 r. budżet samorządu powiatowego zasiliły m.in. dotacje ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla JST, przyznane w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (RFIL) w łącznej kwocie 42,1 mln zł. Przeznaczone zostały na dofinansowanie modernizacji czterech dróg, rozbudowy szpitala w Pionkach oraz przebudowy i rozbudowy budynku szkolnego dla SOSW w Chwałowicach (zob.: uwagi poniżej). Istotnym wsparciem dla realizacji powiatowych inwestycji były także środki pozyskane w 2021 r. i 2022 r. m.in. z:
 - Rządowego Funduszu Dróg Samorządowych (RFDS) - na przebudowę/rozbudowę dróg powiatowych,
 - Funduszu Solidarnościowego (FS) - na budowę Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Krzyżanowicach,
 - Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF) – na remonty szkolnych obiektów sportowych przy CKZiU w Pionkach, ZS w Pionkach i LO w Ilży;

- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) – na likwidację barier transportowych i architektonicznych z myślą o osobach z niepełnosprawnościami.

Dobra passa może trwać również w najbliższych latach, a to za sprawą mnogości programów i funduszy rozwojowych. Środki europejskie w ramach nowej perspektywy budżetowej UE, Krajowy Plan Odbudowy, Program Polska Wschodnia, RFIL, RFDS, Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, PFRON, FS, FRKF - to tylko niektóre źródła potencjalnych dotacji rozwojowych, o które powiat zamierza zabiegać w celu efektywnego i skutecznego zdobywania dofinansowania kosztów samorządowych inwestycji.

3. **Inwestycyjne wizytówki powiatu.** Nawet pobieżna analiza struktury budżetu na 2022 r. oraz zapisów Wieloletniej Prognozy Finansowej pozwala dostrzec skalę inwestycji, prowadzonych przez samorząd powiatowy. Nie sposób w tym miejscu dokonać przeglądu wszystkich przedsięwzięć, dlatego odwołajmy się tylko do najważniejszych lub największych zadań:

- ❖ **rozbudowa szpitala w Pionkach** to zdecydowanie największa, a zarazem sztandarowa inwestycja powiatu. Rozpoczęte w 2019 r. przedsięwzięcie obejmowało budowę pawilonów: zabiegowego i zachowawczego wraz z zakupami sprzętu i wyposażenia medycznego oraz rewitalizację i adaptację istniejącego budynku dawnej chirurgii na potrzeby administracji szpitala, laboratorium medycznego i izolatorium. Pierwszy pawilon został oddany do użytku pod koniec 2020 r. i rozpoczął działalność w lutym 2021 r. We wrześniu 2023 r. oddano do użytku drugi pawilon, w którym mieszczą się oddziały wewnętrzne oraz oddział rehabilitacji. Cała inwestycja kosztowała ponad 76,5 mln zł. Również we wrześniu 2023 r. zakończony został trzeci etap inwestycji, czyli rewitalizacja istniejącego budynku dawnej chirurgii. W ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych powiat otrzymał dotacje na rozbudowę szpitala w łącznej wysokości 28,5 mln zł.
- ❖ **modernizacja szpitala w Ilży** – to zadanie ma również fundamentalne znaczenie dla systemu powiatowej ochrony zdrowia. Zakres prac obejmował m. in. modernizację działu chirurgii ogólnej wraz z blokiem operacyjnym oraz zakup sprzętu i wyposażenia medycznego. W 2022 rozpoczęto modernizację kolejnego oddziału - Pediatrii (pierwsze piętro budynku B) wraz z dobudową szybu windowego, która została zakończona w 2023 roku.
- ❖ **przebudowa/rozbudowa dróg** – drugim, po ochronie zdrowia, priorytetowym obszarem inwestycji powiatowych pozostaje nadal przebudowa lub rozbudowa infrastruktury drogowej. Do najważniejszych inwestycji, których realizacja – również przy wsparciu ze środków Funduszu Dróg Samorządowych oraz Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych – została zakończona w roku 2022 lub rozpoczęta z terminem realizacji na rok 2023, należały m.in. zadania na następujących odcinkach dróg powiatowych:

- przebudowa drogi Wojciechów-Kozłów-Rajec Szlachecki na odcinku 5 kilometrów wraz z budową ścieżki rowerowej, zakończona w 2023 r. (w gm. Jastrzębia),
- przebudowa drogi Iłża – Antoniów na długości 3,8 kilometra wraz z budową ścieżki rowerowej (w gm. Iłża),
- przebudowa drogi Przytyk-Kożuchów na odcinku blisko 2,9 kilometra (w gm. Przytyk),
- przebudowa drogi Radom-Augustów-Kowala-Parznice – budowa ronda wraz z oświetleniem czterech przejść dla pieszych (w gminie Kowala),
- przebudowa drogi Brzóza-Radom w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściu dla pieszych w Jastrzębi (w gm. Jastrzębia),
- przebudowa drogi Jedlnia Letnisko – Czarna w celu poprawy bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych w miejscowości Słupica (w gm. Jedlnia – Letnisko),
- przebudowa drogi powiatowej Jedlnia-Sokoły-Pionki (Al. Jana Pawła II) w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściu dla pieszych (w gm. M. Pionki),
- przebudowa drogi Jasieniec Iłżecki Górny-Pastwiska w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściu dla pieszych w Jasieńcu Iłżeckim (w gm. Iłża).

Ponadto trwały rozmowy z władzami Gminy Miasta Radomia, dotyczące budowy parkingu przed budynkiem Starostwa Powiatowego przy ul. Tadeusza Mazowieckiego 7 w Radomiu, który rozwiązałby problemy z parkowaniem w okolicach urzędu. Powiat deklarował finansowe wsparcie inwestycji, ale, zważywszy na lokalizację działek na terenie miasta, konieczne są przede wszystkim dobra wola, zaangażowanie i przychylność władz Radomia. Zadanie to, czyli, ściślej biorąc, budowa centrum przesiadkowego wraz z parkingiem w pobliżu dworca PKP/PKS w Radomiu, ale od strony ul. Tadeusza Mazowieckiego, zostało także wskazane przez powiat jako jedna z propozycji przedsięwzięć inwestycyjnych, które mogłyby być realizowane i współfinansowane ze środków UE w ramach zintegrowanej wiązki projektów drogowych (na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych) ujętej w projektowanych instrumentach terytorialnych, jak np. ZIT.

Powiat sukcesywnie inwestował również w infrastrukturę edukacyjną, rozbudowując i przebudowując istniejące placówki oświatowe. Wśród najważniejszych zadań w tym obszarze wymienić należy następujące inwestycje:

- ❖ **budowa sali gimnastycznej przy LO w Pionkach** – otwarcie tej inwestycji, wspierającej rozwój powiatowej sieci szkół średnich, miało miejsce we wrześniu 2022 r. Zadanie, którego koszt to ok. 5,2 mln zł, uzyskało dofinansowanie ze środków FRKF w ramach programu „Sportowa Polska - 2021”, prowadzonego przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, skutkiem czego powiat otrzymał dotację w wysokości ponad 2,5 mln zł, czyli 50 % wartości projektu. Ponadto oddano do użytku wirtualną strzelnicę, gdzie wartość tej inwestycji to 250 tysięcy złotych;

- ❖ **rozbudowa i modernizacja budynków szkół specjalnych w Pionkach i Chwałowicach** – w 2022 roku podpisano dwie umowy na rozbudowę i modernizację budynków szkół specjalnych, których realizacja odbywa się w latach 2022-2023, czyli rozbudowę Zespołu Szkół i Placówek w Chwałowicach – budowa amfiteatru, miniobserwatorium oraz łącznika pomiędzy szkołą a internatem (wartość inwestycji 2,9 miliona złotych) oraz kompleksową modernizację głównego budynku Zespołu Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wartość tej inwestycji to 11,1 miliona złotych (z czego 5 milionów pochodzi z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych). W 2022 roku w Zespole Szkół w Chwałowicach wyremontowano i zmodernizowano również salę gimnastyczną, na którą pozyskano dotację z budżetu Sejmiku Województwa Mazowieckiego w kwocie 270 tysięcy złotych;

Procesy inwestycyjne i remontowe oraz zakupy nie ominęły również kolejnego obszaru działalności powiatu, jakim jest pomoc społeczna. W tym zakresie wykonano m.in. następujące zadania:

- ❖ **budowa Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Krzyżanowicach (PCOM)** – nowa placówka działa od 1 stycznia 2023 roku. Całkowity koszt tego projektu to 4,2 mln zł. Dofinansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego, przyznane już powiatowi na podstawie umowy z Wojewodą Mazowieckim, opiewa na 3 mln zł, tj. 70 % wartości przedsięwzięcia;
- ❖ **likwidacja barier dla osób niepełnosprawnych.** Powiat Radomski otrzymał dofinansowanie ze środków PFRON na likwidację barier transportowych, architektonicznych oraz przeciwdziałania degradacji warsztatów terapii zajęciowej w jednostkach organizacyjnych powiatu i jednostkach zewnętrznych na łączną kwotę 1,6 mln zł, w tym dofinansowanie ze środków PFRON – 976,2 tys. zł. Dotacje pomocowe zostały udzielone m.in. na zakup i montaż windy w internacie ZSiP w Chwałowicach, zakup mikrobusów dostosowanych do potrzeb ON dla tej placówki, zakup autobusu dla ON dla Miasta Pionki oraz Gminy Jedlińsk, a także przystosowanie pomieszczeń, w tym łazienek, do potrzeb ON w Zespole Szkół im. Śniadeckiego w Pionkach, a także Urzędzie Miejskim w Pionkach, urzędach gmin i WTZ.

Powiat prowadził również działania, związane z transformacją energetyczną oraz ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych, która staje się priorytetem działań proekologicznych na terenie UE. Wykonano m.in. następujące zadania:

- ❖ **termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej** – w celu poprawy efektywności energetycznej i uzyskania oszczędności eksploatacyjnych, została zrealizowana modernizacja energetyczna siedziby Starostwa Powiatowego, a następnie będą prowadzone podobne prace w kolejnych budynkach jednostek organizacyjnych powiatu, w tym domów pomocy społecznej, placówek edukacyjnych czy PUP. O tym, które budynki zostaną objęte programem oraz w

jakim zakresie (wymiana źródeł ciepła, wybór optymalnego typu instalacji OZE itp.) zdecydują wykonane już audyty energetyczne.

- ❖ **termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej** – w celu poprawy efektywności energetycznej i uzyskania oszczędności eksploatacyjnych, została zrealizowana modernizacja energetyczna siedziby Starostwa Powiatowego, a następnie będą prowadzone podobne prace w kolejnych budynkach jednostek organizacyjnych powiatu, w tym domów pomocy społecznej, placówek edukacyjnych czy PUP. O tym, które budynki zostaną objęte programem oraz w jakim zakresie (wymiana źródeł ciepła, wybór optymalnego typu instalacji OZE itp.) zdecydują wykonane już audyty energetyczne.
- ❖ **transformacja energetyczna** – rozpoczęły się prace koncepcyjne i studyjne, związane z uzyskaniem przez powiat możliwości udziału w nowych projektach OZE, zakładających np. budowę farm fotowoltaicznych. Celem jest udział samorządu powiatowego w wytwarzaniu lub pozyskiwaniu energii elektrycznej z nowoczesnych źródeł odnawialnych. Efektem w skali mikro byłoby uzyskanie znaczącej redukcji kosztów, związanych z zasilaniem wszystkich powiatowych budynków, a w skali makro – pozycja prosumenta, czyli podmiotu wytwarzającego i sprzedającego energię innym grupom odbiorców. Powiat posiada odpowiednie grunty w Chwałowicach, na których będzie możliwa budowa farmy fotowoltaicznej o mocy początkowej do 1 MW. Przygotowania do tej innowacyjnej w skali regionu budowy są w zaawansowanej fazie.

4. **Drogowe kontrakty z gminami** - implementacja tego typu partnerskich porozumień w najbliższych latach będzie nadal jednym z ważniejszych wyznaczników działań Zarządu Powiatu. Realizacja szeregu kosztownych zadań inwestycyjnych, jak modernizacje szpitali w Pionkach i Iłży, ale także wielu projektów drogowych, wymusza zmianę struktury oraz wielkości powiatowych wydatków na zadania inwestycyjne. Zarząd Powiatu nieustannie zamierza zachęcać samorządy lokalne do partnerskiego współfinansowania przebudowy lub rozbudowy dróg powiatowych, prowadzących przez teren danej gminy. Takie zaangażowanie brane będzie pod uwagę przy określaniu planów i harmonogramów modernizacji powiatowej infrastruktury drogowej. Szczegółowe zasady oraz warunki współpracy są przedmiotem konsultacji i uzgodnień między powiatem a zainteresowanymi gminami.
5. **Partnerstwa lokalnych samorządów**, zawierywane już nie tylko w celu przebudowy/rozbudowy dróg, ale także z myślą o wielu innych, zintegrowanych obszarach współpracy, bardzo zyskały w ostatnich latach na randze i znaczeniu. W 2019 r. bardzo silny impuls nadała im *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030* (KSRR 2030), która przewidywała wprowadzenie nowego instrumentu wyrównywania dysproporcji rozwojowych w postaci tzw. porozumień terytorialnych. Samorządy różnych szczebli mogą je tworzyć na rzecz realizacji wspólnych przedsięwzięć, których zasięg oddziaływania wykracza poza teren jednej gminy. Swoisty bonus to możliwy udział w tego

typu partnerstwie również samorządu województwa lub nawet państwa oraz finansowe wsparcie z ich strony realizacji zadań będących przedmiotem porozumienia terytorialnego. W ślad za KSRR 2030 podejście terytorialne do polityki rozwoju, w tym duże znaczenie roli, jaką w tej koncepcji przypisano ponadlokalnym partnerstwom, znalazło potwierdzenie w nowelizacji ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz projektach dokumentów programowych określających zasady implementacji Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych w nowej perspektywie budżetowej UE. Dlatego zarząd powiatu, kierując się również tymi przesłankami, zamierza aktywnie uczestniczyć w dyskusjach i realnie wpływać na kształt zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) na terenie Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF), a także innych instrumentów terytorialnych (IIT), inicjując np. tworzenie powiatowo-gminnych porozumień terytorialnych. Pomysłów na wspólne inwestycje, które mogłyby zostać zrealizowane z korzyścią dla poprawy jakości życia mieszkańców naszych „małych ojczyzn”, z pewnością nie zabraknie.

6. **Kapitał ludzki.** – w tym obszarze największymi wyzwaniami niezmiennie pozostają:
 - elastyczne dostosowywanie oferty edukacyjnej powiatowych szkół do zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz jej stałe uatrakcyjnianie;
 - rekrutacja większej liczby uczniów do klas pierwszych oraz jednocześnie zmniejszanie odpływu młodzieży, w szczególności z Pionek, do liceów i techników w większych ośrodkach, zwłaszcza w Radomiu;
 - stała poprawa poziomu nauczania i w konsekwencji również wyników matur oraz egzaminów potwierdzających zdobycie kwalifikacji zawodowych.
7. **Optymalizacja struktur powiatowych.** Monitoring i ewaluacja jakości funkcjonowania systemu powiatowych struktur, także w kontekście zmieniających się warunków otoczenia zewnętrznego, zawsze były skutecznymi instrumentami zwiększania efektywności oraz użyteczności instytucjonalnej organizacji samorządu. Pomagają bowiem w znalezieniu odpowiedzi na generalne pytanie: gdzie szukać i jak efektywniej wykorzystywać drzemiący potencjał, także z myślą o oszczędnym gospodarowaniu zasobami finansowymi powiatu, w tym redukowaniu zbędnych wydatków. Dlatego kontynuowanie wykorzystywania istniejących możliwości w celu racjonalizacji systemu organizacji struktur powiatowych to kolejny kierunkowy wyznacznik prac Zarządu. Proces ten ruszył zresztą już w 2019 r., a jego przejawami było m.in. dostosowanie liczby łóżek w obu powiatowych szpitalach do faktycznego zapotrzebowania, z czym wiązała się konieczność ich redukcji, zmiana struktury Starostwa Powiatowego w Radomiu usankcjonowana wprowadzeniem nowego regulaminu organizacyjnego tej jednostki czy też likwidacja (z mocy prawa) Międzypowiatowego Oddziału Doskonalenia Nauczycieli w Radomiu z/s w Iłży, który nie uzyskał akredytacji na kontynuowanie działalności. Zważywszy na bardzo duże potrzeby w obszarze kształcenia i opieki nad osobami z niepełnosprawnościami:
 - w 2020 r. utworzono SOSW, a następnie ZSziP w Chwałowicach;
 - od 2022 r. w Pionkach działa jako odrębny podmiot placówka kształcąca dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami. Docelowo skorzysta ona w pełnym zakresie z bazy lokalowej obecnego Zespołu Szkół im. J. Śniadeckiego, w którego ramach od kilku lat działają m.in. szkoły specjalne.

- w 2022 r. utworzono nową jednostkę organizacyjną powiatu, tj. Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Krzyżanowicach, w którym mieszkanie i opiekę znalazły 23 dorosłe osoby z niepełnosprawnościami w stopniu umiarkowanym i znacznym.

8. Więcej dla inwestorów. Zawarte w poprzednich raportach zapowiedzi, aby oprócz budowania i ugruntowywania przyjaznej atmosfery wokół biznesu, tworzyć realne warunki do jego przyciągania i lokowania firm na terenie powiatu, pozostają nadal w mocy. Działania te można realizować m.in. poprzez organizowanie imprez promujących oraz honorujących lokalne firmy, produkty i marki (Nagroda Gospodarcza Starosty Radomskiego „Perła Powiatu”), ale również podejmowanie działań służących skutecznemu zachęcaniu rodzimych przedsiębiorców do rozwijania działalności gospodarczej, zaś w przypadku inwestorów z zewnątrz – lokowaniu kapitału na terenie powiatu. Zarząd Powiatu rozpoczął działania w tym zakresie przede wszystkim w Chwałowicach, gdzie na mocy przetargu nieograniczonego wydzierżawiono na trzy lata 46 ha gruntów rolnych. Proces zachęcania do lokowania inwestycji na terenie powiatu opiera się głównie o posiadane zasoby, tj. powiatowe nieruchomości na cele inwestycyjne. Na tego typu ofertę składają się działki w Pionkach (teren przy ul. M. Garszwo może być przeznaczony na inwestycje deweloperskie) czy w gm. Jedlińsk (w msc. Jedlanka teren może być przeznaczony na inwestycje związane np. z logistyką). Kolejnym elementem, wiążącym się ze sporym nakładem prac przygotowawczych, w tym podpisaniem stosownych porozumień z JST z terenu powiatu, byłoby stworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej gmin i powiatu, obejmującej różnego rodzaju tereny oraz powołanie do życia powiatowego biura obsługi inwestora. Staje się to coraz bardziej istotne ze względu na uruchomienie wiosną 2023 r. Portu Lotniczego Warszawa – Radom, z rozwojem którego spodziewane jest coraz silniejsze oddziaływanie gospodarcze.

8. Promocja turystyki. Atutem powiatu są tereny cenne przyrodniczo, natomiast zasadniczą niedogodnością – brak odpowiedniej infrastruktury (bazy hotelowej, obiektów rekreacyjnych, tematycznych parków rozrywki itp.). Stąd pożądanym kierunkiem działalności powiatu w tym zakresie może być tworzenie pieszych i rowerowych szlaków tematycznych (np. dwory i pałace powiatu radomskiego) wraz z infrastrukturą z zastosowaniem rozszerzonej rzeczywistości wirtualnej z dedykowaną stroną internetową. Kolejnym kierunkiem może być powiatowa inwestycja w centrum rekreacyjno – sportowo – konferencyjne lub kompleks odkrytych basenów. Wymaga to jednak przeprowadzenia szeregu analiz i prac przygotowawczych. Jako główne źródło finansowania należy wskazać tutaj fundusze europejskie lub formułę partnerstwa publiczno - prywatnego.

Bibliografia

1. Analiza stanu bezpieczeństwa obszaru miasta Radomia i powiatu radomskiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2023 r.
2. Europejska Karta Samorządu Terytorialnego, sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1985 r., Dz.U. 1994 nr 124 poz. 607.
3. Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2023 r.
4. Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2023 r.
5. Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego, przyjęta uchwałą nr 125/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z 28 października 2019 r.
6. Program „KOPERTA ŻYCIA”, przyjęta uchwałą nr 313/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021r.
7. Łuczyszyn A., Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach, CedeWu Sp. Z o.o., Warszawa 2013.
8. Plan Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego dla Powiatu Radomskiego przyjęty uchwałą nr 298/XXXIII/2013 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 października 2013 r.; aktualizacja planu przyjęta uchwałą nr 79/X/2015 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 października 2015 r.
9. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024 przyjęta uchwałą nr 503/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022r.
10. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024 przyjęta uchwałą nr 36/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r.
11. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024 przyjęty uchwałą nr 37/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r.
12. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025 przyjęty uchwałą nr 274/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r.
13. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 przyjęty uchwałą nr 275/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r.
14. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”, przyjęty uchwałą Nr 409/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r.
15. Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023, przyjęty uchwałą nr 176/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu w dniu 31 stycznia 2020 r.
16. Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego do roku 2030, przyjęty uchwałą nr 508/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r.
17. Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu Powiatu Radomskiego, na lata 2022-2023, przyjęty uchwałą nr 493/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r.
18. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019-2023 przyjęty uchwałą nr 154/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 r.
19. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020-2023 w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania, przyjęty uchwałą nr 229/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 roku.
20. Raport o stanie gminy - założenia (opracow. Zw. Miast Polskich), <http://www.zmp.poznan.pl>.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

21. Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu – zał. do uchwały Nr 1375/2024 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 15.02.2024 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Radomiu.
22. Reguński J., Samorząd terytorialny, [w:] ABC samorządu terytorialnego. Poradnik nie tylko dla radnych, (red.) B. Imiołczyk, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, http://www.frdl.org.pl/pliki/frdl/document/publikacjeFRDL/Poradnik%20dla%20radnych_ABC_samorzadu.pdf.
23. Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2023 r., przyjęty uchwałą nr 504/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022 r.
24. Sprawozdanie dotyczące realizacji Rocznej Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi w 2022 r., załącznik do uchwały 571/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 roku
25. Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2022 rok - załącznik do uchwały nr 1412/2024 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie przedłożenia Radzie Powiatu oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej rocznego sprawozdania z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2022 rok.
26. Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za 2022 r., załącznik do uchwały nr 676/LXV/2024 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu za 2022 rok.
27. Sztando A., Wdrażanie strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego [w:] Dylematy rozwoju lokalnego i regionalnego na początku XXI wieku, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 101, Wrocław 2010.
28. Sześciło D., Raport o stanie samorządu terytorialnego, Fundacja im. Stefana Batorego (Forum Idei), <http://www.batory.org.pl>.
29. Uchwała nr 413/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r. dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego,
30. Uchwała nr 553/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Radomskiego.
31. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U z 2024 poz. 107).
32. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 324)

Spis tabel, wykresów i map

Nr tabeli	Tytuł tabeli	Strona
1.	Słownik pojęć	8
2.	Wyszczególnienie zadań zarządu powiatu	9
3.	Wykaz jednostek organizacyjnych powiatu radomskiego wg stanu na 31 grudnia 2023 r.	11
4.	Powiat radomski – położenie obszar, ludność, gospodarka wg stanu na 31 grudnia 2023 r.	12
5.	Budżet powiatu – plan i wykonanie w 2023 r.	13
6.	Założenia WPF wg stanu na 28 grudnia 2023 r.	15
7.	Zasób mienia powiatu i jego wartość w 2023 r.	16
8.	Wzrost/spadek wartości inwentarzowej mienia powiatu w 2023 r.	16
9.	Zestawienie i struktura (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju) powiatowych strategii oraz programów wdrażanych w 2023 r.	19
10.	Aktywizacja osób bezrobotnych w 2032 roku	33
11.	Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu według stopnia niepełnosprawności	34
12.	Efekty wdrażania Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2023 r.	44
13.	Cele i kierunki interwencji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego	46
14.	Statystyka i struktura uchwał Rady Powiatu w Radomiu przyjętych w 2022 r. wg. Ładów polityki zrównoważonego rozwoju	51
15.	Uchwały Rady Powiatu w Radomiu przyjęte w 2023 r. (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego oraz obszarów zagadnień)	52
16.	Stopa bezrobocia w powiecie radomskim w 2023 r. i porównanie z latami 2007, 2010, 2013, 2017-2022	61
17.	Sytuacja na rynku pracy w świetle wybranych wskaźników - rok 2023 do 2022	61
18.	Projekty i programy aktywizujące bezrobotnych wdrażane przez PUP na terenie Radomia i powiatu radomskiego w 2023 r.	62
19.	Wykaz placówek edukacyjnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2023/2024 – stan na 31 grudnia 2023 r.	64
20.	Liczba uczniów i nauczycieli w szkołach ponadpodstawowych i specjalnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2023/2024	64
21.	Liczba uczniów w latach 2007-2023- porównanie	65
22.	Abiturienti i zdawalność egzaminów maturalnych w roku szkolnym 2022/2023	66
23.	Zdawalność matur w roku szkolnym 2022/2023 oraz 2021/2022 – porównanie w %	66
24.	Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących technika w roku szkolnym 2022/2023	67
25.	Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących branżowe szkoły I stopnia w roku szkolnym 2022/2023 i porówn. z rokiem 2021/2022	68
26.	Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego - kwalifikacyjnych kursach zawodowych w roku szkolnym 2022/2023	68
27.	Finansowanie placówek edukacyjno-wychowawczych w 2023 r.	69
28.	Łóżka oraz zatrudnienie personelu medycznego w SPZZOZ w Iłży i Pionkach w 2023 r.	70
29.	Wykorzystanie łóżek (w %) na oddziałach szpitalnych w Iłży i w Pionkach w 2022 r. i 2023 r.	71
30.	Pacjenci i świadczenia zdrowotne w SPZZOZ- Szpital w Iłży i w Pionkach w 2022 i 2023 r.	71
31.	Wydatki na inwestycje i remonty bieżące w SPZZOZ - Szpital w Iłży oraz w SPZZOZ w Pionkach	71
32.	Placówki opieki społecznej prowadzone przez powiat wraz z liczbą miejsc i ich faktycznym wykorzystaniem w roku 2023 oraz w roku 2022 (porównanie)	72
33.	Wydatki na prowadzenie powiatowych placówek pomocy społecznej - porównanie lat 2023 i 2022	73
34.	Postępowania o przestępstwa wszczęte w 2023 r. i 2022 r.	74
35.	Wypadki i kolizje drogowe w 2023 r. i w 2022 r.	74

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2023 r.

36.	Interwencje jednostek ochrony przeciwpożarowej w 2022 r. i 2023 r.	75
37.	Imprezy kulturalne: powiatowe oraz zlecone w 2023 r.	75
38.	Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane tradycyjnie przez powiat w 2023 r.	76
39.	Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2023 r.	76
40.	Zadania z zakresu kultury dofinansowane w trybie pozakonkursowym w 2023 r.	77
41.	Podmioty organizujące i liczba imprez sportowo-rekreacyjnych w 2023 r.	78
42.	Imprezy sportowe organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2023 r.	78
43.	Zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej dofinansowane w trybie pozakonkursowym w 2023 r.	80
44.	Dotacje podmiotowe i celowe przekazane przez powiat radomski dla PIK-u w 2023 r.	82
45.	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie) w latach 2009-2010 oraz 2017-2023	83
46.	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie) w radomskim i innych wybranych powiatach woj. Mazowieckiego w 2023 r.	84
47.	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w 2023 r. i porównanie z latami 2017-2021	84
48.	Struktura podmiotów gospodarczych wg działów, gałęzi i branż gospodarki w rejestrze REGON w 2023, 2021, 2020 i 2018 r. (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)	85
49.	Wskaźnik P na 2020-2023 r. w radomskim i innych wybranych powiatach woj. mazowieckiego	86
50.	Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1 000 mieszkańców w 2023 r.	86
51.	Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg powiatowych w 2023 r. i latach: 2007, 2010, 2013, 2018-2022	87
52.	Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg i wybudowanych chodników w 2023 r.	87
53.	Długość wyremontowanych odcinków dróg w 2023 r.	88
54.	Charakterystyka i wielkości wskaźników oddziałujących na ochronę środowiska naturalnego	88
55.	Podstawowe wskaźniki budżetu powiatu na 2023 r. i lata: 2007, 2013 i 2019-2022 (wykonanie)	90
56.	Wydatki (wykonanie) w wybranych działach budżetu oraz ich udział w wydatkach ogółem	90
57.	Wydatki majątkowe (wykonanie) w wybranych działach budżetu oraz ich udział w wydatkach majątkowych ogółem	92
58.	Zatrudnienie w jednostkach powiatu (starostwo oraz jednostki organizacyjne) wg stanu na 31.12.2023 r. i porównanie z rokiem 2022	93
59.	Akty administracyjne w powiecie radomskim w 2023 r.	95
60.	Skargi na działalność jednostek powiatu w 2023 r.	98
61.	Wnioski rozstrzygane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2023 r. i porównanie z rokiem 2022	100
62.	Organizacje pozarządowe w ewidencji Starosty Radomskiego	101
63.	Powiatowe przedsięwzięcia poddane konsultacjom społecznym w 2023 r.	102
Wykres	Tytuł wykresu	Strona
1.	Schemat organizacyjny powiatu radomskiego	11
2.	Schemat organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu	94
Mapa	Tytuł mapy	Strona
1.	Powiat radomski z granicami gmin	13